- بەڵێ.. (کەوتەوە سەرلەقاندن)، کتێبی پیرۆز دەوڵەمەندە، وەڵامی هەموو پرسیارێکی تێدایە.. بەڵێ جگە لە -هاوسێکەت خۆش بوێ و خوێن مەڕێژە[٩].. گەلێ پەند و ئامۆژگاری دیکەشی تێدایە وەکو -چی هی سیزارە[١٠] بیدەرێ و چیش هی یەزدانە بیدەوە بەیەزدان-[١١].. ئیتر بەم شێوەیە دەتوانین لە گەلێ شت بکۆڵینەوە.. (خەندەیەکی بەلێوەوە بوو).

یەکەمین جار بوو، (گرێبەر) مامۆستاکەی وا بەتەشخەڵە کردنەوە ببینی.. (بۆلمان) هەستی پێ کرد، خێرا وتی:

- بۆچ وا کپ و بێدەنگیت.. بۆ هاوار ناکەیت؟

(گرێبەر) گورج وەڵامی دایەوە:

- من هاوار دەکەم، بەڵام تۆ گوێت لێم نییە..[١٢].

***

ڕووناکییەکەی دەرەوە، وەک نووکە ڕمێکی بریقەدار لە چاوی دا، تەلەزم و پارچەی چیمەنتۆ سپییە هەڵتەکاوەکان دەبریسکانەوە، هەردوو چاوی قوچاند.. بێ جوڵە بۆ ماوەیەک لەبەر دەرگاکە وەستا.. هەستی، هەستی یەکێک بوو پاش دادوەرییەکی دووروودرێژ و دژوار گەشتبێتە بڕیاردان، ئیتر بەلایەوە گرنگ نەبوو سزا بدرێ یان نەء، ئەوەی گرنگ بوو دادوەرییەکە بوو کۆتایی هات.. بەخۆی ئەمەی گەرەک بوو، دەیویست لە ماوەی مۆڵەتەکەیا بیری لێ بکاتەوە.. بیری کردەوە، ئەگەرچی نائومێدیش بوو بەڵام وەک جاران خۆی گێل نەکرد، ئەوەی لەدڵیا بوو دەری بڕی..!

هەر لە دامێنی چاڵە بۆمبایەکدا تەختێکی دانیشتنی لە پاشماوەی باخچەکەیدا دییەوە، دانیشت، هەردوو لاقی درێژ کرد، جەستەی خاو بۆوە.. دیسانەوە هەستی بەپووتییەکەی کردەوە، توانای بنیاتنانی بڕیارێکی دیاری نییە.. نەیدەزانی لە خۆی قایلە یان نەء!..

ویستی خۆی لە بیرکردنەوە بدزێتەوە، ملی شل بوو، سەری بەسەر سینگیا شۆڕ بۆوە، هەردوو چاوی قوچاند، گەرمیی خۆرەکە نەبێ هەستی بەهیچی دیکە نەدەکرد.. بەبێ جووڵە پاڵی لێدابۆوە، لەسەرخۆ هەناسەی ئەدا، ئارامی لە تینی خۆرەکە دەنۆشی، کەش باری گۆڕیبوو.. سروشت لەسەر یاساو دەقی خۆی مابوو، پەیوەندیی بەهەق و ناهەقەوە نەبوو، هەزاران هەزار ساڵە یاسا و نەریتی نەگۆڕیوە..

هەردووچاوی کردەوە، گۆڕەپانەکەی ڕووناکتر هاتە پێش چاو، درەختە کافورێکی بەدی کرد، لەبەردەم خانوویەکی وێراندا شۆخ و بڵند ڕووەو ئاسمانێکی بەرین هەڵچوو بوو، پەلی بۆ ڕووناکی و پەلە هەورە بێ لەکەکان دەهاوێشت، ئاسمانێکی گەش لەنێوان پەلە هەورەکانەوە شینی دەکردەوە، وەک باران بارببێ، سروشت ورشەی دەهات، هێزێکی نامۆ مانای مان و بەردەوامی دەبەخشی، بوونێکی ئاسان و بێ گرێ، مەزن و جاوید، بەبێ ترس و سڵکردنەوە، بەبێ گومان و لێکۆڵینەوە، دوور لە پرسیار و وەڵامی قەتیسماو.. بوونێک بوو دەر لە قۆزاخەکانی نائومێدی و ورەبەردان..

وەک لە خەونێکی سامناکەوە بەخەبەر هاتبێ، چاوی دەگێڕا.. هەستی دەکرد وەڵام دراوەتەوە، بەخامۆشی، بەبێ وشە و بێ چرپە وەڵام درایەوە، وەڵامێکە پرسیارەکانی ڕەت کردۆتەوە، لەو جۆرانە بوو

کە چەندین جار بەدەم ڕووبەڕووبوونەوەی مەرگەوە ڕاست بوونەتەوە.. مان و نەمان، مەرگ و ژیان...

هەستایە سەر پێ، کەوتەوە ڕێ، لەبن درەختی کافورەکەوە ڕەت بوو، هەستی دەکرد چاوەڕوانە، بەهەموو تاسە و خواستێکیەوە چاوەڕوانە، چاوەڕوانی ئێوارە بوو دابێ، چاوەڕوانییەکەی لە وێنەی چاوەڕوانی یەکێک بوو کە هەموو تەمەنی لە گۆڕەپانەکانی جەنگدا بردبێتە سەر و بەتەمای ئاشتی بێت..

١- پێچراوی پۆستە: طرد بريدي.

٢- پتە: وصل.

٣- ئاگر پژێن: قاذفة لهب.

٤- قەڵابەند: معسكر اعتقال.

٥- شالیاری داد: وزير العدل

٦- پەسادەر: محقق

٧- بێریتە: بيرته- قبعة عسكرية.

٨- کلیسە: مەبەست ئاینی عیسا پێغەمبەرە.

٩- ......: کتێبی پیرۆز- دە ئامۆژگارییەکە.

١٠- سیزار: قيصر.

١١- ....: کتێبی پیرۆز- ئینجیلی مەرقۆس- بەشی ١٢/١٧.

١٢- ....: ئاخاوتنەکەی نێوان (پروسیار و وەڵامەکانیان) لە کتێبی پیرۆز وەرگیراوە (بۆچی وا بێ دەنگ پێدەکەنیت؟ .... من هاوار دەکەم بەڵام تۆ گوێت لێم نییە..).

14

فەیلەسووفە خەواڵووەکە وتی:

– ئەمشەو گۆشتێکی تەڕوبڕ و ناسکمان هەیە، بەشێوازی ڤیانناییەکان ئامادەی دەکەین.

– زۆرباشە لەو گۆشتە دەخۆین، با شتێکی دیکەی لەگەڵ بێت.. بەخۆت پەسەندی کە.

– ئەی چی دەخۆنەوە گەورەم؟

– ئەویش ئەخەینە ئەستۆی تۆ.

سفرەچییەکە بەڕوویەکی گەشەوە دوورکەوتەوە، (گرێبەر) پاڵی لێ دایەوە، بەنیگایەکی پڕ ئارام و ئاسوودەگییەوە دەینواڕییە (ئەلیزابێث).. لە یەکێ دەچوو بەبێ ئەوەی بەتەما بێ، ڕاستەوخۆ لە بەرەیەکی بەئاگر تەنراوی پڕ مەرگەوە فڕێنرابێتە شوێنێکی بێ ئاشووبی پڕ ئاساییشەوە..

دوا هەناسەی ڕووناکی ئەو ڕۆژە بوو، پێشەنگی ئۆردووی شەو و ڕۆشناییبیە جێماوەکانی ڕۆژگارێکی دیکەی بەسەرچوو ئاڵۆزابوونەیەک، درەختەکان لەنێو داروبەردی خانووە ڕووخاوەکانەوە پەلیان بۆ ئاسمان ڕادەکێشا، تا دوا ترووسکە، دەستیان لە ڕووناکی بەر نەئەدا.. بیری دەکردەوە (.. دوو هەفتەیە، تەنها دوو هەفتە ژیانە! بەفیڕۆی نادەم، دەستی لێ بەرنادەم، توند دەیگرم، چۆن درەختە کافورەکە بەرۆکی ڕووناکی بەر نەئەدا منیش دەست لەیەک چرکەی ئەم دوو هەفتە مۆڵەتە هەڵناگرم..).

سفرەچییەکە گەڕایەوە، پرسیاری لێکردن:

– چۆنە ئەمشەو بۆ خواردنەوە (یوهانس بیرکەر)تان بۆ بێنم؟ شامپێن لە ئاستیا ئاوێکی ڕوونە:

– یوهانس بێرگەر..؟ یۆهانس بێرگەرمان بۆ بێنە.

– بەڵێ گەورەم، بەڕێزتان بادە ناسن، تەنها مەی لەگەڵ گۆشتی سوورەوەکراودا دەگونجێ، سەڵاتەیەکی سەوزی گەشیشتان بۆ دێنم، تام و چەژی مەیەکە ساغ دەکاتەوە.. بادەیەکی بێ وێنەیە، دڵۆپ دڵۆپ لە کانگایەکی ئاسمانییەوە هەڵقوڵاوە..

(گرێبەر) بیری دەکردەوە.. (ژەمی بەر لەناوچوونە..) بەبێ پەژارە بیری دەکردەوە، بەر لە خوێندنەوەی پەیامە جەنگاوەرییەکە، گوێی نەدابووە ماوەی مۆڵەتەکەی چۆن چۆنی بیباتە سەر.. بەڵام پاش ئەوەی (بۆلمان)ی دی و ئەو پەیامەی خوێندەوە، باوەڕی تەواوی بەوە هێنا کە ماوەیەکی هێجگار کورتی لەبەرە، ئەوە دێنێ بایەخی تەواوی پێ بدات..

(ئەلیزابێث) گەردەنی شۆخ و ڕوونی هەڵبڕیبوو، دەینواڕییە قووڵایی هۆڵەکە، لە سفرەچییەکە ورد دەبۆوە.. بەگرێبەری وت:

– خودا تەمەنی ئەو هاوڕێیەت درێژ بکات ئاوەها کردینیە دوو مرۆڤی تاموچەژ ناس.

– ئێمە نەوسن نین، ئێمە جووتێ چاو نەترسی یاخین، ئەوەی جاران ئاکارێکی ئاسایی بوو ئەمڕۆ جەربەزەیی و سەرچڵییە..!

(ئەلیزابێث) بەدەم نەرمە پێکەنینێکەوە وتی:

– خۆمان وای لێک ئەدەینەوە..

– نەء.. کارتێکردنی ڕۆژگارە، لەو گۆڕانکارییانەن کە جێ دەستی ڕووداوەکانی ئەم سەردەمەیان پێوە دیارە.. ئەو ڕووداوانەی کە تەنانەت دەستەڵاتی سکاڵاکردنیشمان لە ئاستیاندا نییە..!

بەسۆزێکی نەرم و قووڵەوە دەینواڕییە (ئەلیزابێث)، کراسێکی چەسپی پڕ بەجەستەی پۆشیبوو، لێی دەهات.. پرچیشی لە ژێر شەپقەیەکی گچکەدا گرد کردبۆوە، لە مێردمنداڵێکی تازە پێشگەیشتوو دەچوو.. بە(گرێبەر)ی وت:

– بڕیارت دابوو ئەمشەو چاکەت و پانتۆڵ بپۆشیت، چی پەشیمانی کردیتەوە.

– نەمتوانی.. شوێنێکم دەست نەکەوت خۆمی تێدا بگۆڕم.

نیازی وابوو لای (ئەلفۆنس) خۆی بگۆڕێ، بەڵام دیتنی (بۆلمان) پەشیمانی کردەوە.. (ئەلیزابێث) وتی:

– ئەی بۆچی لای من خۆت ناگۆڕیت؟

– لای تۆ؟!.. ئەی چی بەشاگردەکەی شەیتان بڵێین، مەبەستم خاتوو (لیزەر)ە؟

– ئەزانم، سەری دای لە بەرد، با بچێتەوە لای مامۆستاکەی.

– منیش گەلێ شتم لە کەللەدایە هەواڵە بەشەیتانیان بکەم.

(میرابۆ)ی سفرەچی مەیەکەی هێنا، دەمەوانەی شووشەکەی هەڵپچڕی.. لێی ڕۆ نەکرد..! هۆشی تەرە بوو! هەردوو گوێچکەی قووت بوونەوە، وەک گوێ لە دەنگێکی دوور بگرێت ملی لار کردەوە، بەترسێکەوە وتی:

– بەداخەوە گەورەم، دیسان بەزمەکەیە!

پێویستیی بەڕوونکردنەوە نەدەکرد، لوورەی ناسازی فیکەی ئاگادارییەکان بەرز بۆوە، تەوژمیان بەشەپۆڵ دەهات، شەپۆڵ شەپۆڵی حول ئەدا، دەبوونە شەپۆڵێکی زەبەلاح، هەموو دەنگێکی دیکەی ژیانیان حول ئەدا..

پەرداخەکە بەدەست (ئەلیزابێث)ەوە دەلەرزی:

– هیچ پەناگەیەکی نزیک لەم دەوروبەرە نییە؟

– یەکێکمان لێرە هەیە گەورەم.

– ئەی تایبەت بەمێوانەکانی میوانخانەکە نییە؟

– ئێوەش میوانن گەورەم، دەتوانن پەنای بۆ بەرن، جێیەکی تۆکمە و قایمە، گەلێ لە پەناگەکانی دی چاترە.. ئێرە ئەفسەری زلە زلەی لێیە..

– چاکە.. ئەی گۆشتە ڤیانناییەکەمان؟

– نەخراوەتە سەر ئاگر، دەتوانن پاش تاوەکە بیخۆن.. خواردن لە پەناگەکە نادەین.

– بەڵێ.. بەڵێ وایە.. (قاپە مەیەکەی لە مێرابۆ سەند و خێرا پەرداخەکانی پڕ مەی کرد و بە ئەلیزابێثی وت..) بیخۆرەوە، بەیەک قوم هەڵیدە..

(ئەلیزابێث) سەرێکی بادا:

– برۆین چاترە.
– جارێ زووە، ماوەیەکمان هێشتا لەبەرە، ئەمە یەکەم ئاگادار کردنەوەیە، لەوانەیە وەکو جاری پێشوو هیچ لەدووی ڕوونەدات.
(میرابۆ) لایەنی (گرێبەر)ی گرت:
– ڕاست دەکات، هەر چەندە گوناهیشە ئەم مەیە بەقومێک هەڵدرێ، بەڵام بارەکە نا ئاساییە.. (ڕەنگی سپی هەڵگەڕابوو، زۆری لە خۆی دەکرد خەندەیەکی بەدەم و لێوەوە بێ، بێ سوود بوو.. بەگرێبەری وت).. گەورەم جاران بۆ نزا ڕوومان دەکردە ئاسمان، ئێستا بۆ نەفریت کردن..! ئەمە هەموو دەستکەوتێکمان بوو لە ژیاندا...
(گرێبەر) نواڕییە (ئەلیزابێث):
– بیخۆرەوە، ماوەمان هەیە، ئارەزوومان لێی بێ هەمووی دەخۆینەوە.
(ئەلیزابێث) پەرداخەکەی بەرز کردەوە، بەسێ چوار قومی بچووک چی تێدا بوو هەمووی خواردەوە، شێوە زەبر و پێداگرتنێکی لە سیمادا بوو.. بێباکی و دەستبلاویش بوو!
پەرداخەکەی دانایەوە و وتی:
– با سام و ترسیش هەواڵەی شەیتان کەین.. دەبێ دان بەخۆما بگرم، بێمەوە سەرخۆم.. بنوارە چۆن گیانم دەلەرزێ.
– لەرز..؟ نەء تۆ نالەرزیت، ئەوە ژیانە تیاماندا دەبزوێ، پەیوەندیی بەترسنۆکی و ئازایەتییەوە نییە، مرۆی جوامێر ئەوەیە لە کات و جێگەی گونجاودا خۆی بپارێزێت، ئەگەر وا نەکات گەمژێکی لەخۆبایی بووە، ژیانمان لە خۆمان داناترە، بەڵێ.. ژیانە لە قووڵاییەکانی بوونماندا دەلەرزێ، هۆشیارمان دەکاتەوە.
– کەواتە پەرداخەکەم پڕکەوە.
(میرابۆ) وتی:
– تەنها کوڕێکم هەیە، یازدە ساڵانە، ئیفلیجە، دەبێ بە کۆڵ بیگوێزمەوە، ماڵیشمان لە نهۆمی سەرەوەی باڵەخانەیەکدایە، هاوسەرەکەشم ژنێکی لاوازی بێ هێزە، توانای گواستنەوەی کوڕەکەی نییە، ئەوەتا وەکو دەمبینێ، منیش لێرەم، دەستتم پێیان ناگات..
(گرێبەر) پەرداخێکی لە مێزەکەی تەکیانەوە هەڵگرت، پڕی لە مەی کرد و دایە دەست (میرابۆ):
– هەڵێ دە، پەندێکی سەربازی کۆن هەیە دەڵێ: ئەگەر هیچیشت لە دەستەڵاتدا نەما، هەر مەشڵەژێ!
– گەورە مئەو جۆرە هەڵوێستانە بەگوتن زۆر ئاسانن.
– ڕاستە وایە، بەڵام چیش لە پەرداخەکەتدایە بیخۆرەوە..
– ناتوانم گەورەم کاتی کارکردنمە.
– ئێستا بارێکی نائاساییە.. بەخۆت ئەمەت نەگوت؟
– بەڵێ گەورەم.. (تەماشایەکی دەوروبەری خۆی کرد و ئەمجا پەرداخەکەی لە گرێبەر وەرگرت)

بەبۆنەی ئەم پلە نوێیەتەوە دەینۆشم..
– پلەی چی؟
– ئەی نەبوویتە سەرپەل!؟ (دیار بوو میرابۆ هەر لەمێژەوە پێی زانیبوو):
– سوپاست دەکەم، پیاوێکی زرینگ و زیرەکیت..
(میرابۆ) قومێکی بچووکی لە مەیەکە دا، هەر زوو پەرداخەکەی دانایەوە:
– ناتوانم بەقومێک بیخۆمەوە، بادەیەکی کۆنە ناکرێ بەقومێک بخورێتەوە.. ڕاستییەکە ئەوەیە لەم ڕەوش و گوزەرانەدا بۆم ناخورێتەوە.
– زۆر لە خۆت مەکە، پەرداخەکە ببە بەئارەزووی خۆت لە پەنایەکدا بیخۆرەوە.
– سوپاست دەکەم.
(گرێبەر) هەردوو پەرداخەکەی خۆی و (ئەلیزابێث)ی پڕ کردەوە:
– مەبەستم ئەوە نییە خۆم بەئازا و بەجەرگ نیشان بدەم، بەڵام بەپێویستی دەزانم بەر لە دەستپێکردنی تاوە بۆمببارانەکە ئەم قاپە مەیە تەواو بکەین.. پیاو نازانی پاشان چی بەسەر دێ.. ئەدۆزرێتەوە یان نەء..
(ئەلیزابێث) لە بەرگە سەربازییەکەی (گرێبەر) ورد دەبۆوە، وتی:
– ئاخۆ لە پەناگەکە پێمان نەزانن؟.. بەرگی پلەی خۆت نەپۆشیوە..! ئەوێش پڕی لە ئەفسەرانە.
– نەء نازانن.
– چۆن نازانن؟
– چونکە گرنگ نییە بەلامەوە.
– بۆ ئەگەر بەلاتەوە گرنگ نەبوو ئیتر پێت نازانن؟!
– لەوانەیە.. ترس سەرنج ڕاکێشەرە.. ئێستاش پاش ئەوەی گیانمان لە ترس خاوێن کردەوە فەرموو با بچین خۆمان بشارینەوە!

***

دەستێکی ڕێکوپێکیان بەلایەکی بەرینی ئەمباری میوانخانەکە هێنابوو، پەناگەیەکی لەبار و تۆکمەیان لێ دروست کردبوو، هەندێ کورسی و قەنەفە و چەند مێزێکیان تێدا بلاوکردبۆوە، چەند مافوورە کۆنێکیشی تیادا ڕاخرابوو، دیوارەکانی خاوێن و تەمیز ورشەیان دەهات، بەڕەنگێکی سپی، خەست بۆیە کرابوون، بۆفیەیەکی گچکەیان خزاندبووە سووچێکەوە، ڕادیۆیەک و هەندێ قاپە مەیی نرابووە سەر.. پەناگەیەکی تایبەتی لەبار بوو!
(گرێبەر) جێگەیەکی لە نزیک دەرگای گەنجینەی مەیەکە دییەوە، پەنابەران دەستتە دەستتە دەهاتن، بەپلەکاندا دەهاتنە خوارەوە، خانمێکی شۆخ و شەنگیان لەنێو بوو، کراسێکی سووری دامێن بەرینی پشت ڕووتی لەبەر بوو، دەستومەچەکی بەژمارەیەک بازنی نقیمدار ڕازاندبۆوە.. ژنێکی پرچ زەردیش بەدەم تریقوهوڕی پێکەنینەوە دابەزی، بەدەم ڕۆیشتنەوە خۆی بائەدا، دەم و شەویلگی لە دەم و شەویلگی ماسی

دەچوو.. پاشان کۆمەڵێک پیاو و ژنی قەیرە ئەمجا ژمارەیەک ئەفسەر لە پلەی جۆراوجۆر، هاتنە پەناگەکەوە..

مەیگێڕێک بەیاریدەی بەردەستتێکی میوانخانەکە کەوتنە ئامادەکردنی پەرداخ و قاپە مەیەکان..

(گرێبەر) بە پەشیمانییەکەوە وتی:

– بەداخەوە، مەیەکەی خۆمان نەهێنا (ئەلیزابێث سەرێکی نارەزایی بادا، گرێبەر هەر زوو پەشیمان بۆوە)..

– ڕاست دەکەیت، مەی خواردنەوە و ئەم بارەیان نەگوتووە.. باش نییە.

– نەهامەتی لەدوایە.

(گرێبەر) لە دڵی خۆیدا وتی.. (ڕاست دەکات وایە..) چاوی بەناو پەناگەکەدا گێڕایەوە، مۆڕەیەکی لە مەیگێڕەکە کرد.. (ئازایەتی نییە، سەرکێشی و خۆخافڵاندنە.. سامی مەرگ گەورەیە، مەنگ و قورسە.. مەگەر پاش مردن لێی حاڵی ببین چییە!!).

دەنگی یەکێ لە پەنابەرەکان بەرز بۆوە

– ئەوەتا، ئەمەیان ئاگاداری دووهەمە.. هاتن (گرێبەر) کورسییەکی ڕاکێشا، (ئەلیزابێث) وتی:

– ئەترسم.. سەرەڕای ئەو هەموو غیرەت و خۆڕاگرییەی لەو مەیە چاکەم نۆشی، هەر دەترسم..

– منیش.

باسکی لە شان و ملی (ئەلیزابێث)ەوە ئاڵاند، بەسۆز و بەزەیییەوە تێیدەڕوانی، وەک گیانلەبەرێکی بێ دەسـتـەڵات دەهاتە پێش چاوی.. ترس دڵی پێکاوە، پەنای بۆ لای ئەم هێناوە.. تەنها چەکی (ئەلیزابێث) جوامێرییەکی ساکار بوو بەربەرەکانی خێوەکانی ترسی پێ بکات..

فیکەی ئاگادارییەکە پچڕ پچڕ و خێراتر بوو، هەواڵی پەلەی نزیک بوونەوەی وەیشوومەیەکی دیکەی مەرگیان بەهەموو کون و قوژبنێکی شارەکە دەگەیاند، ژیان لە جەستەیاندا تورت بۆوە، چووەوە خۆی! دەکشایەوە پەناگەکانی، دەیویست لە قووڵاییەکانی بوونیەوە بەربەرەکانی بکات..

(گرێبەر) هەستی بەهاوڕێی ژنە دەم ماسییەکە کرد، خێسەی لێدەکات! ئەفسەرێکی نوێی بنێسی چەناگە باریک بوو، خانمەکە دایەوە تریقوهوڕ، دەستتەکەی لە دەوری مێزەکەی تەکیانەوە دانیشتبوون، بەشەیداییەکەوە لایان لێکردەوە..

زەبرێکی بێ هێز پەناگەکەی لەراندەوە، هەموو کڕبوون، ئەمجا هەستیان بەلەرینەوەیەکی بەهێزتر کرد.. زرمەی سێ تەقینەوە، بەپەلە یەک بەدووی یەکدا هاتن، نزیک بوون..! (گرێبەر) باوەشی بەشانوملی (ئەلیزابێث)دا کردەوە، پتر لە خۆی نزیک کردەوە.. چاوی بڕیبووە بنمیچە کۆنکریتییەکە، لە یەکێ دەچوو گەرەکی بێت بەنیگای ئەو بنمیچە ئەستوورە بسمێت، بگاتە ئاسمان تا بزانێ چ باسە.. خانمە پرچ زەردەکە لە پێکەنین چووبۆوە!

لەپڕێکا لێدانێکی بەهێز ژێر زەمینەکەی هەژاند، هەموو پەناگەکەی بەجارێک هێناو برد، چی بەدەستتی بەردەستتی مەیگێڕەکەوە بوو بە ئاسماندا هەڵیدا و گورج خۆی خزانە پەنا بۆفیەکەوە، لەوێ

گرمۆڵە بوو..

یەکێک دڵنیای کردنەوە:

– مەترسن دوورە.

لە ناکاودا، هێزێکی سامناک دیوارەکانی هێنایە قرچە قرچ، درزیان تێکەوت، سپیکاریی بنمیچ و دیوارەکان لە گەلێ لاوە هەڵتەکان، تۆز و گەردێکی زۆریان بەسەردا داباری، ڕووناکییەکەی ناو پەناگەکە کەوتە گیانەڵان، چراکان پچڕ پچڕ دادەگیرسان و دەکوژانەوە، تەوژمی هەناسەیەکی شپرزە و ترساو بوون، جووڵەی شانوملی دانیشتوانی سەرمێزەکان لەو ڕووناکاییە لەرزۆکە خنکاوەدا لە شریتێکی خاوکراوی سینەمایی دەچوو، بەسستی لایان دەکردەوە، خاو دەجوولانەوە، چاویان بۆ هەڵنەدەهات، لە بوارێک ترسی قووڵیان دابوو، بوارێک بوو پەڕینەوەی نەبوو..

خانمە پشت ڕووتەکە جێی بەخۆی نەدەگرت، بەپێوە وەستابوو، چاوی بەپەلە دەگێڕا.. زرمە و شریخەی تەقینەوەش هەر بەردەوام بوو، ژنەکە بازێکی دا، دەیویست پەنا بەرێتە بەر شوێنێکی تاریکترەوە، بەنیازی هێور کردنەوە دەستومەچەکیان گرت، ئەویش بەدەم قریشکە و زریکەوە کەوتە خۆ ڕاپسکاندن..

لە ناکاودا، زرمەیەکی هێجگار گەورە دەنگی دایەوە، گشت سامەکانی دۆزەخی بەسەریاندا داباران، تروسکەی لە پەناگەکە بڕی، هەستیان کرد بە ئاسمانەوەن، بەزەمینەکەی ژێر پایانەوە بەئاسماندا چوون و هەرەسی هەموو گێتیشیان بەسەردا هاتووە.. (گرێبەر) بەگوێی (ئەلیزابێث) دای چپاند:

– هیچ نییە، تەنها چراکان کوژاونەتەوە.. تەوژمی تەقینەوەیەکی دوور بوو، دەبێ تەنافی ئەلەکترێکەکە لەلایەکەوە پسا بێت.. هیچ نییە، میوانخانەکە بەر نەکەوتووە..

(ئەلیزابێث) توند باوەشی بە(گرێبەر)دا کردبوو..

هاوارێک بەرز بۆوە:

– مۆم.. بۆ مۆمی لێ نییە، هەی بەد.. دەبوایە هەندێ مۆمیان لەم پەناگەیە دابنایە، بۆ کاتێکی وا باش بوو.. کەس چرایەکی دەستتیی پێ نییە؟

چەند دەنکە شقارتەیەکیان داگیرساند، هەنێ دەست و مەچەکێکی تێکترنجاو و ڕوخساری لێڵ و تەڵخ لە ڕووناکاییە لاوازەکەدا دەرکەوتن، وەک لە تاریکاییە ڕەشەکەدا هەڵواسرابن وا دەهاتنە پێش چاو..

– خودا بیانگرێ، دەبوایە پێکهێنەرێکی ئەلەکتریکی لێ بوایە.. کوا، مەیگێڕەکە چیی لێهات؟!

ورشەی چیلکەی شقارتە داگیرساوەکان بەدیوارەکانەوە دەلەرزین، تاریک و ڕوون تێکەڵاو دەبوون، پشتی خانمە پشت ڕووتەکە بریقەی دەهات، نقێمی خشڵی هەندێ لە خانمەکان دەبریسکانەوە.. دەمێکی زلەی ڕەش دەرکەوت..! هەر هەموویان بەقووڵایی تەمێکی ڕەش و خەستدا چوو بوون، تێدا توابوونەوە، ورتە و سرپەیان لە جیکەجیکی مشکە کوێرەی کێڵگەکان دەچوو.. جیکەیەکی کپ بوو، ئاوازی غەمناکی لانەیەکی وێران بوو..

لەپڕێکا! لوورەیەک بەرز بۆوە! شریخەیەک بوو لەوانەی دیکە نەدەچوو! لە هیچەوە هات و بووە هەموو شتێک، تا دەهات بەرزتر و تیژتر دەبوو، زریکەیەک بوو ناو گوێی دەستمی، کەللەی ئەتاسان، لە

شریخەی بەربوونەوەی هەسارەیەکی پۆڵایین دەچوو، ڕووەو پەناگەکە دەکشا، وەک برووسکەیەکی سەرکێش دەهات، نزیک دەبۆوە.. هیچ نەما نەیەتە لەرزە، ئەمجا گشتی لە تاریکاییە چڕەکەدا سڕ بوو.. شتێکی مەزن هەرەسی هێنا!.. لە ڕەگوڕیشەیانەوە هەڵکەندران بەئاسماندا چوون، کەللەی (گرێبەر) توند لە بنمیچەکەی دا، دیمەنێکی ناوازە و ترسناک بوو، دەستی (ئەلیزابێث)ی هەر لە دەستتدا بوو، بەری نەئەدا.. (ئەلیزابێث)یش لە یەکێ دەچوو گەرەکی بێ بەهەموو توانایەکی خۆی لەو دەستە قورتار بکات و هیچی پێ نەکرێ..

(گرێبەر) بەربۆوە، هەر زوو هەستایەوە سەرپای و (ئەلیزابێث)ی ڕاکێشا بەپەلە لەسەر زەوییەکە درێژی کرد، خێرا کورسییەکی هەڵگێڕایەوە، سەری (ئەلیزابێث)ی نایە ژێری، کەللەی (ئەلیزابێث)ی لە ئەگەری ڕۆچوونی بنمیچەکە دەپاراست، تەلەزمی چیمەنتۆ و گەچە هەلتەکاوەکەی بنمیچ و دیوارەکان بەخۆڵ و گەردێکی زۆرەوە بەسەریاندا داباری..

هەموو گێتی هاتبووە لەرزین، وەکو جۆلانە دەهات و دەچوو، هەڵدەوەشا..! سەروژێر دەبوو، بەر چەپۆکی شووم و زەبەلاحی جیهانێکی دیکە کەوتبوون، نە کێش نە سەنگ، هیچ پەیوەندییەکیان بەزەمینەوە نەما، هەستیان دەکرد ناوسکیان پساوە، تەوژمی نائاسایی خوێنیان کەللە و دڵیانی ئاوساندووە.. چاوەڕوانی ناشتن و تاریکییەکی جاوید بوون..

هیچی دیکە ڕووی نەدا.. هەموو شتێک خامۆش و کپ دامرکایەوە.. بەبێ نووزە لەو ژێر زەمینە تاریکەدا خۆیان دابووە دەست دابڕانێکی ساردو سڕەوە.. هەتا ئەو کاتەی ڕووناکاییە شپرزەکە بەگژ تاریکاییەکەدا چوو نەیان زانی ئەو گوزەرانە چەندێکی خایاندووە.. هۆشیار بوونەوە..! ورشەیەکی خەست لە زەمینەوە هەڵقولا..!

بڵێسەی کڵپەیەک بەباڵای خانمە پشت ڕووتەکەدا هەڵگەڕا، ژنەکە بەدەم قریشکەوە لەخۆی ئەدا:

– فریام کەون.. سووتام، ئاگرم تێبەر بوو (بەئاگرەکەوە لە جێی خۆیدا هەڵدەبەزییەوە و بەهەردوو دەستتی لە خۆی ئەدا! دەیویست ئەو ئاگرەی بەربووە گیانی بکوژێنێتەوە، پرژ و پزیسکی ئاگرەکە بەهەر چوار دەوریا پرشوبڵاو دەبۆوە، ترس و ژان ڕەنگیان لە ڕوخساری بڕیبوو، ورشەی دەهات، سپی هەڵگەڕابوو..!

هەر پاڵتۆ و چاکەتی سەربازی بوو بەسەریا داباری، یەکێک پەلی گرت و دای بەئەرزا، گرمۆڵە بوو، بەڵام هەر دەیقریشکان.. زریکە و قریشکەکانی بەسەر شریخەی فیکەی ئاگادارییەکان و گرمە و قرمە قرمی دژە ئاسمانییەکان، زاڵ ببوون! هاوار وناڵەی گیانلەبەرێک بوو ڕووبەڕووی ڕوخساری بەیووم و ڕەشی مەرگ ببۆوە.. زۆری نەخایاند، هاوار و ناڵەی لەژێر تەپکەی پاڵتۆ و چاکەتە سەربازییەکاندا، هاتە کزی.. پچڕ پچڕ و کپ وەک لە نێو گۆڕێکەوە بێت، وا دەهاتە گوێ..

(گرێبەر) سەری (ئەلیزابێث)ی نابوو بەسینگیەوە، نەیدەهێشت چاوی لەو کارەساتە بێ.. ئاگرەکەیان کوژاندەوە، کڵپەکە بووە خەستە دووکەڵێکی ڕەش، لە تاریکاییەکەدا بزر دەبوو، بۆسۆی واڵا و بۆ چڕووکی پێست و گۆشتی سووتاو پەناگەکەی گرتەوە..

– پزیشک، پزیشکێکمان پێویستە، یەکێکمان فریاخەن، بۆ پزیشکی لێ نییە؟

– چی؟!

– کەم تەرخەمییە، دەبێ زوو فریای خەستەخانەیەکی بخەین.. کوا، چاوم لە هیچ نییە، بیگوێزنەوە ئێرە.

خامۆشی جارێکی دی باڵی بەسەریاندا کێشایەوە، گوێیان دەگرت، هاڕە و زرمەی دژە ئاسمانییەکان هەر بەردەوام بوون.. دەنگی تەقینەوەی بۆمبی فڕۆکەکان نەدەهات..

– ڕۆیشتن.. تاوەکە تەواو.

(گرێبەر) بەگوێی (ئەلیزابێث) دای چپاند:

– جارێ لە جێی خۆت مەجووڵێ.. تاوەکو کۆتایی هات، بەڵام مەجووڵێ، خەڵکەکە شپرزەن، با نەبیت بەژێر پێوە.. نەجووڵێی ئێ؟!

یەکێ وەک مامۆستا بێت و ئامۆژگاری قوتابییەکانی بکات، دەنگی لێ بەرز کردەوە:

– کەس پەلەی چوونە دەرەوەی نەبێ، چاوەڕوان بن، لەوانەیە فڕۆکەکان بگەڕێنەوە سەرمان.. کەس نەچێتە دەرەوە، ئارام بن، تەڵەزم و پارچەی گوللەی دژە ئاسمانییەکان ئێستاکە لە دەرەوە وەکو تەرزە دەبارێت..

بازنەیەکی ڕووناک ناو دەرگای پەناگەکەی گرتەوە، هاوار هاوار لە ژنە سووتاوەکەوە بەرز بۆوە:

– نا.. نا.. ئەو ئاگرە بکوژێننەوە.. بیکوژێننەوە.

– ئارام بە، ئاگر نییە، چرایە.

پەڵە ڕووناکاییە زەردەکە لە تاریکاییەکەدا دەگەڕا، لە چرایەکی دەستتی گچکەوە دەهات.

– ئێرە.. وەرە ئێرە، تۆ کێیت؟ ناوت چییە؟!

بازنە ڕووناکەکە بەبنمیچەکەدا هات، بەدیوارێکدا شۆڕبۆوە، بریسکەی لە ملوانەی کراسێکی سپییەوە هێنا، کەوڵێکی گرانبەهای ژنانە دەرکەوت، ئەمجا بافتەیەکی ڕەش و ڕوخسارێکی شپرزە کەوتنە بەر ڕووناکییە ئاڕاستە کراوەکەوە.. (ڤێرتس) بوو چراکەی ئاڕاستەی دەموچاوی خۆی کردبوو..

– من (ڤێرتس)م.. سەرخزمەتچییانی میوانخانەکە.. هۆڵە گەورەکە تەپیوە، خواردن نادەین، تکایە کێ خواردنەوەی خواردۆتەوە با پارەکەی بدات..!

– چی؟!!

– تاوەکە کۆتایی هاتووە، بۆیە چرا بەکاردێنم.. پتەی هەمووتانم پێیە.

– چی؟.. بەڕاستی بێ شەرمییە!

(ڤێرتس) بەبێ دەستەڵاتییەکەوە وتی:

– گەورەم دەبێ منیش بەرەو ڕووی بەڕێوەبەری میوانخانەکە ببمەوە، ئەوسا دەبێ پارەکە لە گیرفانی خۆم بدەم!

بۆڵەی ناڕەزایی لە هەموو لایەکەوە بەرزبۆوە:

– بۆچی لە ئێوە وایە خۆمان لەو پارەدانە ئەدزینەوە، ئەو ڕووناکییە لەسەر دەموچاوت لادە، ڕوخساری تەڵخ و ناشرینتمان نیشان مەدە، ئازا وەرە ئێرە برینداریێکی لێیە..

تاریکی دەموچاوی (ڤێرتس)ی حول دایەوە.. بازنە ڕووناکەکە بەدیوارێکەوە بوو، نەوی بۆوە، بەژێر زەمینەکەدا گەڕا لە پرچی (ئەلیزابێث)ی دا، بریسکەی هات، ئەمجا بەسەر تۆپەڵە چاکەت و پاڵتۆ سەربازییەکانەوە گیرسایەوە، پیاوێک بەتوێی کراسێکەوە لەسەر ئەژنۆ و بەدیار خانمە سووتاوەکەوە دانیشتبوو، سپی هەڵگەڕابوو..! دەمولێوی دەلەرزی و زوو زوو دەیگوت:

– خودای گەورە، ئەمە چی بوو بۆمان بوو؟

(ڤێرتس) شڵەژابوو، دەستتی دەلەرزی، چراکەی چەسپ بۆ ڕانەدەگیرا، والاّ و بەرگەکانیان لەسەر ژنەکە لادا، (گرێبەر) بە(ئەلیزابێث)ی وت:

– تەماشای مەکە، شتێکی ئاساییە، زۆر ڕوو ئەدات، لە هەموو شوێن و کاتێکدا ڕوو ئەدات، پەیوەندیی بەبۆمبارانەکەوە نییە (دەستتی بەسەری ئەلیزابێث دا دەهێنا)... دەبێ لەم شارەت دووربخەمەوە، لە یەکێک لەو گوندانەی دەوروبەری شار لای ناسیاوێک شوێنێکت بۆ دابین بکەم.. ئەو گوندانە بۆمبباران ناکرێن.. جێگەشیان زۆرە، بەبێ ترس و خەم دەتوانیت لەوێ بژیت..

پیاوەکەی لەسەر ئەژنۆی بەدیار خانمەکەوە دانیشتبوو، وتی:

– دەستە بەرەیەک نییە؟.. یەکێک پەیداکەن.

– هەیە گەورەم.

(ڤێرتس) بوو وەڵامی دایەوە، نەیدەزانی پلەی ئەو ئەفسەرە چییە، چاکەتی لەبەر نەبوو، پانتۆڵێکی ئەفسەرانی لەپێدا بوو، شمشێرێکیشی بەقەدەوە بوو..

(ڤێرتس) داوای لێبوردنی لێ کردن:

– ببەخشن کە داوای پارەم کرد.. نەمزانی برینداری لێیە.

– دەی گورج بە، دەستە بەرەیەک پەیداکە.. یا چاوەڕوان بە، منیش دێم.. ڕەوشەکەی دەرەوە چۆنە؟ ڕێی هاتوچۆ هەیە؟

– بەڵێ گەورەم.

ئەفسەرەکە ڕاست بۆوە، چاکەتەکەی لەناو کۆمەڵە جلوبەرگەکەدا دییەوە، خێرا کردیەوە بەری.. کۆلۆنێل بوو!

دوای (ڤێرتس) کەوت، لەژێر زەمینەکە چوونە دەرەوە، دیسانەوە تاریکی ناو پەناگەکەی گرتەوە، ڕووناکی چرا دەستتییەکەی (ڤێرتس)یان وەک دوا ترووسکەی هیوا لێبڕا! مت بوونەوە، ورتە لە دەم کەسەوە نەدەهات.. تەنها نرکە نرکی ژنە سووتاوەکە دەهات.

– سەرۆک، چی بکەین سەرۆک؟

یەکێکی دیکە وتی:

– کەی ڕێمان ئەدەن بچینە دەرەوە؟

پیاوەکەی وەکو مامۆستایان ئەدوا وتی:

– دەرەوەی چی؟.. هێشتا فیکەی ئاسایی بوونەوەی بارەکە لێ نەدراوە..

– خۆت و فیکەکەت بە دۆزەخ.. باشە؟ ڕووناکیمان دەوێت، بۆ نییە؟

– پێویستیمان بەپزیشکێکە.. مۆرفین!

دەنگی کابراکەی کۆلۆنێلەکەی بەسەرۆک بانگ دەکرد بەرز بۆوە:

– سەرۆک.. چی بە (ئیبەرهارد) بڵێین؟

ژنە سووتاوەکە کەوتەوە هاوار وناڵە:

– نەء.. نەء، ڕووناکیم ناوێت.. نامەوێ.

کۆلۆنێلەکە بە لالەیەکی داگیرساوەوە گەڕایەوە، دووانیشی لە خزمەتچییانی میوانخانەکە دوای خۆی خستبوو، دەستەبەرەیەکی بریندار گواستنەوەیان هەڵگرتبوو.

– هێڵی تەلەفونەکان پساون، نووزەیان تێدا نییە (ڕووی کردە دوو خزمەتچییەکە).. دەی بجووڵێن، ئەو دەستەبەرەیە لێرە دانێن..

چراکەی لەسەر زەمینەکە دانا، دەم بەهاوارەکە دەنگی هاتەوە:

– چی بکەین سەرۆک؟.. چی بڵێین؟.

– لاچۆ جارێ.. پاشان.. پاشان باسی لێدەکەین.

لە تەنیشت ژنە سووتاوەکەوە چۆکی دادایەوە، باسکی ژنەکەی ڕووت کرد، دەرزییەکی لێدا.. بڕێ لێی وردبۆوە ئەمجا هەستایەوە سەر پێی.

– ئەم دەرزییانە شتێکی چاکن، بۆ هەموو شتێک دەست ئەدەن، هەر ئێستا چی ژانی هەیە نامێنێ، خەوی لێ دەکەوێ.. دەی لەسەرخۆ هەڵیبرن..

(ڤێرتس) وەڵامی دایەوە:

– بەڵێ گەورەم، هەر ئێستا دەیگوێزینەوە..

ژنەکەیان بەدەستە بەرەکەوە بڵند کردەوە، سەروپرچە سووتاوە ڕەش هەڵگەڕاوەکەی شل ببوو، ملی بەسەر دەستەبەرەکەوە دیلانێی دەکرد.. بەسەرمێزێک جەستەیان داپۆشیبوو..

(ئەلیزابێث) پرسیاری لە (گرێبەر) کرد:

– مردووە؟

– نەء.. پرچیشی درێژ دەبێتەوە.

– ئەی دەموچاوی؟

– کوێر نەبووە، چاک دەبێتەوە، مرۆی سووتاوم زۆر دیوە، سووتاوییەکەی ئەم سەخت نییە.

– تێناگەم! ئەم ئاگرەی چۆن تێبەر بوو؟

– بەشقارتە.. ئەو چیلکە شقارتانەیان دانەگیرسانایە، ئاگری تێبەر نەدەبوو.. پەناگەکە قایم بوو، بەرگەی لێدانێکی ڕاستەوخۆی گرت..!

دەستی دایە کورسییەکەی سەری (ئەلیزابێث)ی نابووە ژێر، هەستایە سەرپای، یەک دوو هەنگاوێکی بەناو شووشە شکاوەکانی دەوروبەریان نا، چاوێکی گێڕا، دەرگەی ئەمباری مەیەکە هەڵتەکا بوو، تەخت لەناو فەرشی ژێر زەمینەکەدا کەوتبوو، ناو ئەمبارەکە بەسەریەکدا داڕووخابوو، بەدەیان شووشەی مەی شکابوون، بادەی ڕژاو وەکو گۆمێک خوێنی ڕەش پەنگی خواردبۆوە.. بە (ئەلیزابێث)ی وت:

– لێرە مەجووڵێ، هەر ئێستا دێمەوە.

چاکەتەکەی دا بەشانیا و خۆی بە ئەمبارەکەدا کرد، زۆری پێ نەچوو گەڕایەوە..

– با بڕۆین، ئیتر کاتی ئەوە هاتووە لەم شوێنە دوورکەوینەوە..!

***

ژنە سووتاوەکەیان بەسەر دەستەبەرەکەوە لەسەر شۆستەی شەقامەکە دانابوو، دووان لە مەیگێڕانی میوانخانەکە بەدیارییەوە وەستا بوون، لەگەڵ ڕەت بوونی هەر ئۆتۆمبیلێک هەڵمەتیان بۆ دەبرد، بەدەم فیکە لێدانەوە دەستیان بۆ شوفێرەکە ڕادەوەشان.. کەس نەدەوەستا.. گشتی پەلەی بوو..

دەم بەهاوارەکەش هەر دەکڕووزایەوە:

– خودای گەورە چی بە(ئیبەرهارد) بڵێم.. ئەمەی چۆن تێبگەیەنم.. ئای چ شەوێکی شووم بوو تێی کەوتین!؟

(گرێبەر) لە دڵی خۆیدا گوتی.. (دەبێ ئیبەرهارد مێردی ئەم خانمە بێ.. ئاگای لەم کەینو بەینانەی خانمەکەی نەبێت..).

مەیگێڕێکی ڕاگرت، پرسیاری لێکرد:

– ئەرێ سفرەچییەکەی هۆڵی خواردنەوەکەت نەدیوە؟

– کامیان؟

– قەیرەیەکی بچکۆڵانەیە، هەر لە سەقاکۆژ دەچێت؟

– میرابۆ، بەڵێ (میرابۆ) دەڵێیت.. قوربان، میرابۆ مرد!

تەزوویەکی ساردوسڕ گیانی (گرێبەر)ی هەژاند.. وتی:

– پارەی قاپێک مەیی لەلامە.

مەیگێڕەکە نێوچەوانی سڕی:

– دەتوانیت بەمنی بدەیت.. لە کام جۆر بوو گەورەم.

– یۆهانس بێرگەر.

– لە جۆرە هەلاویردەکەی؟

– نەء.

مەیگێڕەکە لیستێکی لە باخەڵی دەرهێنا، لەژێر ڕۆشنایی چرا دەستییەکەی نرخەکەی نیشانی (گرێبەر)ی دا..

هەر چەندە تەواو دڵنیا بوو کە پارەکە بۆ خۆی گل ئەداتەوە، بەڵام قەرزەکەی میرابۆی پێ دایەوە..

ئەمجا چاکەتەکەی بەگرمۆڵەیی نایە بن دەستی و قۆڵی بە قۆڵی (ئەلیزابێث)دا کرد و لەو ناوە دوورکەوتنەوە..

باشووری شارەکە دەستووتا، ئاگرێکی گەشی تێبەر ببوو، لە ئاسماندا ڕەنگی ئەدایەوە، دووکەڵ لە هەموو لایەکی شارەکەوە بەرز دەبۆوە.. زۆر بڵند نەدەبۆوە.. بایەکی توند دووکەڵەکەی لە سەرەوە ڕادەماڵی لە ژێریشەوە ئاگرەکەی خۆشتر دەکرد..

– بۆ دڵنیا بوون با سەرێک لە ماڵەکەت بدەینەوە..

(ئەلیزابێث) سەرێکی بادا:

– شەوێکی دوورو درێژمان لەبەرە، با جارێ نەچینەوە..

گەیشتنە گۆڕەپانەکەی جارێکیان خۆیان لە پەناگەکەیدا شاردەوە، ناو دەرگاکەی پڕ دار و بەرد بوو، ڕەش و تاریک کرابۆوە، لە دەرگەی دۆزەخ دەچوو..!

لەباخچەکەی گۆڕەپانەکەدا دانیشتن، (گرێبەر) وتی:

– فریای هیچ نەکەوتین بیخۆین.. برسیت نییە؟

– گرنگ نییە، دڵم هیچ نابات.

چاکەتەکەی کردەوە، دەزرنگایەوە..!، دوو قاپ مەیی لە توێدا دەرهێنا..!

– با بزانین چیمان دەستکەوتووە؟.. دەبێ ئەمەیان کۆنیاک بێ..

(ئەلیزابێث) حەپەسابوو:

– ئەمانەت لە کوێ بوو؟!

– گەنجینەی میوانخانەکە.. قاپە مەییێکی زۆری لێ شکابوو، گوتم با ئەمانەش بچنە پاڵ شکاوەکان.

– ئاوەها؟!

– بەڵێ ئاوەها.. ئەو سەربازەی بەدەستتی بەتاڵ لە ئەمبارە مەی بێتە دەرەوە، یا گوێدرێژە یان زۆر نەخۆشە، ئێمەی جەنگاوەر وا فێرکراوین هیچ هەلێک بەفیڕۆ نەدەین.. دە ئامۆژگارییەکەمان لەسەر نییە.

(ئەلیزابێث) هەر لێی ورد دەبۆوە:

– بێ گومان وایە، دەبێ وابێ، ئێوە لە ئێمە نین، لە ئێمە ناچن، کەس هیچ شتێک دەربارەتان نازانێ.

– تۆ دەیزانیت؟

– نەء، کەس هیچ دەربارەتان نازانێت! ئێوە لێرە خۆتان نین، کاتێک خۆتانن کە لەو شوێنە دەبن کە لێی دێنەوە.. کەس لێتان تێناگات، هەمیشە جێی گومانن..

دوو قاپی دیکە مەیی لە چاکەتەکەی دەرهێنا..!

– فەرموو، ئەمەیان پێویستیی بەئاچەر نییە بیکاتەوە، شامپێنە (کەوتە ترازاندنی تەپەدۆرەکەی).. ئومێدەوارم کە ڕەوشتی بەرز و دەستپاکی ڕێی خواردنەوەیت لێ نەگرن.

– نەء.. تازە کار لە کار ترازاوە.

– کەواتە با بەخۆشی هیچەوە بخۆینەوە، نەوەکو گوناهەکانمان دوو قات بەسەردا ساغ بێتەوە.. ئەم شامپانیایە تەنها بۆ شکاندنی تێنوتیمان دەخۆینەوە (هەر خەریکی دەموانەی قاپەکە بوو).. بەڵام بەش بەحاڵی خۆم بەبۆنەی قورتار بوونیشمانەوە دەیخۆمەوە.

خەندەیەک بەدەمی (ئەلیزابێث)ەوە بوو:

– پێویست بەم زۆر گوتنە ناکات.. تێدەگەم، بەڵام پێم بڵێ، کاتێک کە ئەم چوار قاپە مەیەت لە چاکەتەکەتدا شاردبۆوە، پارەی ئەوەی (میرابۆ)ت بۆ دا؟

– ئەوەیان جیاوازە، پارەنەدانی مانای دزییە (تەپەدۆرەکەی لەسەرخۆ ڕادەکێشا.. بەبێ ئەوەی شڵپە لە شووشەی بادەکەوە بێت، تەپەدۆرەکەی بەنەرمی دەرهێنا).. ئێستاش با فێری شتێکی دیکەت بکەم.. ڕاستەوخۆ لە دەمی شووشەکەوە دەخۆینەوە..

*- سروشتی ئەو ئێوارەیە چووبووە دۆخێکی ئەفسووناوییەوە، سووراوی ئاوا بوون ئاسۆی ئاڵتر کردبۆوە، لانکێکی ئارام و خامۆشی بۆ بێداران خۆش دەکرد.. گوێی لە (ئەلیزابێث) بوو:

– بنوارە ئەو درەختە چی گوڵی پێوە گەشاوەتەوە!

بۆمبێک لایەکی درەختەکەی بردبوو، لاکەی تری بەرەگوڕیشەیەکی کەمەوە مابۆوە.. گوڵێکی هێجگار زۆری پێوە بوو، سپی و ناسک، ورشەیان دەهات.. بەشێکیان کەوتبوونە بەر شەپۆلی نەرمی ڕووناکییە سووربابوەکەی شارەکەی گرتبۆوە.. پەمەیی هەڵگەڕابوون.

– خانووەکەی تەنیشتی بەتەواوەتی سووتاوە.. لەوانەیە زەبری تەقینەوەکە هەڵیکەندبێ.. زیانی زۆر پێ گەیشتووە.. بەڵام سەرسەختە و دەست لە ژیان بەرنادات.

شوێنەکەی لێی دانیشتبوون دەکەوتە تاریکاییەوە، وەختێ (ئەلیزابێث) هەستا و ڕووەو درەختەکە هەنگاوی نا، کەوتە نێو شکاندنەوە و گێژی بازنەی ڕۆشنایی ئاگرە دوورەکانەوە، لە سەماکەرێکی بالێت(١) دەچوو لەبەر ڕووناکییەکی دەستکردی شانۆیەکدا لەنێو تەمێکی سووربابوی تەنکدا سەما بکات.. یان ئەستێرەیەک بوو لە دوورەوە بۆ دیتنی وێرانەکانی جیهانێکی کاول کراوەوە هاتبێتە سەر زەمین؟! یان، پەیامێک بوو مژدەی زایشتی مەسیحێکی نوێی دەهێنا؟!

(ئەلیزابێث) لە تەک درەختەکەوە وتی:

– تازە پشکوتوون.. بەهارەو وەرزی ژیانەوەیە، دارودرەخت لەمە پتر بیر لە هیچی دیکە ناکەنەوە.. بایەخ بەهیچی دیکە نادەن.

– ئامۆژگاریمان دەکەن! ئامۆژگارییەکی قووڵ و پڕمانایە.. ئەم پاش نیوەڕۆیەش درەختێکی دیکە سەرنجی ڕاکێشام، کافوورێک بوو، شۆخ ڕووەو ئاسمان هەڵچووبوو، دەستی توند لە بەرۆکی ژیان و ڕووناکی گیر کردبوو، بەری نەئەدان.. ئەوەتا ئێستاکەش ئەم درەختە سەرسەختە بە مشتێک ڕەگەوە لە ژیان ئاڵاوە، خۆی ڕازاندۆتەوە و بەپیر بەهارەوە دەچێ.. گەشە.. بەبێ هیچ سکاڵا و گلەییەک بەرگەی نەهامەتیی گرتووە، بەزەیی بەخۆیدا نایەتەوە، باوەڕشی بەکۆتایی هاتن نییە.. نایەوێ لەناو بچێ..!

(ئەلیزابێث) گەڕایەوە لای (گرێبەر)، وەکو بەتەلیسمێک ئارایشت کرابێ، ڕوخساری گەش و

مەنگی، وەک ئەستێرەیەکی پرشنگدار ئەدرەوشایەوە، ژیان لە ناخیا هاتبووە هەڵچوون، وەرزی هەڵچوونی بوونی بوو، بەپیر بانگەوازێکی خامۆشەوە دەهات گشت مانا زەقەکانی مان و بەردەوامی لە توێدا گرد ببۆوە..

هەستی بەهەناسەی گەرم و تەوژمی لاویی کرد لە پاڵییەوە قوڵپ ئەدات.. درەختەکە گەش و قەشەنگ بڵندبۆوە، باوەشی بەئاسمانێکی نەوی و زامداردا کرد.. بۆی گوڵەکان خەستتر بوونەوە، هۆش ڕفێن بوون، دارە کافوورەکەی هاتەوە پێش چاو.. درەختەکە نەوی بۆوە، ئاسمانێکی شینی لێ دەرکەوت، زەوی و زارێکی سەوز و بەر فراوانی لێ ئاشکرا بوو..

لەپڕێکا..!

وێنە و ڕاستی بوونی (ئەلیزابێث) هەموو وێنە و بوونێکی گێتیی لەبەرچاو تەرە کرد..

باوەشی پیاکرد..

(ئەلیزابێث)یش بەرەنگاری نەکرد.

١- بالێت: سەمای بالێ.

15

هۆڵی ژماره (٤٨)ی قشڵە کۆنەکە، ژاوەی دەهات.

سیان لە پۆکەرچییەکان.. دەستتیان لە قومارەکە هەڵگرتبوو، ئەوەی کەللەی لە هێلکە دەچوو یەکێکیان بوو، پەست و زویر لەتەک دوو هاوەڵەکەی وەستابوو.. لەسەر ڕۆیشتن بوون بەرگی تەواوی جەنگاوەرانیان پۆشیبوو، بەپێی ڕاپۆرتی پزیشکەکان چاک ببوونەوە، مافی ئەوەیان نەمابوو چیتر بمێننەوە، دەبوایە ڕەوانەی بەرەکانی جەنگ بکرێنەوە..

چاوەڕوانی کاروانەکەی دەرەوە بوون بجمێ.

کەللە هێلکەییەکە بە ڕوویەکی گرژ و مۆنەوە بە(ڕۆیتەر)ی وت:

– لەگەڵ تۆمە، بەڵێ خۆت و ئەو لاقەت کە کردووتە بەهانەی خۆ دزینەوەت٠٠ شتی وەکو تۆ لێرە گل ئەدەنەوە، منی خاوەن ماڵ و منداڵیش دەهاوێژنەوە گەرووی ئاگرە سوورەکە..!

(ڕۆیتەر) هیچی نەگوت.. (فیلدمان) وەڵامی دایەوە:

– ئەقلت بێ کابرا، خۆ تۆ لە بری ئەم نانێرنەوە٠٠! تەنها لەبەر ئەوەیە کە چاک بوویتەوە و توانای شەڕکردنت هەیە، خۆ ئەگەر ڕۆیتەرش ڕەوانە بکرێتەوە، تۆ هەر ڕەوانە دەکرێیتەوە، تێگەیشتیت؟٠٠ ئیتر دەمت داخە و ئەم قسە پووچانە مەکە..

سەر هێلکەییەکە پتر پەست بوو، دەنگی بەرزتر کردەوە:

– دەمم داناخەم، چی بەزمانمدا بێت دەیلێم، ئێوە هیچتان لەبارا نییە، ئەوەتا یان قومار دەکەن، یان دەخۆن و دەخەون، منی خاوەن دەستتەیەک منداڵی وردیش دەبێ خۆم بە کوشت بدەم (ڕووی کردەوە ڕۆیتەر)، ئەم خۆ دزەرەوە پڕ پیووش بۆیە هەر خەریکی خواردنەوەیە بۆ ئەوەیە لاقی چاک نەبێتەوە!

(ڕۆیتەر) وەڵامی دایەوە:

– تۆش بۆت ڕێکەوتایە وات دەکرد٠٠

– کێ؟ من؟! نەخێر من لەو جۆرانە نیم کە خۆیان ئەدزنەوە٠٠

– کەواتە برایەوە، پێویستیی بەم درێژدادرییە ناکات..

دەمی کەللە هێلکەییەکە بووە تەڵەی تەقیو:

– ها ٠٠ چی؟!

– تۆ شانازی بەوەوە دەکەیت کە خۆت نادزیتەوە، کەواتە لەسەر ئەم هەڵوێستە نەبەردەت بەردەوام بە، بەبێ بۆڵە و سکاڵا کردن بیپارێزە٠٠

– چی!؟.. ئێوە تەماشای ئەم بەرازە بکەن چۆن قسەکانم هەڵدەگێڕێتەوە و ئەیانداتەوە بە گوێما.. نەخێر دەبێ ئاشکرات بکەم، با عالەمەکە پێت بزانن و وەکو سەگ پەتت کەن٠٠ هەموو شتێکیان پێ دەڵێم٠٠

یەکێ لەوانەی بڕیاری ناردنەوەیان درابوو هەڵی دایێ:

– گەوج مەبە و هەڵە مەکە، دەبێ بڕۆین، دەی بجوولێ.

– من هەڵە نیم، ئەمانە هەڵەن، زۆر شوورەیییە یەکێکی وەکو من لە بری ئەم بەرازە سەرخۆشە بنێرنەوە.. کەی ئەمە ڕەوایە؟

– ڕەوا؟! مێشکت بێ، سەربازی و ئەم جۆرە شتانەیان نەگوتووە!.. وەرە دەی بابڕۆین، هاوڕێیان بەدوەعا.. لێی مەگرن بەڕاستی نییە، ناوی کەس ناهێنێ، هەر ئەوەیە بڕێ هەڵەوڕە، خزمەتی خۆتان بکەن، تا لە تواناتاندایە ڕابوێرن، جار جارێکیش یادمان بکەنەوە، گۆڕەپانی پۆکەرەکەش چۆڵ مەکەن٠٠

پەلی کەللە هێلکەییەکەی گرت و بەدوای خۆیاندا ڕایکێشا، لە ناو دەرگەی هۆڵەکەوە ئاوڕی دایەوە، ویستی شتێک بلێ، دوو هاوڕێکەی ڕێگەیان نەدا، لەگەڵ خۆیان بردیان.

(فیلدمان) وتی:

– مرۆیەکی بەرەڵایە! ئەکتەرێکی بلیمەتە، دێتەوە یادتان چۆن لەسەر خەوتن بەزمی پێگێڕام؟

لە پڕێکا! دەنگی (ڕۆمێل) بەرز بۆوە؟

– قومارچییەکی بێ شانسە، پارەیەکی زۆری دۆڕاندووە٠٠ نەمکرد بیدەمەوە.

– کاروانەکە هێشتا نەکەوتۆتە ڕێ.. دەتوانیت بیگریتەوە و پارەکەی بدەیتەوە٠٠

– چی؟

– ماشێنەکان نەجوولاون، ئەوەتان، جا ئەگەر دەزانیت ئەو پارەیەی بردووتەوە ویژدانت سەغڵەت دەکات، فریاکەوە بیدەرەوە.

(ڕۆمێل) بەپەلە چووە دەرەوە، (فیلدمان) وتی:

– ئاخر ئەو پارەیەی بۆ چییە.. لەوێ بەچیی ئەدات؟!

– پۆکەریان پێدەکات و دەیاندۆڕێنێتەوە.

(گرێبەر) لە پەنجەرەکەوە تەماشای دەرەوەی دەکرد، کاروانە سەربازییەکە گرد دەبۆوە، (ڕۆیتەر) وتی:

– تەماشایانکەن، یا منداڵن یا پیر، پاش کارەساتەکەی ستالینگراد بووە ڕەشبگیری، کێیان چنگ کەوێ بەرگێکی سەربازیی دەکەنەبەر و یەکسەر ڕەوانەی بەرەکانی جەنگی دەکەن.

– بەڵێ.

کاروانەکە پێکدەهات، (فیلدمان) بە سەرسوڕماندنێکەوە وتی:

– ئەرێ بەڕاست کوڕینە، ئاگاداری (ڕۆمێل) بوون٠٠؟! خۆ زمانی بەر بوو!! (بە بەرگە خەوتنانەکەی بەریەوە چووە بەر پەنجەرەکە) ئەوەتا ئەوە کەللە هێلکەییەکەیە، مەگەر ئێستا تێبگات کە خەوتنی ئێرە و خەو بە بەرە بینینەوە وەکو خەوتنی ئەوێ و خەو بەئێرەوە بینینەوە نییە.

(ڕۆیتەر) وتی:

– بەم زووانە هەموو ئەوە تاقی دەکەینەوە، ئەمجارە بێتەوە نۆرەی منە بچمەوە، پزیشکەکە دواجار کە تەماشای قاچمی کرد باسی ئەوەی بۆ کردم کە ئەلمانی ڕەسەن پێویستی بە لاقی نییە شەڕی پێوە بکات! لاقیشی نەبێت دەتوانێ بجەنگێ٠٠

نەڕە نەڕێکیان لە دەرەوە هاتە گوێ، یەکێک بوو فەرمانی بەکاروانەکە دا بجوولێت.. ڤڕە ڤڕی

ماشێنەکان بەرز بۆوە، هێدی هێدی کەوتنە ڕێ، سەربازە پیادەکان دەستتە دەستتە لە نێوان ماشێنەکاندا بەڕیز و ڕێتمێکی ڕێکوپێک ڕێیان گرتە بەر.. دوور کەوتنەوە، وەک لە دووربینێکی هەڵەوگێڕاوەوە تەماشایان بکات، وردوگچکە دەهاتنە پێش چاوی (گرێبەر).. لە بووکەدارینەیەک دەچوون بە چەکی گەمە چەکدار کرابن٠٠

(ڕۆیتەر) وتی:

– بەزەییم پیادا دێتەوە.

– بە کێ؟

– ئەو سەرهێلکەییبیە، لە من زویر نەبوو.. لە ژنەکەی زویرە، دڵی پیسە، بۆیە هەمیشە وا قارسە، لەو وایە مووچەی ژنە سەربازانەکەی بۆ دۆستەکانی خەرج دەکات.

(گرێبەر) پرسیاری کرد:

– موچەی ژنە سەربازانە؟!٠٠ ئەمەیان چییە؟

(فیلڵدمان) سەرێکی بادا:

– ئەرێ پێم ناڵێیت تۆ لە کوێوە هاتوویت.. دەڵێی خەوتوویت و ئاگات لە دونیا نییە!.. هەموو ژنە سەربازێک مانگی (٢٠٠) مارک مووچەی بۆ بڕاوەتەوە.. پارەیەکی خراپ نییە، گەلێ سەربازی زوگورتی هانداوە ژن بێنن، چاک ئەکەن، ئەی ئەم پارەیە بۆ بۆ میری بێت؟

(ڕۆیتەر) بەر پەنجەرەکەی بەردا، وەک شتێکی بەبیردا هاتبێ، بە (گرێبەری) گوت:

– (بیندینگی) برادەرت لێرەبوو، پرسیاری کردیت..

– چی دەویست؟٠٠ هیچی نەگوت؟!

– داوەتێکی هەیە، تۆشی داوەت کردەوە.

– هیچی دیکەی نەگوت؟

– نە ء.

(ڕۆمێل) گەڕایەوە، هەر زوو (فیلڵدمان) پرسیاری لێکرد:

– فریای کەوتیت؟

(ڕۆمێل) بە پەژارەیەکەوە وەڵامی دایەوە:

– پیاوێکی سەیرە! بۆ وا دەکات، خۆ هیچ نەبێ ئەو ژنەکەی ماوە، ئەی وەکو منی بەسەربهاتایە چی دەکرد؟ (پشتی تێکردن، خێرا لەسەر دەم خۆی دا بەسەر جێگەی خەوتنەکەیدا..).

خۆیان لە پرمەو هەنسکی گریانی کەڕ کرد.. (فیلڵدمان) بە چپە وتی:

– کەللە هێلکە ئەمەی نەدی!٠٠ گرەوی کردبوو، لەسەر ئەوەی کە ئەمڕۆ (ڕۆمێل) ورە بەر ئەدات و زمانی بەردەبێت:

(ڕۆیتەر) تووڕە بوو:

– لێی گەڕێن، خوا دەزانێ کەی تۆش ورە بەر ئەدەیت (ڕووی کردە گرێبەر)٠٠ چەند ڕۆژت ماوە؟

– یازدە.

– ماوەیەکی باشە.

– تا

دوێ ئێوارە وام دەگوت، کەچی ئێستاکە هەست دەکەم کەمە، ماوەیەکی هێجگار کورتە٠٠

***

(ئەلیزابێث) وتی:

– کەس لە ماڵ نییە، خۆی و کیژەکەی لە دەرەوەن، ماڵەکە هەمووی بۆ خۆمانە..

– سوپاس بۆ یەزدان، وا هاتبووم بۆڵەیەکی لە دەم دەرچێ و دەستبەجێ بیخنکێنم، دوێ شەو شەڕی پێ نەفرۆشتییت؟

– بە خراپی دامە قەڵەم.

– بۆچی٠٠؟ خۆ تەنها سەعاتێک مامەوە.

– داخی پێرێی پێ ڕشتم، تا درەنگ مایتەوە.

– چی کون و درز لە دەرگاکەدا بوو گشتیمان گرتبوو، بەدرێژایی کاتیش ئەو مارشانەمان لێداوە!.. ئیتر ئاگاداری چی بووە؟!

(ئەلیزابێث) چاوێکی زۆرزانانەی بەباڵای (گرێبەر)دا گێڕا، ئەمجا بەسەربادانێکەوە وتی:

– بەڵێ چۆن؟!

(گرێبەر) چاوی لێ نەئەترووکاند، هەستی کرد نێو چەوانی گەرم داگەڕاوە، لە دڵی خۆیا دەیگوت٠٠(بۆ زووتر هەستم بەم هەموو جوانییەی نەکرد٠٠؟).

– ئاخۆ ئەو بەد ڕوخسارە بۆ کوێ چووبێت؟

– بۆ دەرەوەی شار، گوندەکان دەگەڕێ، نازانم یارمەتییە چییە گردی دەکاتەوە! بۆ سبەی ئێوارە ئەمجا بێتەوە، ئەمشەو و هەموو بەیانی بۆ ئێمەیە..

– هەموو بەیانی؟! ئەی کارەکەت؟

– سبەی یەک شەممەیە؟ پشووی هەفتەیە، ناچمەوە.

– یەک شەممە؟! بەڵێ٠٠ بەڵێ وایە، ئەمەم لەیاد نەبوو، ئاخرییەکەی بەدرێژایی ڕۆژێکی تەواو لە ڕووناکاییدا دەتبینم، هەتا ئێستا هەر لە تاریکاییدا یەکترمان دیوە.

– چۆن هەتا ئێستا هەر لە تاریکییا یەکترمان دیوە؟

– وایە، جاری یەکەم کە چووینە دەرەوە ئێوارەی دووشەممە بوو، نەبوو ئارمانیاکەکەمان پێ بوو؟

– ڕاست ئەکەیت، منیش بە ڕۆژی ڕووناک تۆم نەدیوە٠٠(بەشەرمەوە دەینواڕییە گرێبەر)٠٠ ژیانێکی ناتەواو دەژین٠٠ وا نییە؟

– تەنها ئەم شێوە ژیانەمان لەبەرە.

– بەڵێ٠٠ ئاخۆ شێوەمان لەبەر ڕووناکی هەتاودا چۆن بێ؟

– ئەویش ئەدەینە دەست ڕۆژی خۆی.. پێم بڵێ ئەمشەو چۆن بەرینە سەر؟ بچینەوە شوێنەکەی دوێ ئێوارە؟.. شوێنێکی نالەبار بوو.. داخەکەم جێرمانیا رووخا..
– لێرە دەبین، بەشی خۆمان مەیمان هەیە، بۆ شێوکردنیش شتێک ئامادە دەکەم.
– بەڕاست، ئێرەت پێ خۆشە؟ ئارەزووت لە چوونە دەرەوە نییە؟
– کاتێ خاتوو (لیزەر) لێرە نابێت، ئێرە وەک بەهەشتە..
– کەواتە لێرە دەبین، کاتەکەش بە بێ زرم و هوڕی مارشەکان دەبەینە سەر، وەکو شەوانی ڕابوردووش ناچار نابم بەدزییەوە خۆم بکەمەوە بەقشڵەکە.. بەڵام چی بخۆین؟.. بەڕاست دەزانیت خواردن ئامادە بکەیت؟.. باوەڕ ناکەم؟!
– شتێک ئامادە دەکەم، ئازووخەیەکی ئەوتۆم نییە.. هەر لەو کەرەستانەن کە بەکارت پێمان ئەدەن..
چێشتخانە گچکە هاوبەشەکەیان پشکنی، هیچی وای تێدا نەبوو، برێ نان و کەمێ هەنگوینی ناساغ و، پارچەیەک کەرەی(مەرگرین)(1).. و دوو هێلکە و چەند سێوێکی تفتی کاڵ..
(ئەلیزابێث) وتی:
– هەموو بەشە ئازووخەکەم وەرنەگرتووە، دەتوانم بچم هەندێکی دیکە بسێنم، کۆگایەک شارەزام تا کاتێکی درەنگ دەکرێتەوە..
(گرێبەر) بەدەم داخستنی دۆڵابی ئازووقەکەوە وتی:
– ئەمانە بۆ کاتی پێویست هەڵگرە، خواردنی ئەمشەومان بخەرە ئەستۆی من..
(ئەلیزابێث) بەسڵەمینەوەیەکەوە وتی:
– بە تەمای چیت؟.. هیچ نادزین وا نییە؟ خاتوو (لیزەر) هەموو ئازووخەکەی خۆی بەژمارە و پێوان داناوە، یەک گرام کەم کەن پێی دەزانێ..
– ئەزانم ئەم جۆرە ئەژدەرانە ئەوە ڕەفتاریانە، مەترسە دزی ناکەم.. نەء نیازی دزیم نییە، ئەمجارە بە زەوت کردن پێداویستییەکانمان دابین دەکەم، بەڵێ وەکو جەنگاوەرێکی برسی هەڵدەکوتمە سەر ئەمبارەکانی دوژمن، خواردنەکانیان لێ زەوت دەکەم!.. (ئەلفۆنس) داوەتی کردووم، دەچم و ئەوەی دەبێ لەوێ بیخۆم دەیهێنمەوە و لێرە دەیخۆین، ماڵەکەی ئەمبارێکی گەورەی پڕ لە ئازووخەی جۆراوجۆرە.. نیو سەعات زیاترم پێ ناچێ.

***

(ئەلفۆنس) بەسەرە سوورەکەی و باوەشێکی کراوەوە پێشوازیی لە (گرێبەر) کرد..
– فەرموو (ئەرنەست) فەرموو، ساڵڕۆژی لەدایک بوونمە، چەند برادەرێکی زۆر نزیکم بانگهێشت کردووە.. لە ژوورەوەن.. چاکت کرد هاتیت..
هۆڵەکەی دیوارەکانی بە چەک و جۆرەها کەرەستەی ڕاو و شکار ڕازابۆوە پڕی دووکەڵ و میوان بوو.
(گرێبەر) پەلەی بوو، هەر لە ڕاڕەوەکەی دەچووە سەرهۆڵەکە وتی:
– دانانیشم، دەڕۆم.

– دەڕۆیت؟! مانای چی.. شتی وا نییە (ئەرنەست).
– گفتێکم بەر لە داوەتەکەت بەبرادەرێک دا بوو.
– مەچۆ، پاشان داوای لێبوردنی لێ بکە، بڵێ کۆبوونەوەیەکی گرنگم بوو بەتووشەوە، یان بڵێ لەلایەن گستابۆوە بانگ کرام بۆیە دواکەوتم! (بەدەم پێکەنینەوە تەگبیری بۆ دەکرد) وەرە، دوو ئەفسەری گستابۆ میوانمن، با بەیەکتریتان بناسێنم.. گفت..؟ ئاخر گفتی چی؟ وەرە دانیشە، کاتێکیش چوویتەوە بڵێ تووشم بوو بەتووشی پیاوانی گستابۆوە.. درۆ نییە..! (ئەلفونس برێ بیری کردەوە ئەمجا وەک چارەیەکی دیبێتەوە وتی)..ئەی بۆ هاوڕێکەت ناهێنیت؟ داوەتی بکە و بۆ خۆتان کاتێکی خۆشمان لەگەڵدا ببەنە سەر؟
– شتی وا نابێ!
– بۆ نابێ؟ شت نییە بە لامانەوە نەبێ.
(گرێبەر) وا بە چاکی زانی ڕاستییەکەی پێ بڵێت:
– نەمزانی ئەمڕۆ ڕۆژی لەدایکبوونتە، وا هاتم هەندێک خواردەمەنیت لێ داوا بکەم، ناشتوانم ئەوەی گفتم پێ داوە بۆ ئێرە بێنم، خۆ ئەگەر بێتو شتێکی وا بکەم مانای وایە گوێدرێژێکی زلەم.
(بیندیگ) ورتە ورتێکی کرد، ئەمجا وتی:
– تێگەیشتم، دیسانەوە ئەفسانەکەی حەوایە، ئاکامەکەی گەرم بوویت، دەستتم لێت شتبوو.. تێگەیشتم ئەرنەست، ئەمجارەش دەتبەخشم هەر چەندە لیرەیش دەستتەیەک خانمی خانومانی هەڵبژاردەی لێیە.. بۆ سەیرێکیان ناکەیت (هەر لەوێوە دەستتی درێژکرد) ئەوەیان ئیرمایە، بەلایەکی جوانی بێ وێنەیە.. یان ئەمشەو بۆ لەگەڵ گودرن نابەیتە سەر؟ هەمیشە ئامادەیە پێشوازی لە جەنگاوەران بکات، بۆی باروت و بۆگەنی کەندەکە کەڕووابیبیەکان هاری دەکات..
– من هار ناکەن.
(ئەلفۆنس) دایە قاقای پێکەنین:
– ئیرماش بۆی قەڵابەندەکانی لێ دێت.. بۆنێکە (سینگمان) دەباتە ئاسمان.. ئەو لاوە تێکسمڕاوەیە لەسەر قەنەفەکە دانیشتووە، من وەکو ئەو نیم، مرۆیەکی ساکارم، حەزم لەو بانووە لەش پڕەیە لەو سووچەوە تەماشامان دەکات، چۆن خانمێکە، بە دڵتە؟
– هەڵاوێردەیە.
– ئەگەر بمێنیتەوە پێشکەشتی دەکەم.
(گرێبەر) سەری بادا:
– ناتوانم.. بەداخەوە.
– تێگەیشتم، وا دیارە هاوڕێکەت لە جۆرێکی جودایە، خەمت نەبێ، دڵ لە دڵیش مەدە، ئەلفۆنسی برادەرت مرۆیەکی دلاوەرە، وەرە با بچینە چێشتخانەکە بزانین چیمان هەیە، لەوێش پێکێک بەبۆنەی لەدایکبوونمەوە هەڵئەدەین.. باشە؟!

خاتوو(کلاینێرت) لە چێشتخانەکە بوو، بە بەرکۆشێکی سپییەوە دەهات و دەچوو، (بیندیگ) وتی:

– شانست هەیە، خواردنەکان بابەتی ساردن، ئارەزووت لە چییە؟ یان چاکتر وایە.. (رووی کردە خاتوو کلاینێرت).. ژەمێکی تێروتەسەلی لەمانە بۆ بپێچەرەوە٠٠(رووی کردەوە گرێبەر)٠٠ وەرە ئەرنەست، با سەرێکیش لە گەنجینەکەم بدەین..

ئەمبارێکی سیخناخ بوو..

– ئێستاش مەسەلەکە بدەیتە دەستت (ئەلفۆنس)ی برادەرت، پەشیمان نابیتەوە، فەرموو ئەمە قوتوویەک شۆربا، گەرم دەکرێتەوە و دەخورێ!٠٠ لە فرانساوە هاتووە، بگرە ئەوە دوو قوتوو٠٠ (گرێبەر دوو قوتووەکەی لێ وەرگرت، ئەلفۆنس هەر خەریکی پشکنین بوو٠٠) بەهێی هۆڵەندی، دوو قوتووی لێ ببە، بەگەرمی یان بەساردی دەخورێ، ئەمەش قوتوویەک گۆشت بەرازی پراگییە.. چیکییە.. (بە پەیژەیەکی گچکەدا هەڵگەڕا٠٠) پارچە پەنیرێکی دانیمارکیش٠٠ قوتویەک کەرەی نایاب، ئەم کەرەیە پاش هەڵپچڕانی قوتووەکە بشمێنێتەوە خراپ نابێ٠٠ گرنگی خواردنی قوتوو لەوەدایە کە خراپ نابن٠٠ پارێزراون، فەرموو ئەمەیش قۆخ٠٠ یان دۆستەکەت ئارەزووی لە تووی فەرەنگییە؟

(گرێبەر) چاوی بڕیبووە قاچە کورتەکانی (ئەلفۆنس)، لە جووتێ جزمەی چەرمی بریقەداری درێژدا بوون، خانەیەکی پڕ لە جۆرەها خواردەمەنیی قوتوو لە نێوانیاندا دیاربوو، ئازووخە نابووتەکەی (ئەلیزابێث)ی هاتەوە یاد، خێرا وەڵامی (بیندینگ)ی دایەوە:

– هەردووکی تووە فەرەنگییەکە و قۆخەکەش.

(ئەلفۆنس) دایە قاقای پێکەنین:

– جوانە.. مافی خۆتە، ئێستا (ئەرنەستەکەی) جارانیت، خەم و پەژارە پیرمان دەکەن، دەمرین.. بەشادی بژین یان بەغەمباری هەر دەبێ بمرین، جا ئیتر تا لە توانامانداببێت بۆ ڕانەبوێرین؟ ئاکامەکەشی ئەدەینە دەست قەشەیەک، ئەو هەمووی جێبەجێ دەکات.. ئەمە دروشمی منە لە ژیاندا٠٠ (لە پەیژەکە دابەزی، چووە لایەکی دی)٠٠ ئەمەش غەزنەی دەستکەوتەکانمانە، دوژمنان دەستێکی باڵایان لە مەی خۆشکردندا هەیە٠٠ حەزت لە چییە؟٠٠ ڤۆدگا؟ یان ئارمانیاک٠٠؟ بگرە ئەمە (سیلڤوڤیتس)ی پێ دەڵێن٠٠ پۆڵۆنییە..

(گرێبەر) بەتەمای خواردنەوەش نەبوو، بەوەی لە ئەمبارەکەی جیرمانیا زەوتی کردبوو قایل بوو، بەشی دەکردن، بەڵام دەستکەوت دەستکەوتە، پیاو لە کوێ چنگی کەوێ دەستتی بۆ درێژ بکات چاکە٠٠ (ئەلفۆنس) وتی:

– شامپێنشم هەیە، بە خۆم حەزی لێناکەم، بەڵام لە دانیشتنی دووقۆڵیی دڵداراندا هیچ بادەیەکی دیکەی ناگاتێ، قاپێکی لێ ببە، پێویستیت پێی دەبێ، (دایەوە قاقای پێکەنین) دەزانیت بەندە چیی بەلاوە پەسەندە؟ (کۆمێڵ)٠٠ (کۆمێڵێکی) خۆماڵی کۆن.. قاپێکیش لەو هەڵگرە و بەدەم نۆشینیەوە یادم بکەوە..

(گرێبەر) قاپە مەیەکانی نابووە بن باخەڵیەوە، پێکەوە گەڕانەوە چێشتخانەکە، (بیندینگ) بە

خاتوو(کلاینێرت)ی گوت:

– خواردنەوەکان بەجودا بپێچەوە، کاغەز لەنێوانیاندا دانێ با نەشکێن، پاوەندێکیش قاوەی چاکیان بۆ بپێچەوە، (رووی کردەوە گرێبەر)٠٠ ئەمانەت بەسە ئەرنەست؟

– زۆرە، نازانم چۆن بیانبەمەوە؟

(بیندینگ) کەیفی بەوەڵامەکەی (گرێبەر) هات، بەشادمانییەکەوە وتی:

– (ئەلفۆنس) هەموو کارێک بەتێروتەسەلی دەکات٠٠ وا نییە؟.. دەست ناگرێتەوە بەتایبەتی لە ڕۆژی لەدایکبوونیا.. هەمیشە هاوڕێ کۆنەکانی لەیاد ناکات.

بەرامبەر (گرێبەر) وەستابوو، چاوەکانی بریسکەیان دەهات، دەموچاوی هێندەی تر سوور هەڵگەڕابوو، سەرکوڵمەکانی بریقەیان دەهات، گەش و کراوە، هێندەی منداڵێک لانە چۆلەکەیەکی پڕ هێلکەی دیبێتەوە شادبوو، چاوتێری و دەستبڵاوییەکەی (گرێبەر)یان جووڵاند بوو، ئەگەرچی ئەو ڕۆژەشی لە یاد نەدەچوو، کاتێک (هانیی) مارگری وەک جوامێرێکی مەزن ستایش و خزمەت دەکرد٠

– قاوەکە بۆ سبەی بەیانیتان.. ئومێدەوارم سوودێکی تەواو لەم یەک شەممەیە وەرگریت، لە سوپاگاکە مەیبە سەر.. ئێستاش وەرە با بەهەندێک لە میوانەکانمت بناسێنم.. (شمیدت) و(هوڤمان) سەر بە دەزگای گستابۆن، ناسینی ئەم جۆرانە شتێکی خراپ نییە، برێ دانیشە لەگەڵمان، پێکێک بۆ تەندروستی و تەمەن درێژیم و ئەم حاڵ و گوزەرانەم هەڵدە٠٠ ئەم ماڵە و چیی تێیدایە و٠٠ (هەر دووچاوی پڕ فرمێسک بوون٠٠ بە خەندەیەکەوە وتی)٠٠ بەڕاستی گیانلەبەرێکی بەسۆز و بێ دەستەڵاتین.

***

ئەلیزابێث حەپەسابوو..

– ئەم هەمووە لە کوێ بشارمەوە، خاتوو (لیزەر) پێی بزانێت دەستبەجێ بەتاوانی سەوداکردن لە بازاڕی ڕەشدا تاوانبارم دەکات..

– هەی بەد.. ئەمەم بەبیردا نەهات.. بۆ بەهەندێکی.. ئەوەی پێویستیمان پێیان نییە دەمی چەور نەکەین؟

– پێویستیمان بەهەمووی هەیە؟

لە دڵی خۆیدا لێکی ئەدایەوە..(هەندێکی تا سبەی ئێوارە دەخۆین و دەخۆینەوە)٠٠ بەئەلیزابێثی وت:

– گشتیمان پێ ناخورێت، چی لەوە بکەین کە دەمێنێتەوە؟

– لەناو کتێب و جلوبەرگەکانما دەیانشارمەوە.

– ئەی بۆنیان نایەت؟!

– هەموو سپێدەیەک بەر لەوەی بۆ کارەکەم بچم، دەرگای ژوورەکەم بەکلیل قایم دەکەم..

– ئەی ئەگەر ئەویش کلیلێکی دەرگای ژوورەکەتی هەبوو؟

(ئەلیزابێث) چاوەکانی بەبێزارییەکەوە بڕییە بنمیچەکە، هەناسەیەکی پەستی هەڵکێشا:

– ڕاست ئەکەیت، ئەوەم بەبیردا نەهات.

(گرێبەر) قاپێک مەیی کردەوە:

– دەی، بیری لێ مەکەوە، سبەی پاش نیوەڕۆ تەگبیرێکیان لێ دەکەین.. جارێ تا لە تواناماندایە با بخۆین·· هەر هەمووی دانێ، با مێزەکە وەکو خوانی ئاهەنگێکی لەدایکبوون بڕازێتەوە·· بەڵێ هەمووی دانێ··

– قوتووەکانیش؟

– بۆ جوانی دایاندەنێین، جارێ نایانکەینەوە، با لە پێشان ئەم خواردنە ساردانە بخۆین.. زوو خراپ دەبن، قاپە مەیەکانیان لە نێواندا دادەنێین.. ئەم سامانەمان بەئابڕووی سواڵکردن و دزی دەستکەوتووە··

– ئەوانەی جێرمانیاش دانێم؟

– بەڵێ ئەوانیش.. سامێکی جەرگبڕمان لە پێناویانا تاقی کردەوە..

مێزەکەیان لە ناوەڕاستی ژوورەکەدا ڕازاندەوە، بابۆڵەکانیان کردەوە، (سیلڤوڤیتش)و کۆنیاک و کومێڵەکەیان هەڵپچڕی، شامپێنەکەیان نەکردەوە.. شامپێن هەرئەوەندەی هەڵپچڕا دەبێ دەمو دەست بخورێتەوە..!

(ئەلیزابێث) وتی:

– ئاهەنگێکی نایابە·· ناوی چی لێ بنێین؟

– هەموو شتێک، کاتی ئەوەمان نییە هەر شتە و ئاهەنگێکی تایبەتیی بۆ بگێڕین.. بەڵام ئەم شەو و ڕۆژەی پێکەوە دەیبەینە سەر دەکەینە تەوەرەی ئەم ئاهەنگەمان··

بەدەوری مێزەکەدا سووڕا، لە(ئەلیزابێث) نزیک بۆوە، باوەشی پیا کرد، هەستی دەکرد پارچەیەکە لە خۆی.. لە بوونی، بەشێکی گەرموگوڕی پڕ لە ئاواز و گەشی و ڕوح سووکیی بوونیەتی، بەشێکی بێ ڕابووردووە.. بەشێکی خاوێن و بێگەردی هەستەکانیەتی·· دوورە لە تاوان، لە گوناە و خراپەکاری··

(ئەلیزابێث) سەری نابووە سەر شانی (گرێبەر) پرسیاری کرد:

– بەزۆری نازانیت ئەم هەموو خواردنە بەژەمێک دانێین؟

– بیری لێ مەکەوە، ئەوەی گرنگە ئەوەیە کە پێکەوەین، دەبێ شاد بین··

(ئەلیزابێث) چی لە کاسەکەیدا بوو نۆشی:

– هاتوومەتە سەر باوەڕێک ئەگەر بێتو لێمان گەڕێن دەتوانین سەرلەنوێ.. لە سەرەتاوە ژیانمان بنیات بنێینەوە.

– ئەوەتا، با لەم سەرەتا چاکەوە دەستت پێبکەینەوە··

***

پەنجەرەکە کرابۆوە، دەینواڕییە سەر وێرانەی خانوویەک، شووشەی پەنجەرەکانی ڕیزە خانووەکانی ماڵی

ئەلیزابێثیان لە نێواندا بوو نەمابوو، (ئەلیزابێث) جێی شووشە شکاوەکانی پەنجەرەکەی بەمقەبای ڕەش گرتبوو.. پەردەیەکی نەرموشلی ڕەنگینیشی بەپەنجەرەکەدا دادابۆوە.

بەدەم سروەیەکی هێمنەوە، شل شل دەشەکایەوە، دۆخێکی ناسکی بەژوورەکە دابوو، چراکەیان کوژاندبۆوە، جارجارێک ورتەورت و تەپەی پێی ڕێبوارانیان لە شەقامەکەوە دەهاتە گوێ.. دەنگی ڕادیۆیەک تاوتاوێک بەرز دەبۆوە، دەرگایەک توند داخرا، یەکێک لە ناکاودا کەوتە کۆخین، پەنجەرەی یەکێک لە ماڵەکان بەتوندی داخرا.. چپەی خەواڵووی (ئەلیزابێث)ی بەگوێ داهات:

– شارەکە خەو دەیباتەوە·· منیش مەستم!

ڕاکشابوون، مێزەکەیان لە خۆیان نزیک کردبۆوە، هیچیان لەسەر لانەدابوو، نەوەکو برسییان بێتەوە·· گشت خواردنەکانیان ئامادە لەبەر دەستتدا بوو·· (ڤۆدگا)کەیان خواردبۆوە، لە کۆنیاکەکەشیان نۆشیبوو، قاپەکەیان لە تەنیشت چەرپاکەیانەوە دانابوو، (شامپێنیە)کەیش لەناو دەستشۆرگەی چێشتخانەکە دەزوولەیەک ئاویان بۆ ساردکردنەوەی بەسەردا بەردابۆوە··

(گرێبەر) پەرداخەکەی نایە سەر مێزەکە، پاڵی دایەوە، هەردوو چاوی قوچاند، هەستی دەکرد گەڕاوەتەوە وادیەکی دێرینی بەر لە جەنگ، لە شارۆچکەیەکی خنجیلانەیە، خوڕەی ئاوی لە کۆڵکۆڵەیەکی دێتە گوێ.. هەنگێک ڕێی بزر کردووە، ویزەی دێ·· گریەی ساوایەک بەدەم ئاوازی کەمانچەیەکەوە دەهات.. زۆر بەئاسانی کەوتبووە بەر تەوژمی نەرمی ئەو خەیاڵانە، زۆری لەخۆی نەدەکرد.. ئاسوودەگییەکی خەواڵوو تێکەڵ بەخوێنی دەبوو، نەرم نەرم هزر و هۆشی ڕادەژان.. شنەیەکی بەسۆز بوو، باوەشی بەبوونیا دەکرد، ئاخاوتنەکەی (بۆلمان)ی هاتەوە یاد، هەستی کرد دەمێکە نەیدیوە·· بیری کردەوە·· (هەستێکی نامۆیە باوەش بەهەموو بوونی مرۆڤدا دەکات، کاتێ دوا ترووسکەی ئومێدەکانی لە ژیاندا دەکوژێتەوە و دەست لە هەموو شتێک دەشوات.. لە ناکاودا بەبێ ئەوەی بەتەما بێ هەموو خواست و ئارەزووەکانی گەش و ئاسان ببووژێنەوە..! لەوانەیە واش نەبێ، یاساکە خۆی وابێ! مرۆڤ چەند خۆی بەکارێکەوە ماندوو بکات، ئەوەندە ئەنجامەکەی لێ عاسی ببێت.. نەگاتە هیچ، کاتێکیش بێ باکانە بیداتە بەر، زۆر بەئاسانی بەبێ هیچ گرفت و تەگەرەیەک بگاتە ئەنجام..).

ڕووناکاییەک ناو پەنجەرەکەی گرتەوە·· نەما··! جارێکی دی پەیدا بۆوە.. چەسپ بوو.

– تیشکی.. مانگە؟

– تیشکی مانگ هێندە ڕۆشن و سپی نییە.

دەنگە دەنگێکیان لە شەقامەکەوە هاتە گوێ، (ئەلیزابێث) ڕاست بۆوە، پێی نایە جووتێ سۆلەوە، خۆی گەیاندە پەنجەرەکە، لەوێوە تەماشای دەرەوەی کرد.. هیچی نەپۆشیبوو، ڕووت و قەشەنگ، باوەڕی بەجوانی خۆی هەبوو، بۆیە لە کۆتەکانی شەرم و تەرییق بوونەوە قوتار ببوو.. وتی:

– پیاوانی بەرگری شارستانین، لە کەلاوەکەی ئەوبەرمانەوەن، پرۆجەکتەرێکیان هەڵکردووە و خەریکی پاچ و خاکەنازکارین.

– دەبێ هێڵی ئەلەکتریکەکە ببەستنەوە.

– لەوانەیە، بەهەڵکەندنەوە خەریکن (گەڕایەوە لای گرێبەر) ٠٠ زۆر جار ئاوات بەوەوە دەخوازم بەسەر وێرانە و خۆڵەمێشی ئەمماڵەما بێمەوە، ئاگری تێبەر بووبێ، بەهەمموو کەلوپەل و جلوبەرگ و یادگارەکانەوە بسووتێ٠٠ هەموو شتێک٠٠ لێم تێ ئەگەیت؟

– بەڵێ.

– مەبەستم یادی باوکم نییە، بەڵکو هەموو ئەو بیرەوەری و ڕابووردووەی پەیوەندیی بەم نەهامەتی و ڕق و کینەیەی ئێستاوە هەیە.. ئەگەر ئەم خانووە بسووتێ هەموو ئەوانە دەبنە خۆڵەمێش، بەبادا دەچن، لێیان قورتار دەبم.. ئەوسا دەتوانم بەئاسانی ژیانێکی نوێ دەست پێ بکەمەوە.

(گرێبەر) لێی ورد دەبۆوە، سەرشانە خڕە ڕووتەکانی بریقەیان دەهات، ژاوەژاوەکەی دەرەوە هەر بەردەوام بوو.

– شامپێنەکە بێنە.

– ئەوەی جێرمانیا.

– بەڵێ٠٠ بەر لەوەی بە بادا بچێ با بیخۆینەوە، ئەوەی (بیندینگ) بخە جیێ، کەس نازانێ کەی بۆمبباران دەکرێینەوە، ئەم جۆرە خواردنەوانەش پڕ گازی کاربۆنن، بەلاوازترین پاڵەپەستۆ دەتەقنەوە، گلدانەوەیان باش نییە، نیمچە بۆمبایەکن!.. پەرداخی شامپێن خواردنەوەمان هەیە٠٠

– هی ئاو خواردنەوە دەستت نادات؟

– با.. لە پاریس هەر بە پەرداخی ئاو خواردنەوە شامپێنمان دەخواردەوە.

– پاریست دیوە؟

– بەڵێ٠٠ سەرەتای جەنگ بوو کە چووم.

(ئەلیزابێث) پەرداخەکانی ئامادە کرد، لە تەنیشت (گرێبەر)ەوە دانیشت.

تەپەدۆرەکەی بەوچان دەرهێنا، شامپێنەکە هەڵچوو.

– چەند لە پاریس مایتەوە؟

– سێ چوار هەفتەیەک.

– پاریسییەکان ڕقیان لێمانە؟

– نازانم، ئەو دەمە ئەم شتانەمان لێک نەئەدایەوە، ئامادە نەبووین هەست بەهەستی کەسانی دیکە بکەین، باوەڕمان بەو شتانەی خنرابوونە کەللەمانەوە پتەو بوو، دەمانویست بەزووترین کات لە جەنگ ببینەوە، تا لە قاوەخانە و ڕیستۆرانەکانی سەر شۆستەی شەقامەکانی پاریس دانیشین، لە بەر خۆری پاریسدا بحەسێینەوە و ڕابوێرین.. ئەو بادە و مەیانەی تامان نەکردبوون بەئارەزووی دڵ بنۆشین٠٠ لاو بووین.

– لاو بوون!؟.. وەک ڕابوردوویەکی هێجگار دێرین بگێڕیتەوە، وا ئەدوێیت!

– وا هەست دەکەم.

– ئەی ئێستا لاو نیت؟

– با، بەڵام بەشێوەیەکی دیکە.

(ئەلیزابێث) پەرداخەکەی بڵندکردەوە.. ڕووناکیی پروجەکتەرەکە دزەی کردبووە ژوورەکە، بە دیوارەکانەوە دەشکایەوە، پەرداخەکەی بادا٠٠ مەیەکەی شڵەقاند، بەهەزاران بڵقی ورد لەبن پەرداخەکەوە هەڵچوون٠٠ سەردەکەوتن و دەتەقینەوە٠٠

(گرێبەر)یش چاوی لە جەستەی ڕووتی (ئەلیزابێث) نەئەترووکاند، چاوی لە نێوان سەر شانە خڕوپڕەکانی و تەنگەی سفت و ڕێکیا دەگێڕا، بیری دەکردەوە٠٠(هیچ بەربەستێک نییە ڕێ لە دەستپێکردنەوەی ژیانێکی نوێی لێ بگرێ.. کەس زۆری لێ ناکات خۆی لەم ژوورە قەتیس بکات، بگرە دەتوانێ کارگەکە و شارەکەش بۆ خاتوو «لیزەر» بەجێ بهێڵێ٠٠ ئەلیزابێث سەر بەم ژیانە نییە، لە جیهانێکی دیکەیە، هیچ پەیوەندییەکی بەئێرەوە نییە، پەیوەندیی بەبوون و ژیانێکی تەڕوپاراو هەیە، پەیوەندیی بەخەم و لێکدانەوەی بێ ئاکام نییە، (ئەلیزابێث) پەیوەستی قوڵپی گەرم و تەوژمی کوێرانەی خوێنە، ئەو خوێنە گەرم و گوڕەی بەگیانیا دەگەڕێ٠٠ پەیوەندیی بەم گوزەرانە سەرلێشێواوەوە هەیە کە کەس سەری لێ دەرناکات!٠٠ پەیوەندیی بەو ژاوەژاوەی دەرەوە هەیە٠٠! ئەلیزابێث بۆ ژیانە سەر بە ژیانە.. بگرە پەیوەندیشی بەو مردووانەشەوە هەیە کە لە ژێر دار و پەردووی وێرانەکەی ئەو بەرەوەن٠٠ بەڵام بەهیچ شێوەیەک پەیوەندیی نە بەڕێکەوت و نە بەئەم بزربوون و نابووتییەوە هەیە٠٠ نەء، ئێستا سەربەمانە نییە٠٠ کوێرانە پەیڕەوی یاسایەک دەکات لێی حاڵی نییە..

(ئەلیزابێث) وتی:

– خۆزگە پێکەوە لە پاریس بووینایە..

– بریا پاش جەنگ بمتوانییبایە بۆ ئەوێت ببەم.

– جا ڕێمان ئەدەن؟!

– لەوانەیە.. هیچ زیانێکی ئەوتۆمان لە پاریس نەدا..

– ئەی ناوچەکانی دیکەی فرانسا.

– وەکو وڵاتەکانی دیکەیان بەسەر نەهات.. زوو خۆیان دا بەدەستەوە، شتێکی ئەوتۆیان بەسەر نەهات.

– ئاخۆ هیچ شوێنێک مابێ چنگی ئەم جەنگەی پێ نەگەیشتبێ؟ شوێنێک بێ، دوور لە جەنگ٠٠ بەبێ گیروگرفت بۆی بچین؟

– بە دەگمەن٠٠ قاپەکە هیچی تیا ماوە بیخۆینەوە؟

– ماوە.. کوێی دی چوویت؟

– ئەفریقیا؟

– ئەفریقیاش؟! گەلی شوێن چوویت.

– بەڵێ، بەڵام بەو شێوەیە نا، کە ئارەزووم لێی بوو.

(ئەلیزابێث) پەرداخەکانی پڕ کردەوە،(گرێبەر) لە دەستومەچەک و پەنجەکانی ورد دەبۆوە، هەموو

شتێکی وەکو خەون دەهاتە بەرچاو٠٠ کاری مەیەکە نەبوو٠٠ ئاخاوتنێکی بێ مانا و پووچیان لە نێواندا بوو..! ئەوەی مانای هەبوو بەبێ وشە دەریان دەبڕی، هەستێک بوو، بەوشە دەرنەئەبڕا، شتێک بوو وەکو ڕووبارێکی بناوان بزر، لە پڕ هەڵدەقولا، هەڵدەچوو دەهات، لە پڕێکیشدا دادەمرکایەوە و بزردەبۆوە٠٠ وشەکانیان کەشتییەک بوو، خۆیانیان لەو ڕووبارە پێ ئەدا٠٠

– کوێی تر چوویت؟!

– بایەوان(٢) ؟! لە کوێ بوو.. لە کوێ؟.. کەشتییە بایەواندارەکان لە کوێ بوون؟ بەسەر کام چەم و کام ڕووبارەوە دەهاتن و دەچوون؟! بەڵێ، بەڵێ.. هۆڵاندا، ئەوێش لە سەرەتای جەنگدا بوو چووم٠٠ کەشتییەکان بەبایەوانە ڕەنگاو ڕەنگەکانیانەوە وەک بەسەر زەمیندا بخلیسکێنەوە، بەسەر ڕووبار و کەناڵەکان بەخامۆشی دەهاتن و دەچوون، وەک پەپوولەی نێو مێرگەکان، کاتی زەردەپەڕ خۆیان ئەدا بەدەم شنەی شەماڵەوە٠٠

– هۆڵاندا٠٠ ئەوێ، لەوانەیە پاش جەنگ بتوانین بچینە ئەوێ، تێر کاکاو و پەنیر و نانی سپی بخۆین.. ئێوارانیش بنواڕینە ئەو کەشتی و بەلەمە دلڕفێنانە٠٠

ماتییەک (گرێبەر)ی گرت٠٠ لە دڵی خۆیدا دەیگووت٠٠(خواردن٠٠ بۆ دەبێ خواردن لە جەنگدا هێمای ئارام و شادومانی بێ٠٠؟).. گوێی لە ئەلیزابێث بوو دەیگوت:

– یان ڕێی ئەوێشمان لێ گیراوە؟

– زۆر بەغافڵگیری پەلامارمان دان٠٠ خراپ دەستمان لێ وەشاندن٠٠ (ڕۆتردام)مان تەخت و خاپوور کرد٠٠ بەردی بەسەر بەردەوە نەما٠٠ بەچاوی خۆم ئەو شارەم دی چی بەسەر هات، کەلاوەیەکی پان و بەرین بوو٠٠ سێ هەزار مرۆڤی بێ تاوانمان کوشت.. نەء باوەڕ ناکەم ڕێمان بدەن بچین٠٠

پەستییەک ڕوخساری (ئەلیزابێث)ی گرتەوە، لە ناکاودا دەستی بڵند کردەوە، تا هێزی تیابوو پەرداخەکەی بەزەمینەکەدا دا، وردوخاشی کرد:

– هەموو دەرگایەکمان لێ داخراوە٠٠ هەتا ماوین دەبێ خەو بەو وڵاتانەوە ببینین، کەس دەرگامان لێ ناکاتەوە! دیلین، لە زیندانێکی دابڕاوی نفریتدا حەشار دراوین٠٠

(گرێبەر) خێرا ڕاستبۆوە، چاوەکانی (ئەلیزابێث) لە ئاست تۆزاڵە ڕووناکییەکەی دزەی کردبۆوە ژوورەکە دەبریسکانەوە، لە توێی تەنکی شووشەیەکی خۆڵەمێشی دەچوون، هەر لە ژوور شانوملی (ئەلیزابێث)ەوە چاوی بەناو فەرشی ژوورەکەدا گێڕا، شووشەی شکاو بەهەموو لایەکدا پرشوبڵاو بووبۆوە..

– دەبێ چراکە بۆ گردکردنەوەی ئەم وردە شووشەیە هەڵکەین، بەر لە هەموو شتێک با پەنجەرەکە داخەین..

(ئەلیزابێث) چراکەی داگیرساند، کراسێکی بەبەر سینگیەوە گرتبوو، ڕووناکی شەرمی تێدا زیندوو کردبۆوە.

– تەماشام مەکە٠٠ نازانم چیبوو بەسەرما هات؟ قەت شتی وام لێ نەوەشاوەتەوە!

– وا وەشایەوە.. ناهەقت ناگرم، بەئارەزووی خۆت چی بەدەستتەوە دێ وردوخاشی بکە٠٠ ئێرە جێی تۆ نییە.

– خۆزگە دەمزانی شوێنی من کوێیە؟

بەدەم پێکەنینەوە وەڵامی دایەوە:

– سێرکە.. سێرکێکە یان تەلارێکی بێ وێنەی بەرز و قەشەنگە٠٠ یا دەوارێکی چۆڵەوانی کۆچەرانە؟.. نازانم، ئەوەی من لێی دڵنیام تەنها ئەوەیە کە ئەم ژوورە جێی تۆ نییە، هەر لە یەکەم جارەوە کە تۆم ناسی، زانیم کە تەنها و بێ دەستەڵاتیت، پێویستیت بەکۆمەک و توانای یەکێکی دڵسۆز هەیە..

– بەڵێ وایە.

– هەموو پێویستیمان بەپشتیوانێکی دڵسۆز هەیە..

(گرێبەر) ڕۆژنامە کۆنێکی دییەوە، کردی بەدوو پارچەوە، پارچەیەکی فڕێ دایە سەر زەوییەکە بە پارچەکەی دی شووشە شکاوەکەی لەسەر کۆکردەوە، چاوی بەمانشێتێکی سەرەکی کەوت٠٠(گرد کردنەوەی هێڵەکانمان بەردەوامە–٠٠ کوشتارێکی قورس و گەورە دەوروبەری ـ ئۆریل ـ ی[٣] گرتۆتەوە) ڕۆژنامەکەی بە وردە شووشەکەوە تۆپەڵ کرد و هاوێشتییە سەبەتەیەکی خۆڵەوە.. هەستی کرد ڕووناکاییەکە ژوورەکەی گەرم داهێناوە، ژاوە ژاوەکەی دەرەوە بەردەوام بوو.. لە دیارییەکانی (بیندینگ) ورد بۆوە٠٠ زرموکوتی کرێکارەکانی دەرەوە خێراتربوو٠٠ بیری کردەوە.. (..پیاو لە توانایدایە لە یەک کاتدا بیر لە کۆمەڵێک شتی جیاواز بکاتەوە!..).

ئەلیزابێث وتی:

– دیمەنی ئەم خواردەمەنییانە خەریکە تێکم ئەدەن، خۆزگە لامان ئەدان٠٠

– بۆ کوێیان لادەین؟

– چێشتخانەکە، تا سبەی ئێوارەمان لە بەرە.. ئەوسا چیمان لێ مایەوە دەیشارمەوە.

– هەتا سبەی ئێوارە شتێکی ئەوتۆیان لێ نامێنێتەوە، بەڵام پێم بڵێ، ئەگەر خاتوو (لیزەر) زوو هاتەوە چی بکەین؟

– ئەگەر زوو هاتەوە مانای وایە زوو هاتۆتەوە..! (گرێبەر بەسەرسوڕماندنێکەوە نواڕییە ئەلیزابێث).. سەرت نەسوڕمێ، خۆشم سەرم لە خۆم سوڕماوە! هەست دەکەم ڕۆژ لەدووی ڕۆژ پتر دەگۆڕێم.

– بڵێ چرکە لە دووی چرکە.

– ئەی تۆ؟

– منیش.

– جا ئەمە باشە؟

– بەڵێ، خۆ ئەگەر نەشگۆڕێین گرنگ نییە.

– بێباکین، هیچمان بەخەیاڵدا نایەت٠٠! ئەی وا نییە؟

- وایە.

(ئەلیزابێث) چراکەی کوژاندەوە:

- ئێستاش دەتوانین پەنجەرەکان بکەینەوە.

شنەیەکی نەرم پەردەکەی لەراندەوە، (ئەلیزابێث) پەنجەی بۆ دەرەوە ڕاکێشا:

- ئەوەتا.. ئەوە مانگە.

لە ژوور خانووە وێرانەکەی ئەوبەریانەوە سوور بەئاسمانەوە هەڵواسرابوو٠٠! لە کەللەی ئەژدەرێکی ئاگرینی برسی دەچوو.. (گرێبەر) دوو پەرداخی تا نیوە پڕ کۆنیاکی کرد:

- ئەمجا نۆرەی کۆنیاکە.. مەی و تاریکییان نەوتووە..

مانگ بەدەم بڵندبوونیەوە، ڕوونتر دەبۆوە و گەشتری دەنواند.. ورشەیەکی زیوینی لێ دەهات..

نەیانزانی چەندێکە وا بەخامۆشی ڕاکشاون.. (ئەلیزابێث) کەوتەوە پرسیار:

- ئاخۆ ئێمەش بەشاد بژمێردرێین؟

- شادین، لە هەمان کاتدا ناشادیشین، دەبێ هەست بە هەردوو دیوەکەی ژیان بکەین.. تەنها مانگا هەست بەشادمانییەکی ڕووت دەکات.. لەوانەیە ئەویش وانەبێ.. مەگەر بەرد..!

(ئەلیزابێث) هەردوو چاوی تەسک کردەوە.. بەدەم خەنینەوە وتی:

- ئەمەیش گرنگ نییە.. وانییە؟

- نەء.

- ئەی چی گرنگە؟

(گرێبەر) چاوی بەناو ژوورەکەدا گێڕا، لە پەنجەرە کراوەکەوە نواڕییە مانگ، ڕەنگی گۆڕیبوو..! ورشەیەکی زێڕینی ساردی لێ دەهات٠٠! هێدی هێدی ناو ژوورەکەی دەگرتەوە٠٠ وتی:

- ئەوەی ئێستا گرنگە ئەوەیە کە دەژین.. هێشتا لە ژیانداین٠

١- کەرەی مەرگرین: جۆرێک کەرەیە لە پاشماوە پتروکیمیاوییەکان دروست دەکرێ.

٢- بایەوان: شراع (بەلەمە بایەوانداراەکان - زوارق شراعیة).

٣- ئۆریل: دەکەوێتە ڕۆژئاوای مۆسکۆ، لەشکرەکانی ئەڵمانیای نازی دووەمین شکستی گەورەیان پاش تێکشانەکەی ستالینگراد لە دەوروبەری ئەم شارە هێنا.

16

لەگەڵ سپیدەی بەیانی ڕۆژی یەک شەممە، خۆی گەیاندە شەقامی (هاکن)..

بەحەپەساوی، بەدیار شوێنەوارەکەی ماڵی باوکیەوە وەستا.. لە گەڵێ لاوە خاوێن کرابۆوە، چڵوچێوەکەیان لەلایەکەوە گرد کردبۆوە، بانیۆی حەمامەکە و داروتەختەکەی بەپاشماوەی پلیکانەکەوە بوون نەمابوون.

ڕاڕەوێکیان خۆش کردبوو، لە تەنیشت شووره داڕووخاوەکەوە درێژ دەبۆوە، لە حەوشەکە ڕەت دەبوو دەچووە سەر پاشماوەی نهۆمەکانی خوارەوە.. گرتیە بەر و لەبەر دەرکی نیمچە ژوورێکی داڕووخاودا گیرسایەوە.. برێ لە کونەکە وردبۆوە، ئەمجا خۆی پیاکرد.. تاریک بوو، چیلکە شقارتەیەکی داگیرساند.. لە پڕ نەڕەیەکی لە دەرکی کونەکەوە هاتە گوێ!

- ئەوە چی دەکەیت؟! وەرە دەرەوە دەی.

ئاوڕی دایەوە، کەسی بەدی نەکرد، هاتەوە دەرەوە، پیاوێک جووتێ دارشەقی لەبن دەستتدا بوو، دەرکی کونەکەی لێ گرتبوو.. کەم ئەندامێک بوو، پانتۆڵێکی شارستێنی لەپێدابوو، پاڵتۆیەکی سەربازیشی کردبوو بەسەرا:

- چیت دەوێ زەلام؟

- ماڵی خۆمە، تۆ چیت دەوێت؟

- ماڵی منە، لە من زیاتر کەسێکی دیکە خاوەنی نییە.. لە دووی چی دەگەڕێی؟ بۆ دزی هاتوویت؟

(گرێبەر) پەست بوو:

- بیبڕەوە کابرا (چاوی بڕیبووە پاڵتۆ سەربازییەکەی و دارشەقەکانی..) تا ئەم کەلاوەیە خانوو بوو ماڵی ئێمە بوو، تا ئەو کاتەش ڕووخا دایک و باوکم لێرە دەژیان.

- هەموو کەسێک دەتوانی ئەمە بڵێت٠٠

(گرێبەر) لە وزەیا نەما، هەردوو دەستتی درێژ کرد، پیاوەکەی بە هەردوو دارشەقەکەی بن هەنگڵیەوە هەڵبڕی و لە سەر ڕۆخی ڕاڕەوەکە داینا.. ویستی دوورکەوێتەوە، ژنێک ڕێگەی پێ گرت، منداڵێکی بەباوەشەوە بوو، شپرزە ڕووەو ئەم دەهات، پیاوێکی تەور بەدەستتیشی لەدواوە بوو، ژنەکەی لای چڵوچێوە کۆمەڵ کراوەکەی لێ گرت، کابرای تەور بەدەستیش لاکەی دیی، لەگەڵ کەم ئەندامەکە گەمارۆیان دا..!

تەور بەدەستەکە پرسیاری لە پیاوە کۆڵەکە کرد:

- چییە؟ چی ڕووی داوە؟

- ئەم زەلامەم لە ژوورەوە گرت، دەڵێت گوایە ئێرە ماڵی باوکێتی.

(بە خەندەیەکی ڕقاوییەوە ڕووی کردە گرێبەر):

- چیدی؟؟

- هەر ئەوەیە کە گوتم.. ماڵی باوکمە.

– بێ لەوە هیـچی دیکەت بەبیـردا نەهاتووە؟ (تەورەکـەی ڕادەوەشـاند، بەدەم دەنگ بەرزکـردنەوە تەورەکـەشی بڵند دەکـردەوە).. تا سێ دەژمـێـرم، ئەگـەر بێت و لەبەرچاوم لانەچیت بەم تەورە چارەت دەکەم٠٠ دەی، یەک.. د

(گرێبـەر) لەلاوە بازێکی بۆ دا و تا هێزی تیـابوو مشـتـێکی دا بەناو دەمـیا، پیاوەکـەی دا بەئەرزا و تەورەکەی لە دەستت سەند:

– ئێستا بارەکە تەواوە، جا ئەگەر بەدڵشت نییە فەرموو پڕ بەدەنگت هاوارکە، پۆلیسمان لێ گرد بکەوە٠٠چییە لەوە ناچێ گردبوونەوەی پۆلیست بەدڵ بێت؟

پیاوەکە قورس هەستایەوە سەر پێی، دەمو لووتی پڕ خوێن ببوون، (گرێبەر) هەڕەشەی لێکرد:

– هەوڵی هیچ نەدەیت ها٠٠ با ئەمـەت بەس بێ.. مـەشـقی تەواوم لەم جـۆرە زۆرانبـازیانە کـردووە، چاکتریش وایە حاڵیم بکەن بۆچی لێرەن؟

ژنەکەی لێ هاتە پێشەوە:

– تاوانە ئەگەر پەنا بەرینە ئەو کونە و تیادا بژین؟

– ئەی تاوانە ماڵی باوکم بێ؟

کەم ئەندامەکە وتی:

– بۆ بەڕاستت بوو؟

– ئەی چی، گوایە یەکێکی وەک ئێوە چیی هەیە شایستەی دزی بێت؟

– نامەیەک لەناو داروپەردووەکەدا بوو.. هی تۆ بوو؟

– بەڵێ.

– کەواتە باسەکە شتێکی دییە.. برای بەڕێز دەبێ ئەوە بزانیت کە کەوتووینە ڕۆژێکەوە کەس باوەڕی بەکـەس نەمـاوە، ئێـمـەش مـاڵ وێران و دەربەدەرین، بۆیە پەنامـان هێناوەتە ئێـرە٠٠ خـۆ دەبێ مـرۆڤ پەنایەکی هەبێ گردی بکاتەوە.

– بەخۆتان خاوێنتان کردەوە؟

– بەڵێ، هەندێکی بەخۆمان، هەندێکیشی یاریدەیان داین.

– کێ یاریدەی دان؟

– ناسیاو و برادەران.. پاچ و خاکەنازیان هەبوو.

– هیچ کەسێکتان لە ژێر هەرەسەکە نەدییەوە؟

– نەء ..

– بەڕاست؟

– درۆ ناکەم، ئێمە هیچمان نەدییەوە، جا نازانم ئەگەر بەر لە ئێمە کەسێکیان دیبێتەوە٠٠ نەخێر ئێمە کەسمان نەدییەوە.

– منیش ئەوەم گەرەکە.

ژنەکە هەڵی دایێ:

– جا ئەوەی دەهێنا کەپووی زەلامێکی بۆ بشکێنیت؟

– مێردتە؟

– ئەوە پەیوەندیی بەتۆوە نییە، برامە و خوێنی ڕژاوە..!

– کوا هیچ شتێکی ئەوتۆی بەسەر نەهاتووە، هەر کەپوویەتی نەختێ خوێنی لێهاتووە.

– دەم و ددانیشی شکاوە.

– خـانم.. وا فـێـر نەبوومـە، چاوەڕوان بم تا بەرامـبـەرەکـەم دەسـتـتم لێ بوەشـێنێت، بۆ ئەوەی بزانم بەڕاسـتـیـتی یان نەء (تەمـاشـایەکی تەوەرەکەی دەسـتـتی کـرد، ئەمـجا بەچی هێـزی هەبوو، بۆ دوور فـڕێی دا.. هەمـوو چاویان بڕیبووە تەورەکـە، منداڵەکە تـەکانێـکی دا بچێ هەڵـیگرێتـەوە، دایکی ڕایکێـشـایە دواوە..).

(گرێبـەر) چاوێکی بە کەلاوەکـەدا گێڕایەوە، بانیـۆکـە لەتەک چڵـوچێوەکـە دانرا بوو.. لە دڵی خـۆیدا گـوتی.. (دەبێ دار و تەخـتـەی پلیکانەکـەشیـان بۆ خـۆ گـەرم کـردنەوە سـووتـاندبێ..!) هەنێ قـوتووی خواردەمـەنی بەتاڵ و گـەلێ شووشـەی شکاو و والاّ شـڕی لەناو چڵـو چێـوەکەدا بەدی کـرد، سندووقـێکی گەورەی شکاوشی لێ بوو، دیاربوو ئەوەی پێویست بووە و بەکەڵکیان هاتووە گلّیان دابۆوە.. ئیتر چییان لە توانادا بووە کردبوویان، ئەو کونەیان بەلاوە وەک پەخەشێکی خودایی چاوەڕوان نەکراو دەستکەوتووە.. گەزۆیە و لێیان باریوە! نە تاریکی، نە تەنگەبەری و خۆڵ و تۆزەکە، هیچـیان بەلاوە گرنگ نەبوو، ئەوەی ئەمڕۆ گرنگە بنمیچێکە ژیانی لە ژێردا ببەنە سەر، منداڵەکە تێروتەسەڵ و بزێو بوو.. تەندروسـتیی چاک بوو..

بەو شێوەیە ئەو خێزانە بەسەر مەرگ و وێرانکارییا زاڵ ببوون، ئەو کەلاوە وێرانەیان بەسروەیەک ژیان ئاوەدان کردبووەوە.

(گرێبەر) وتی:

– ئیشێکی باشتان تێدا کردووە.

– بۆ ئەوەی بنمیچێکمان بەسەرەوە بێت دەبێ گورج و چالاک بین٠٠

پرسیاری لێ کردنەوە:

– ئەرێ پشیلەیەکتان لەم دەوروبەرە نەدیوە؟ پشیلەیەکی ڕەشی پەل سپییە؟

منداڵەکە بەیاخی بوونێکەوە وەڵامی دایەوە:

– ئەوە(ڕۆزا) دەڵێ.. پشیلەی خۆمانە!

ژنەکەش بەسەرتوندییەکەوە وتی:

– نەء، هیچ جۆرە پشیلەیەکمان نەدیوە.

پشـتی تێکردن، بەتەپۆڵکە چڵـوچێـوەکـەدا هەڵگەڕا، بەو دیویا بەرەو خـوار بۆوە، بیـری دەکـردەوە٠٠ (بەتـەنهـا خـاوێنیـان نەکـردۆتەوە، دەبێ تیـپـە کـۆمـەککەرەکـان یاریدەیان دابن، زۆر جـار دیلەکـانی

جەنگیش.. ئەم کارانەیان بەشەو بەسوخرەگیری پێدەکەن.

دوور کەوتبۆوە، دیسانەوە کەوتبووە داوەکانی خەمەوە، هەستی دەکرد نابووت و وێرانە٠٠ گەیشتە شەقامێک، دەستی وێرانکاری پێ نەگەییبوو، بەهۆشێکی پڕشوبڵاوەوە هەنگاوی دەنا، لە پڕێکا داچڵەکی..! تەزوویەکی سارد بە گیانیا گەڕا، بووە سامێکی قورس و لەدڵیا گردبۆوە.. چاوی بەیەکێک کەوت، بەڕوخسارێکی شپرزە و شێواوە وە جووتێ چاوی ماندووی بەقووڵاچووی تێبڕیوە، ڕووەو ئەم دەهات٠٠ تا لێی نزیک نەبۆوە نەیناسی..

خۆی بوو!

وێنەی خۆی بوو لە ئاوێنەیەکی درێژکۆڵەی بەر قاپیی بەرگ دروویەکدا شکابۆوە..

هەڵوێستێکی ناوازە بوو، هەستی دەکرد خۆی نییە٠٠ نەء خۆی بوو، بەخوێن و ئێسک و پروسکی ناو دەروونیەوە تێی دەڕوانی..! هەستی کرد یادگارێکە ئەگەر بێت و هەنگاوێکی دی بنێ شی دەبێتەوە و نامێنێ..

لەبەردەم ئاوێنەکەدا سڕ وەستا، لەو وێنە کرچوکاڵەی خۆی ورد دەبۆوە، سێبەرێکی ڕەش و تاریک هەردوو چاڵی چاوی گرتبۆوە.. چاوی نەبوو..! هەروەک لە ئەزەلدا چاوی نەبووبێ.. نەبوون! سامێکی تەزی جەستەی مەیاند، ڕەگی بەناخیا داکوتا، سامێکی شپرزە و هەڵەشە نەبوو! زەبرێکی خامۆش و بێ ڕەنگە .. هێمن و مت دەهات، نەدەبینرا، نە قەوارەی هەبوو نە شێوە! نەدەگیرا، وا دەهات بەجارێک داگیری بکات..! لە هەموو سنوورەکانی بوون و دەستەڵاتیەوە دەهات و گەمارۆی ئەدا.. لە ترومپایەکی ناهەموارەوە هەڵدەقولا، کپ، بەبێ وچان کاری دەکرد، خوێنی و مەغزی جەستەی دەمژی، لە ڕەگ و ئێسکەوە هەڵی دەمژێ و جێگەیانی پڕ سام و ترس دەکردەوە..

هەر دەینواڕییە خۆی و بیری دەکردەوە٠٠ (تارماییەکی تەڵخ و لەرزۆکم، ئەم سنوورە لاوازەی بوونمی تێدا داڕێژراوە، دەبێ نەمێنێ، دەبێ بتوێتەوە، بچێتە گەرووی ترومپا سامناکەکەوە، ئەم شێوە کاتییەی بۆ ماوەیەک ناوی (گرێبەرە) نەمێنێ.. لەو دەریالووشە بێ کەنارەی کە تەنها مەرگ نییە.. بگرە لە مەرگ بەرینترە و هەموو مانا ستەمەکانی کۆتایی تێدایە، کۆتایی بەماناکانی -خۆم و من- بێت، ئەم گەردیلانەی بوونمیان پێکهێناوە لە یەک بترازێن، لە بۆشاییەکانی گەردوونا تەفروتوونا بن٠٠!

ئاوێنەکەی هەر بەر نەئەدا.. نەدەجوولا، بیری دەکردەوە.. (چی دەمێنێ؟ پاش نەمانم چیم لێ جێدەمێنێ؟ مەگەر یادگاری ڕوخسارێک لە بیری چەند کەسێکدا.. دایک و باوکم ئەگەر مابن.. هاوڕێکانم، ئەوانیش یەک دووانێکیان.. لەوانەیە بۆ بوارێکیش لە یادی (ئەلیزابێث)یشدا بمێنمەوە٠٠ بەڵام تاکەی؟) تەماشای ئاوێنەکەی کردەوە، هەستی دەکرد کێشی نەماوە.. پووشێکە، لە پووشێکیش سووکترە.. سێبەرێکە، ترومپاکان دەمێکە هەڵیانلووشیوە، تەنها توێکڵێکی پووتی لێ ماوەتەوە، چی دەمێنێ.. چی دەمێنێ؟.. دەست بەچییەوە بگرێ، کوا ئەو دوورگە چەسپەی توند لەنگەرەی بگرێتە خۆی؟ کوا ئەو پەنا بەتوانایەی لە فشار و تەوژمی ئەم زریانە هارەی دەیپارێزێ.. گوێی لەناوی خۆی بوو!

– ئەرنەست؟!

ئاوڕێکی خێرای دایەوە، یەکێک بوو بەجووتێ دارشەق و تاکە لاقێکەوە تەماشای دەکرد.. نەء کەم ئەندامەکەی شەقامی (هاکن) نییە..! ناسییەوە، مۆتسیکە..(کارل مۆتسیک)ی کۆنە هاوڕێی قوتابخانەیە، هاواری کرد:

– کارل! ئەمە تۆیت..؟ لە کەیەوە لێرەیت؟

– دەمێکە، شەش مانگ دەبێ.

بەرامبەر یەک وەستابوون، لە یەک ورد دەبوونەوە.. (مۆتسیک) وتی:

– هەرگیز بەبیرما نەدەهات.

– چی؟

دارشەقەکانی بەرزکردەوە و هەر زوو داینانەوە:

– ئەمانە.

– هیچ نەبێ لەم جەنگە نفریتەیان دوور خستوویتەوە.. من دەبێ بچمەوە.

– هەریەکە بەجۆرێک لێکی ئەداتەوە.. ئەگەر جەنگ درێژە بخایێنێ ئەوە بەختەوەرم بەمەی بەسەرما هاتووە، ئەگەر لە ماوەی شەش مانگیشدا کۆتایی پێ بێت بێ شانس و چارە ڕەشم!

– بۆ شەش مانگ.

– نازانم!.. دەڵێم ئەگەر٠

– بەڵێ.. بەڵێ.

بۆ سەردانێکمان ناکەیت،(بیرگمان)یشمان لەگەڵە.. هەردوو دەستتیان لە ئانشکیەوە بڕیوەتەوە؟

– بۆ ئێوە لە کوێن؟

– خەستەخانە.. لە خەستەخانە گەورەکەین، لەوێ قاوشێکی گەورەیان بۆ تەرخان کردووین٠٠ سەردانێکمان بکە..

– دێم.

– چاکە، هەموو وا دەڵێن، کەچی گوێدرێژێکیش نییە خاوەنی ئەو گفتەی بێت.

– دڵنیابە، دێم٠٠

– پەشیمان نابیتەوە، کۆمەڵێکی قۆشمەچی لێیە، کاتێکی خۆش دەبەیتە سەر.. لەیەک ورد دەبوونەوە، بۆ سێ ساڵ دەچوو کە یەکترییان نەدیبوو.. بەڵام ئەوەی پێویست بوو لە ماوەیەکی کەمدا دەریان بڕی..

– کەواتە هەتا بەیەک دەگەینەوە.

دەستتی یەکتریان گوشی، (موتسیک) وتی:

– ئاگاداری (زیبەرت)هەیت چی بەسەرهات؟

– نەء.

– کوژرا، شەش هەفتەیە نەماوە.. (لاینەر)یش.

– (لاینەر) ؟! ئەویش؟

– لاینەر و لینگین لە ڕۆژێکدا کوژران، پێکەوە بوون، براوننگ و هۆلمانیش تێک چوون.

– نا..؟! دیارە ئاگاداری هیچ نیم.

– منیش لە بیرگمانم بیست٠٠ بەدوعا ئەرنەست، بەتەماتم..

بەتەقـەتەق دوور کـەوتەوە، (گـرێبـەر) لە دڵی خـۆیدا دەیگوت.. (بەشـێـوە شـادمـانـیـیـەکـەوە باسی کوژراوەکان دەکـات، دڵخـۆشی خـۆی بەمـەرگی ئەوان ئەداتەوە..) لەدواوە تەمـاشایەکی (مـۆتسـیک)ی کـردەوە، لاقـێکی لە ژێر ئەژنۆیەوە بڕابۆوە، وادەی خـوێندن و قـوتابخـانەی هاتەوە یاد.. (مـوتسـیک) پاڵـەوانێکی وەرزشکار بوو، لە غـارداندا هەمـیـشـە لە پێـشـەوە بوو، خـەڵاتی یەکـەمی وەردەگـرت.. نەیدەزانی بەزەیی پیابێتەوە یان ئیرەیی پێ بەریت؟ (مۆتسـیک) ڕاست دەکات هەر یەکە بەشێوەیەک دەنوارێتە کارەساتەکەی، بەختەوەری و چارەڕەشی پەیوەندییان بەئایندەوە هەیە.. بەئاکامی جەنگەوە..

***

کـاتێـک خـۆی کـردەوە بەژوورا، (ئەلیزابێث) لەسـەر تاکێ قـەنەفـە شـانی دادا بوو، بڕنوسـێکی سپـیی حەمامی لە جەستەی ئاڵاندبوو، خاولییەکی نەخشینی زلەشی وەک مێزەر بەسەریەوە بەستبوو، قەشەنگ، لە باڵندەیەکی گـەورە دەچوو پەنای بردبێـتـە ئەو کـەنـارە، بۆ ئەوەی بەبێ ترس و سلـەمـینەوە بەئارەزووی دڵی خەریکی خۆی بێت٠٠ بە(گرێبەر)ی وت:

– بەشی یەک هەفـتـە ئاوی گـەرمم بەکـارهێناوە، خـۆشگـوزەرانییـە، خـاتـوو(لیزەر) لێـرە نییـە، کـاتێ دێتەوە ئاوازە خۆشەکانی پڕ گوێمان دەکاتەوە..

– سـەری دای لە بەرد، باوەڕ نـاکـەم زۆر بەلایەوە گـرنـگ بێت.. نازیی ڕەسـەن هێندە بەتەنـگ ئاو و سابوونەوە نایێن، بەدەگمەن خۆیان دەشۆن، چونکە خاوێنی ڕەوشتی بەدنژادانە!

چووە بەر پەنجەرەکە، تەماشایەکی دەرەوەی کرد، پیاوێکی تیسکن لە یەکێ لە پەنجـەرەکانی ئەوبەرەوە دەینوارییە شەقامەکە، تەنها پانتۆڵێکی لە پێدابوو، ئاوازی پیانۆیەک لە پەنجـەرەیەکی دیکەوە دەهات، جارجارێک یەکێک بەدەنگێکی گڕ، گۆرانییەکی بەدەم ئاوازەکەوە دەگوت.. هەر چاوی دەگێڕا، لە پەناگە گشـتییەکە ورد بۆوە.. بیری لەو سامە سارد و نامۆیە دەکردەوە لەبەردەم ئاوێنەکەدا گرتی: مچوڕکەکە بەگـیـانـدا هاتەوە، چیی لێ مـاوەتەوە!؟ دەبێ شـتـێکی لەپاش جێ بمێنێ.. شـتـێک بوونی ڕاگـرێ، بەر لەوەی تەوژمی یەکێ لەو زریانە هارانەی ئەو چاخـە دژوارەیان هەراسـان کـردووە هەڵـی کـەنێ.. بوونی چەسپ بکات.. ئەو شتە چییە؟ چۆنە؟ کێیە..؟!

(ئەلـیـزابێث)، ئایا (ئەلـیـزابێث) هی ئەمـە؟.. دەمێ نییـە یەکـتـریان ناسـیـوە، چەند ڕۆژێکە، بەم زووانەش تا چەند سـاڵـێکی تر، چەند سـاڵـێکی دوورو درێژ، چەند سـاڵـێکی بێ ئاکـام، دوور ئەکەوێتەوە٠٠ ئاخۆ لە یادی (ئەلیزابێث)دا بمێنێ؟

(ئەلـیـزابێث) بەچی خـۆیەبەن بکات، ڕەگـوڕیشـەی بوونی بە چی لە بیـر و هۆشی ئەلـیـزابێث دا داکوتێ..؟

ئاوڕێکی کتوپڕی لە (ئەلیزابێث)دایەوە، بەپەشۆکاوی پرسیاری لێکرد:

– (ئەلیزابێث)، شووم پێ دەکەیت؟

– چی؟!٠٠شوو؟ ببینە ژن و مێرد؟ بۆ چی ڕوویداوە؟

– چونکە شتێکی بێ مانایە.. لەبەر ئەوەی ئەوەندە نییە یەکتری دەناسین، پاش چەند ڕۆژێکی دیکە لە یەکتری دوور دەکەوینەوە.. با بڵێین لەبەر ئەوەیە کە هەتا ئێستا حاڵی نەبووین ئایا دەتوانین پێکەوە بژین یان نەء.. دەزانم کە ئەم جۆرە داوایانە پاش ماوەیەکی کورتی یەکتری ناسین ناگوترێن.. ئیتر لەبەر ئەم هۆیانەیە.

چاوی لە(گرێبەر) نەئەترووکاند:

– مەبەستت ئەوەیە بڵێیت کە هەردووکمان تەنها و بێ ئومێدین لەوە پتر هیچ چارەیەکی دیکەمان نییە.

– نەء.

(ئەلیزابێث هیچی نەگوت، گرێبەر خێرا وتی):

– تەنها لەبەر ئەوە نییە.

– ئەی چی؟

زەق دەینوارییە (ئەلیـزابێث)، (ئەلیـزابێث)یش هەناسـەی سوار ببـوو، سینگی بەپەلە بەرز و نەوی دەبۆوە.. هەستی کرد گۆڕاوە، هەناسەیان جودایە، دەست و پەنجەی لەوانەی ئەو ناکەن، یەک بیر و یەک ژیان نین.. لەوانەیە (ئەلیـزابێث) لێی تێنەگـات، لە چی تێـبگا؟ بۆ خـۆی لە خـۆی تێـدەگـا تا ئەو لێی تێبگا؟! نەیزانی ئەو داوایەی بۆ کرد٠٠ وتی:

ئەوسـا بۆخـۆت لەم زۆردارییەی خـاتـوو لیـزەریش ڕزگـارت دەبێ، لێی ناترسـیت، دەتوانیت بەرەنگاری بیتەوە و وەکو هەموو ژنە سەربازێکی ئەڵمانی لە ئاسایشدا بژیت..

– بەڕاست؟

– بەڵێ (شێوە تێڕوانینەکەی ئەلیزابێث ساکاندبووی).. بەڵێ.. تاڕادەیەک و..

– کـەی ئەوانە هۆن، بەبێ تۆیش دەتوانم بەرەنگاری خـاتـوو (لیـزەر) ببـمـەوە.. خـۆڕاگـر بم و چۆک دانەدەم.. (سەرێکی بادا).. شوو؟! کەی ماوەی ئەوەمان هەیە؟٠

– بۆچی؟

– تا پێکدێ مـاوەیەکی دوورو درێژی دەوێت، دەبێ جـۆرەها بەڵـگەنامـە و فـەرمـانی ڕەزامـەندی ئەم لێپـرسراو و ئەو دەزگـا ئامادە بکـەین.. دەبێ بێگەردی خوێن و خاوێنی توخم و ڕەسەنمان بسـەلمێنین٠٠ گێرمە و کێشەی زۆرە٠٠ چەند هەفتەیەکی پێدەچێ..

– وا نیـیــە، بۆ جـەنگاوەران درێژەی پێ نادەن، تەنهـا یەک دوو ڕۆژێکە.. لە سـوپاگـەکـە وایان تێگەیاندم.

– جا ئەوەت لەوێ بەبیردا هات؟

– نەء، ئەم بەیانییە بیرم لێ کردەوە، بەڵام سەربازانیش لەم باسانە ئەدوێن.. زۆرن ئەو جەنگاوەرانەی لە سەردانەکانیاندا ژن دێنن.. ئەی بۆ نەیهێنن؟ هەموو ژنە سەربازێک مووچەی بۆ دەبڕێتەوە، وا بزانم (٢٠٠) مارکە.. ئەم پارەیە بۆ میری بێ؟، میرییەک کە ژیانمان لە پێناویا بەخت کردووە، مافی خۆمانە، بۆ سوودی لێ وەرنەگرین؟

– بێگومان وایە!.. تۆ بەم شێوەیە بیر بکەیتەوە دەبێ منیش بڵێم وایە..

(گرێبەر) ئارامی لێ بڕا بوو:

– بێ لەوە (١٠٠٠) مارکیشمان بەقەرز پێ ئەدەن، بەمەش دەتوانیت دەستت لەکاری ئەو کارگەیە هەڵگریت.

– نەخێر کارەکەم پەیوەندیی بەم باسەوە نییە، بەبێ ئەو کارە ڕۆژگاری دوورو درێژم بەچی بەرمە سەر.

– ڕاست دەکەیت..

دۆش دامابوو، قەت ئەوەندە بێ دەستەڵات نەبووە، بیری دەکردەوە.. (رژێم چی پێ نەکردووین، هەردووکمان لاوین، دەبوایە ئێستا ژیانمان پێکەوە بنیاتنایە، بمانڕازاندایەتەوە، بە بێ خەم، بە شادی و بەکامەرانی بمانبردایەتە سەر.. ئێمە هیچ پەیوەندییەکمان بەم جەنگەوە نییە، جەنگێکە باپیرانمان هەڵیانگیرساند و بەرۆکی ئێمەی گرت.. وتی):

– پاش چەند ڕۆژێکی کەم دەچمەوە، ئەگەر بێت و شووم پێ بکەیت، لێکدانەوە غەمناکەکانی دووری و تەنهاییم تاڕادەیەک کەمتر دەبنەوە.

(ئەلیزابێث) سەرێکی بادا، (گرێبەر) پرسیاری کردەوە:

– ناتەوێت شووم پێ بکەیت؟

– خەمەکانی دووری کەم ناکاتەوە.. بگرە خەستتری دەکاتەوە.

دەنگی گۆرانیبێژەکە بەرزبووەوە، لەرەیەکی گڕی تێدابوو، دەنگی ئەدایەوە، (گرێبەر) وتی:

– ئەگەر لە ئاکامەکەشی دوودڵیت ئەیدەمە دەست خۆت، کەی بتەوێ، دەتوانیت جیا ببیتەوە.

– ئیتر شووی چی ؟!

– ئەی ئەو پارەیە بۆ بۆ میری بمێنێتەوە؟

(ئەلیزابێث) ڕاست بۆوە، هەستایە سەر پێی.

– لە گرێبەرەکەی دوێنێ ناچیت؟

– چۆن؟

– با واز لەم باسە بێنین، ئەوەتا پێکەوەین، ئەم گوزەرانەمان بەسە.

– بەڕاست، ناتەوێ شووم پێ بکەیت؟

– نەء.

زەق لە (ئەلیزابێث) ورد دەبۆوە، هەستی دەکرد شتێکی مەزنی لەدەست داوە:

– هەی بەد، خۆ من مەبەستم خراپ نەبوو.

خەندەیەک بە لێوی (ئەلیزابێث)ەوە بوو:

– ئاخۆ چی ئەمەی خستبێتە مێشکتەوە، زیاد لە پێویست بەسۆز و دڵنەرمیت (باسەکەی گۆڕی)، هیچمان ماوە بیخۆینەوە؟

– سیلڤۆڤیتسەکەمان ماوە.

– پوڵۆنییە؟

– بەڵێ.

– شتێکم دەوێت تاڵانی نەبێ.

– کۆمێڵی خۆمانەشمان هەیە.

– کۆمێڵم بدەرێ.

ماتییەک (گرێبەر)ی گرتبوو، لە خۆی زویر بوو، چووە چێشتخانەکە، ماوەیەک بەدیار پاشماوەی خواردەمەنییەکانەوە وەستا، بۆنیان ئەو ناوەی گرتبۆوە.. گەڕایەوە لای (ئەلیزابێث)..

(ئەلیزابێث) لە پەنجەرەکەوە دەینواڕییە دەرەوە، بە(گرێبەر)ی وت:

– هەورەکەی خەست کردووە، داخی گرانم وا دیارە دائەکاتە باران.

– جا بۆ جێی داخە؟

– یەکەم ڕۆژە پێکەوە ببەینە سەر، دەمانتوانی بچینە دەرەوەی شار، بەهار لەو دەشتودەرە دیاری داوە.

– حەزت لەوێیە؟

– من؟.. نەء، هەر خاتوو لیزەر دووربێ، بەسە.. من خەمی تۆمە، دەڵێم لەوانەیە ئەوێت بەلاوە خۆشتر بێت؟

– گرنگ نییە، دەشتودەرم زۆر دیوە.. حەزم لە ژوورێکی ئاوەها گەرم و دانەڕووخاوی پڕ کەلوپەلە، ئاواتێکە هاتۆتە دی، ئەوە دەهێنێ پیاو خۆی بۆ تەرخان بکات.. ئەگەر حەزت لێیە دەچینە سینەما..

(ئەلیزابێث سەرێکی بادا) کەواتە با لێرە بین، بچینە دەرەوە ڕۆژەکەمان لێ تێکدەچێ، پچڕ پچڕ دەبێ و هەر زوو بەسەر دەچێ (لە ئەلیزابێث نزیک بۆوە باوەشی پیا کرد، هەستی بەزەبری بڕنوسەکەی بەری کرد، نواڕییە هەردووچاوی، پڕ فرمێسک بوون.. شڵەژا).. خۆ من هیچی وام نەگوت دڵت زویر بکات..

– نەء

– نەخێر، دەبێ شتێکی قەڵبم لێ وەشابێتەوە، بۆ دەگریت؟.

(توند باوەشی پیا کرد.. شەقامەکەی لێ دیاربوو.. پیاوە تیسکنەکە دیار نەما بوو، منداڵە ورتکە کەلاوەکەی ئەو بەرەوەیان کردبووە یاریگەیان، بەتفەنگی دارینەوە بەرامبەر یەک وەستا بوون، گەمەی جەنگی کەندەک و مەتاریزەکانیان دەکرد.

بەگوێی (ئەلیزابێث) دای چپاند:

– با خەم نەخۆین، دڵمان تەنگ نەکەین.

دەنگە گڕەکەی گۆرانیبێژەکەیان هاتەوە گوێ.. دەیگوت (خۆشم دەوێیت.. خۆشم دەوێیت، ئەم ژینە

چەند سەخت و دژوار بێ.. ڕۆژگاری چەند ڕەش و نالەبار بێ، پتر دەمەوێیت.. زیاتر خۆشم دەوێیت.
ئەلیزابێث وتی:
– نەء، نەء با خەم نەخۆین، غەمبار نەبین.

***

پاش نیوەڕۆ، دایکردە باران، سروشت زوو تاریکی کرد، هەورەکە تا دەهات مەنگ و خەستتر دەبۆوە، پێکەوە ڕاکشابوون، پەنجەرەکە کرابۆوە، بارانەکە لە پەردەیەکی تەنک دەچوو، نەرموشل دەباری..
(گرێبەر) بەهۆشێکی ئاوارەوە گوێی بۆ خوڕەی بارانەکە شل کردبوو.. لەدڵی خۆیدا دەیگوت: (وەرزی قوڕوچڵپاوە شوومەکەی ڕووسیاش دەستی پێکردەوە، ڕاستەوخۆ بۆ ئەوێ دەچمەوە.. بۆ نێو گۆمی قوڕاوە خەستەکان..) پرسیاری لە (ئەلیزابێث) کرد:
– ئاخۆ خاتوو لیزەر کەی بگەڕێتەوە؟
– کەی دێتەوە با بێتەوە.. درەنگە؟
– بەڵێ، دەبێ ئەم بارانە دوای خستبێت.
– لەوانەیە، لەوانەشە سبەی بێتەوە (سەری نایە سەرسینگی گرێبەر، هەستی بەهەناسەی گەرم و هێمنی کرد..).
– لەوانەیە بووبێ بەژێر ماشێنێکی قورسەوە، ئەگەر بێت و وابێ، ئەوە ئیتر دەرگەی شادومانیمان بەجارێک لێ دەکرێتەوە.
ورتەیەک لە دەمی ئەلیزابێثەوە هات:
– بەپێچەوانەی تێگەیشتنم لێت، مرۆڤێکی هێندە دڵ نەرم و بەسۆز نیت..
(گرێبەر) دەینواڕییە بارانەکە، دڵۆپە زلەکانی دەبریسکانەوە.. وتی:
– ئەگەر ئێستا ژن و مێرد بووینایە، ناچار نەدەبووم بەم تۆف و بارانە ڕێی قشڵە کۆنەکە بگرمەوە بەر.
– بۆ دەتەوێ شووت پێ بکەم؟.. خۆ هێشتا شارەزاییەکی ئەوتۆ شارەزام نەبوویت.
– ئەوەندەی من دەمەوێ شارەزات بووم.
– چەندێکە یەک دەناسین؟.. چەند ڕۆژە؟
– ساڵێک زیاترە..
– چۆن ؟! وا دیارە سەردەمی منداڵیشمانت خستۆتە سەر.
– نەء (کەمێک بیری کردەوە).. دوو ساڵی خایاند تا ئەم مۆڵەتەیان پێدام، بەرامبەر بەو دوو ساڵە کە لە بەرەکانی شەڕ بردوومەتە سەر، سێ هەفتە مۆڵەتیان پێ داوم، دوو هەفتەم لێ بردۆتە سەر بەرامبەر بە(١٥) مانگی ئەوێیە.. کەواتە ساڵێک و سێ مانگە پێکەوەین.
– ئەم جۆرە خەملاندنەم قەت بەبیردا نەهاتووە و نایەت!
– منیش، ئێستا بەبیرما هات.
– کەی؟

– ئێستا، تۆ خەوتبوویت.. لەم تاریکاییەدا بەدەم خوڕەی بارانەوە گەلێ شتی سەیر بەبیری مرۆڤدا دێت.
– جا بۆ ئەوەی ئەم جۆرە بیرانەمان بەبیردا بێت، مەرجە سروشت تاریک بێ و باران ببارێت؟
– نەء، بەڵام لە ڕەوشی وادا قوڵتر بیر دەکەینەوە.
– ئێ چیدیت بەبیردا هاتووە؟
– چەند خۆش دەبوو مرۆڤ دەست و مەچەکی بۆ تفەنگ تەقاندن و نارنجۆک هەڵدان بەکارنەهێنایە.
(ئەلیزابێث) ملی قووت کردەوە، چاوی بەدەموچاوی (گرێبەر)دا گێڕا:
– ئەی بۆ ئەم نیوەڕۆیە وا بیرت نەدەکردەوە.
– ئەم باسانە لە ڕووناکییدا ئاشکرا نابن.
– لە باسی مووچەی ژنە سەرباز و قەرزی ژن هێنان چاترن.
(گرێبەر) سەری بڵند کردەوە:
– گشتی یەکێکە، لە بنەوانێکەوەن.
– پێویستە مرۆڤ بزانی وشە چۆن بەکاربێنێ.
– ڕاستە.. شێوە دەربڕینێکی لاوازم هەیە، لەمەودوا هەوڵ ئەدەم بەشێوەیەکی دروستتر داوا و خواستەکانم بخەمە ڕوو.. جا تا ڕادێم برێ کاتم پێویستە.
(ئەلیزابێث) هەناسەیەکی قووڵی هەڵکێشا:
– کات..! بوارێکی کورتمان لەبەرە.. وا نییە؟
– بەڵێ.. بەڵێ، دوێنێ زیاترمان لەبەر بوو، سبەی کەمتر.
گیانی (گرێبەر) خاو ببۆوە، دەستی لە ملی (ئەلیزابێثدا) بوو، پرچی (ئەلیزابێث) بەسەر سەرینەکەدا ڕژابوو.. بارانەکە لە شووشە ساغەکانی پەنجەرەکەی ئەدا، سێبەری دڵۆپەکانی بەمل و گەردنی (ئەلیزابێث)ەوە تاریک و ڕوون دەلەرزین.. (ئەلیزابێث) بۆ ماوەیەک نواڕییە (گرێبەر) پاشان وتی:
– کاتێک داوات لێکردم شووت پێ بکەم، بیری تەواوت لێ کردبۆوە.
– نازانم! پیاو تا لە هەستونەستی خۆی دڵنیا دەبێ ماوەیەکی گەرەکە.
– لەوانەیە وابێ، بەڵام بۆ دەتەوێ شووت پێ بکەم؟
– چونکە ناتوانم لە ژیانم جودات بکەمەوە.
(ئەلیزابێث) شتێکی گوت، (گرێبەر) لێی حاڵی نەبوو، پرسیارێکی هاتە گوێ:
– ئەگەر خانمێکی دیکەت بەر لە من بناسیبایە، هەمان پەیوەندییت لەگەڵیا دەبەست؟
(گرێبەر) دووی شەپۆڵی تەنکی باراناوی سەر شووشەکان کەوتبوو.
– تۆم نەناسیبایە لەوانە بوو شتی وا ڕووی بدایە، کێ دەزانێت چی لە چارەی نووسراوە؟ بەڵام پاش ئەم پەیوەندییەی لە نێوانماندا دروست بوو، باوەڕ ناکەم ئەمەی لە نێوانماندایە لەگەڵ یەکێکی دیکە دروست بێتەوە.

(ئەلیزابێث) سەری لەسەر سەرینەکە جوولاندەوە، ماوەیەک مت بوو ئەمجا وتی:

– خەریکە فێر دەبی وشە بەدروستی بەکاربێنیت، وەکو نیوەڕۆ نادوێییت.. شەوە، ناشکرێ هەموو تەمەنم لە چاوەڕوانی شەودا بەرمەسەر تا بەم شێوەیە بمدوێنێ..

– نەء.. فێر دەبم، ئیتر باسی مووچەی ژنە سەربازانش ناکەم.

– ناشکرێ بایەخی پێ نەدەین.

– بە چی؟!

بەپێکەنینێکی نەرمەوە وەڵامی دایەوە:

– مووچەی ژنی سەربازەکان:

(گرێبەر) هەناسەی لە خۆی بڕی.. شڵەژا، بەشپرزەییەکەوە وتی:

– بەڕاستتە، ئەو مووچەیەت بەلاوە گرنگە؟

– لەبەر ئەوەی لە ساڵێک زیاترە یەکتری دەناسین.. ناچارم ملکەچی داواکارییەکەت بم (بەزۆر زانینەکیشەوە وتی): کەی ئارەزووشمان لێی بوو جیا دەبینەوە.. باشە؟

– نەء.. جیابوونەوە نەء.. (باوەشی بەئەلیزابێثدا کردەوە).

بارانەکە خوڕەی دەهات، (ئەلیزابێث) خەوی لێکەوتبوو، (گرێبەر)یش خەوی لێ زڕابوو.. شاد بیری دەکردەوە..

ئاکامەکەی (ئەلیزابێث) قاییل بوو شووی پێ بکات.

17

(بیندینگ) لەو دیو دەرگای سەرشۆرگەکەوە[١] هانی ئەدا:

–ماڵی خۆتە، گەرماوەکە و چی تێدایە لە خزمەتدایە، بەئارەزووی خۆت بەکاریان بێنە..

– سوپاست دەکەم.

ماسوولکەکانی جەستەی لەناو ئاوە شڵەتێنە خاوێنەکە خاو ببوونەوە، لەناو بانیۆ پڕ ئاوەکەدا درێژ ببوو، تەنها سەری بەدەرەوە بوو، بەرگە سەربازییەکانی بەسەر کورسییەکەوە گرمۆڵە کردبوو، شتێکی دێزی سەوز باو بوون، هیچ جوانی و گەشییەکی تیادا نەدەبینین، لە والآی شڕی بەر داهۆڵێک دەچوون، هەر لە تەنیشت ئەو کورسیەوە، قاتێک چاکەت و پانتۆڵی شین باو بەڕێکوپێکی بەکورسییەکی دیکەوە هەڵواسرابوون. (رۆیتەر) بۆی پەیدا کردبوو.

گەرماوێکی فەرەح و دڵگیر بوو، دیوارەکانی بەقاشانییەکی سەوز تێگیرابوون، کاشی ناو فەرشەکە و نیکلی لوولە و بەلووعەکان هێندە تەمیز و خاوێن بوون، ورشەیان دەهات.

گەرماوەکانی سوپای هاتەوە یاد، بەناو گەرماون، تەنها دوشێکن بەپەلە خۆیان ئەدەنە بەری، لە توانای کەس نەبوو خۆی لە ئاست بۆی پاکۆکەرە[٢] کیمیاوییەکاندا ڕاگرێ، هێندە خەست و تیژن کەللە کاس و وڕ دەکەن.. بەڵام بۆن و بەرامەکەی ئێرە، شتێکی دیکەیە، هیندە بەهێزە مرۆڤ دەبەنە جیهانێکی دیکە، بۆی کولۆنیا و سابوونە فرانساییە نایابەکان بۆنی گوڵ و گوڵزاری مێرگە بەهارییەکانیان لێدەهات..

دەستتەیەک خاولیی کارنەکراوی هەمە جۆرەی بۆ ئامادە کرابوو، هەر ئەوەندەی لەسەر شتن بۆوە نەرم و شل خۆی پێیان وشک بکاتەوە، ئاوێکی خوڕ بەبێ حساب لەبەردەستیا بوو، سارد و گەرم، بەئارەزووی دڵی تێکەڵی دەکرد و بەکاری دەهێنا..

سەرشۆرگەیەکی تێروتەسەل بوو، پڕی لە جۆرەها کەرەستەی نایابی گەرماو و خۆڕازاندنەوە بوو، شووشەیەکی گەورە لەو دەرمانانەی ئاوی نێو بانیۆکانیان پێ ڕەنگ و بۆندار دەکرێ لە ژوور سەریەوە، چاوەڕوانی ئارەزووی بوو.

ماسوولکەکانی نەرم بوونەوە.. بیری لە هیچ نەدەکردەوە، لە ڕەگوریشەیەوە لە گەرمی و هەڵاوی ئاوەکەی دەنۆشی، گرژیی قوڵترین خانەی لە جەستەیا خاو دەکردەوە.. وا هاتبوو بەبیریا کە تەنها خواستە گچکەکان دێنە دی، لە ئادەمیزاد یاخی نابن.. پەنایەکی گەرم و خاوێنی پڕ ئاسایش و ئارام.. نان، ئاو.. هەموو ئاواتێکی هاتبووە سەر ئەوەی ئەو چەند ڕۆژەی لە مۆڵەتەکەی ماوە، لە ئاسایشدا بباتە سەر، بیر لە هیچ نەکاتەوە.. (ڕۆیتەر) ڕاست دەکات، جارێکی دی دەرفەتێکی وای بۆ ڕێناکەوێتەوە.. دەستێکی درێژ کرد، پاڵێکی بەو کورسییەوە نا کە بەرگە سەربازییەکانی پیا کردبوو.. دووری خستەوە، ئەمجا دەستی دایە شووشەکەی لەژوور سەریەوە بوو، پڕ مشتێکی لەو کریستالە وەنەوشەییە بۆندارە کردە ئاوەکەی دەوریەوە.. ئەمیش شتێک بوو لە بابەتی پەرداخ و سەرمێزە پاکژەکانی (جێرمانیا)، وەک بادە کۆنەکە و خواردنە نایابەکان، شتێکە وەک ئەو شەوانەی لەگەڵ (ئەلیزابێث) دەیباتە سەر.. خۆش

گوزەرانی و دەستبلاوییە.

خۆی وشک کردەوە، پەلەی نەدەکرد، لەسەرخۆ خۆی پۆشتە دەکردەوە، بەرگە شارستێنییەکە نەرمو شل بەجەستەیدا نووسا، دەمێ بوو بەرگی وای نەپۆشیبوو، هەستی دەکرد لەوەتەی هەیە، لە بەرگێکی زبری دێزدا بووە.. بەو چاکەت و پانتۆڵەوە هەستی دەکرد هیچی لەبەردا نییە، پۆستاڵی قورس و تەنگ پێی نەدەگوشی، کەمەربەندی پان و جیڕ کەمەری نەجەڕاندبوو.. دەمانچەیەکی قەبەش قەدی لاسەنگ نەکردبوو.. بە بەرگو پۆشاکی وا ڕانەهاتبوو..! چووە بەر ئاوێنەکە، خۆی نەناسییەوە، لاوێکی تازە پێگەیشتووی لەپێش چاو بوو، بەنیگایەکی حەپەساوەوە نواڕییە خۆی، شێوە و دیمەنی لە ئاوێنەکەدا.. شێوە و دیمەنی یەکێکی دیکە بوو، یەکێک بوو ئەگەر لە دەرەوە بیدیبایە لە دڵی خۆیدا دەیگوت، ئەم پیاوەم لە کوێ دیوە؟

(ئەلفۆنس) وتی:

– بەجارێک گۆڕاویت، لە سەربازان ناچیت؟ چ باسە.. ژن دێنیت؟

بەتەمای پرسیاری وا نەبوو، پەشۆکا، خێرا وەڵامی دایەوە:

– بەڵێ چۆن زانیت؟!

(ئەلفۆنس) دایە قاقای پێکەنین:

– ئەی ئەم خۆ تاسولووسکردنەت لە چییە؟ مرۆیەکی دیکەت.. وەک سەگە گێژەکەی جاران نیت کە دەتگوت پارچە ئێسکێکی بزر کردووە و لەدووی دەگەڕێت.. (دایەوە قاقای پێکەنین) بەڕاست (ئەرنەست)، بەتەمای ژن هێنانیت؟

– بەڵێ.

– جا باش بیرت لێکردۆتەوە؟

– نەء.

چاوەکانی (بیندینگ) زەق کرابوونەوەوە، (گرێبەر) وتی:

– زۆر دەمێکە بیر لە هیچ ناکەمەوە، کاتی بیر کردنەوەم نییە.

لەپڕێکا سەری لووتی (ئەلفۆنس) قرچ بوو، نێوچەوانی چرچ کرد و، بەخەندەیەکی زۆرزانانەوە سەری لە(گرێبەر) نزیک کردەوە، بۆنی پێوە دەکرد:

– بۆنی شتێک بە لووتمدا دێ.. ئای فێڵباز لە تۆوەوە دێت، هەبێ و نەبێ لەو دەرمانە وەنەوشەییەت بەکارهێناوە.. نازانیت چ بۆنێکت لێوە دێ؟

(گرێبەر) هەردوو دەستی خۆی بۆن کرد:

– کوا، من بۆنی هیچ ناکەم؟

– تۆ؟!.. تۆ هەستی پێ ناکەیت، بەڵام من چاک بۆنی دەکەم، بەهەر حاڵ زوو دەڕوات، لە جۆرێکی زۆر باش نییە، برادەرێکم لە پاریسەوە بۆی هێنام، ئەوەی بەکاری دێنێ زوو هەستی پێ ناکات، بەڵام پاش ماوەیەک وەک درەختێک هەموو خونچە گوڵەکانی بەجارێک گەشابنەوە ئاوەها بۆنی دێ.. وەرە

دەی با بڕێ بۆی کۆنیاکێکی چاکیشی بکەین بەسەرا..

کۆنیاکەکە و دوو پەرداخی ئامادەکردبوو:

– بەتەندروستی تۆوە دەخۆینەوە (ئەرنەست)، لە دڵەوە پیرۆزبایی ئەم ژن هێنانەت لێ دەکەم، من ژن ناهێنم، هەر بەتەمانیم.. پێم بڵێ ئایا دەستتگیرانەکەت ناناسم؟

(گرێبەر) کۆنیاکەکەی بەقومێک هەڵدا:

– نەخێر نایناسیت.

(لە خۆی پەست بوو، ئەم باسەی بۆ لە دەم دەرچوو.. پرسیارەکەی لە ناکاودا لێکرد و زمانی بۆ نەگیرا..)

– پەرداخێکی دیکە هەڵدە، پیاو هەموو ڕۆژێک ژن ناهێنێ..

– بەڵێ..باشە.

(بیندینگ) پەرداخەکەی دانا، ژن هێنانەکەی (گرێبەر) جووڵاندبووی..

– ئەگەر تەگەرەی تێکەوت ئاگادارم بکەوە، دەتوانیت پشت بەمن ببەستیت.

– تەگەرەی چی؟ شتەکە ئاسانە!

– لەبەر ئەوەی جەنگاوەریت ئەوەندە ئەمسەر و ئەوسەرت پێ ناکەن.

– بە دەستتگیرانەکەشمی ناکەن، ئەمە ژن هێنانی جەنگە، زوو ڕاییمان دەکەن..

– ئەوەی من دەیزانم، دەبێ ئەو هەندێ کاغەز و بەڵگەنامەی ئامادە بکات.. دەی، ئێوە دەست پێبکەن لە کوێوە تەگەرەی تێکەوت ئاگادارم بکەوە.. هاوڕێی دەستڕۆیشتووم لە گستابۆ هەیە..

– گستابۆ؟! ئەوان چ پەیوەندییەکیان بەژن هێنانەوە هەیە؟.. نەء شتی وا نییە، هیچ پەیوەندییەکی بەوانەوە نییە..

(ئەلفۆنس) بەدەم پێکەنینەوە وەڵامی دایەوە:

– شت نییە پەیوەندیی بەوانەوە نەبێت، تۆ سەربازیت بۆیە هەستی پێ ناکەیت.. دەی خۆتی پێوە ماندوو مەکە، خۆ تۆ بەتەما نیت کچە جوویەک یان کۆمۆنیستێک مارە بکەیت، گستابۆ هەر دەپرسنەوە، وافێر بوون، ڕۆتینە دەبێ مەسەلەکە بەواندا ڕەت بێ.

(گرێبەر) دامرکابۆوە، دەترسا.. ئەگەر بێت و گستابۆ بکەونە پرسیار و لێکۆڵینەوە پێی دەزانن کە (ئەلیزابێث) کیژی دکتۆر کرۆزەی لە ڕژێم یاخییە.. چۆن ئەمەی بە بیردا نەهات؟!

– بەڕاست پێم بڵێ، پێویستی بەلێکۆڵینەوەی ئەو لایەنانە هەیە؟

(بیندینگ) پەرداخەکانی پڕ کردەوە.. لە(گرێبەر) ورد بۆوە:

– بەڵێ.. بەڵام وەکو وتم گوێی مەدەرێ، خۆ تۆ بەتەمانیت خوێنی ئاریت تێکەڵ بەخوێنی چەپەڵی دوژمنانی نەتەوە و نیشتمان بکەیت (کەوتەوە پێکەنین).. دیارە زۆر بەپەرۆشیت..؟

– بەڵێ.

– چاکە، دەبا بەخۆشیتەوە بخۆینەوە، چەند ڕۆژێک لەمەوبەر یەک دووانێکت لە پیاوانی گستابۆ لێرە

دی.. ئەوانە دەتوانن کارەکەمان بۆ ئاسان بکەن، دەستیان دەڕوات، هەموو شتێکن، بەتایبەتی(ڕێزە) باریکەلە چاویلکە لە چاوەکەیان.

چاوی لەدەم و لێوی (بیندینگ) نەئەترووکاند، لە دڵی خۆیا دەیگوت.. (کارێکی خراپم کرد، بۆ نەگبەتیش ئەم بەیانییە زوو «ئەلیزابێث»م بەزۆر ناردە شارەوانی بۆ ئەوەی دەست بەئامادەکردنی بەڵگەنامەکانی بکات.. ئای چ هەڵەیەکی گەورەم لێ وەشایەوە، هەر ئەوەندە بزانن کیژی دکتۆر کرۆزەیە ئیتر دەکەوێتە بەرچاوانیان، ناوی دەکەوێتە ناو ناوی گومان لێکراوانەوە، سەردەکەنە سەری لە کۆڵی نابنەوە.. ئاخۆ چی لێ بکەن؟ پێشینان گوتوویانە ئەگەر گومانت لە شتێک کرد خۆتی لێ دوور بخەرەوە.. دەترسم ئەمیش وەکو باوکی بگرن، سەرەونگومی بکەن..). هەستی دەکرد تای لێهاتووە، هەموو گیانی داهێزراوە، هەر بیری دەکردەوە (٠٠ئەگەر بکەونە لێکۆڵینەوە، پرسیار لە کێ دەکەن٠٠؟ خاتوو «لیزەر»..! بەڵێ پرسیار لەو دەکەن، ئەو ئەندامێکی نازی توندڕەوە..)(بیندینگ) وریای کردەوە:

– ئەوە چیتە؟ بۆ کۆنیاکەکەت ناخۆیتەوە، ژن هێنان ئاوەها پیاو حۆل دەکات؟!

دایەوە قاقای پێکەنین، هەردوو چاوی پڕ ئاو بوون.. دەینواڕییە (گرێبەر)و تەشخەڵەی پێ دەکرد، (گرێبەر)یش (بیندینگی) لێ ببووە هێزێکی بەزەبر و سامناک.

– بە تەندروستیتەوە (ئەلفۆنس).. (پێکەکەی بەقومێک هەڵدا و کاسەکەی دانایەوە).. (ئەلفۆنس) ئەم چاکەیەشم لەگەڵ بکە.. دوو پاوەند شەکرم بدەرێ، با هەر پاوەندێکیشی لەکیسەیەکدا بێ.

– شەکری کلۆ؟

– لە هەر جۆرێک بێ دەست ئەدات..

– بەسەرچاوان.. بەڵام شەکرت بۆ چییە، خۆت شەکریت.. لە شەکر شیرینتریت.

– دەیکەمە بەرتیل.

– بەرتیل!؟ هیچ کارێک پێویستی بەبەرتیل نییە، هەڕەشە، هەڕەشە بەکارترین چەکە، پیاو کاروباری پێ ئەنجام بدات، ئەم بەرتیلخۆرە کێیە؟ پێم بڵێ، بەخۆم چارەی دەکەم..

– پێویست بەهەڕەشە ناکات.. مەبەستم ئەوەیە ئەو شەکرە وەکو دیارییەک بیدەم بەیەکێک.

– تێگەیشتم (ئەرنەست)، بەڵام ئاهەنگی ژن هێنانەکەت لەسەر منە، لێرە، لای خۆم دەیگێڕین، خۆشم دەبمە شایەتی مارە بەستنتان.

(گرێبەر) لە دڵی خۆیا دەیگوت.. (ئەم هەڵوێستەی بەر لە چارەکە سەعاتێک پێشتر نیشان بدامایە، بیانوویەکم ئەدییەوە خۆمی پێ لێ بدزمەوە.. نازانم ئێستا چی پێ بڵێم..).

– بڕیارمان داوە ئاهەنگ نەگێڕین.

– شتی وا نییە، ئەوە بخەنە ئەستۆی من، ئەمشەو لای من دەبیت وا نییە؟.. خۆت بەهاتوچۆی سوپاگەکە خەریک مەکە، بەشەو لای من بە، ئیتر پێویستیش بەوە ناکات بۆ خۆ گۆرینیش هەموو جارێک ئەو ڕێگە دوورە بگریتە بەر.. لێرەبە، کلیلێکی دەرگاکەشت پێ ئەدەم، سەربەخۆ وەرە و بچۆ.

(گرێبەر) بە دڵێکی ساردەوە وەڵامی دایەوە:

– بەڵێ باشە.

(بیندینگ) بە وەڵامەکەی شاد بوو:

– ئەمەیان تەواوە، ئاخرییەکەی دەتوانین دوو بەدوو پێکەوە دانیشین و بۆخۆمان تێر بدوێین! هێشتا دەرفەتێکی وامان بۆ نەڕەخساوە دووقۆڵی پێکەوە دانیشین وەرە با ژوورەکەت نیشان بدەم٠٠(دەستتی دایە بەرگە سەربازییەکانی گرێبەر، تەماشای میدالیاکانی کرد)..

– دەبێ باسی ئەم میدالیایانەشم بۆ بکەیت.. چۆن خەڵاتیان کردوویت، ئاخۆ چ کارێکی مەزنت لێ وەشابێتەوە٠٠

(گرێبەر) لەدەموچاوی (بیندینگ) ورد دەبۆوە، هەمان شێوەی ئەو ڕۆژە بوو کە (هاینی) چیرۆکەکانی بۆ دەگێڕایەوە:

– شتێکی ئەوتۆ نین، پیاو بەدەم تێپەڕبوونی ڕۆژگارەوە وەریان دەگرێت.

***

خاتوو (لیزەر) بەچاوێکی مۆنەوە دەینواڕییە (گرێبەر)، وەک نەیناسێتەوە، لە هەموو گیانی ورد دەبۆوە.. پاشان بەساردییەکەوە وتی:

– ئەمە تۆیت؟!.. دەبێ ئەوە بزانیت کە(ئەلیزابێث) لەم کاتانەدا لە ماڵ نییە٠٠

– بەڵێ خانم دەزانم.

– ئەی بۆ هاتوویت؟ (بە سینگێکی دەرپەڕاو و جووتێ چاوی ئاگرینەوە دەینواڕییە «گرێبەر»، خاچێکی نازیی بەسینگیەوە هەڵواسیبوو، پەنجەکانی دەستتیشی توند لە دەستکی گسکێکەوە ئاڵابوون.. پاسدارێکی مۆن و فشەڵی نازیی بوو..!)

– ئەم کیسە شەکرەم بۆ کەنیڵە (کرۆزە)[٣] هێناوە، ئەگەر بە ئەرکی نەزانن بەڵکو بیدەنێ.

خاتوو(لیزەر) بە گومانێکەوە نواڕییە (گرێبەر)، لە کیسە شەکرەکە ورد بۆوە و ئەمجا لێی وەرگرت.. (گرێبەر) وتی:

– کیسەیەکی دیکەم پێیە، کەنیڵە کرۆزە هەمیشە باسی ئەوەم بۆ دەکات چۆن چۆنی هەموو ژیانت بۆ خزمەت کردنی پارت و نەتەوە تەرخان کردووە، منیش ئەم کیسە شەکرەم پێیە، نازانم چی لێ بکەم، تۆش منداڵێکت هەیە پێویستی بەم جۆرە شتانە هەیە، جا لە کانگای دڵمەوە تکات لێ دەکەم کە لێم قبووڵ بکەیت..

ماسوولکەکانی دەموچاوی خاتوو (لیزەر) تورت بوونەوە، بەفیزێکەوە وتی:

– پێویستیمان بەکەرەستەی دەرەکی نییە، شانازی بەو ئازووقەیەوە دەکەین کە سەرۆک بۆمانی دابین دەکات.

– منداڵەکەشت؟

– منداڵەکەشم.

– ئەمەیە بیروباوەڕی ڕاست و دروست (بەدەم هەڵدان و مەرایی کردنەوە، دەینواڕییە چاکەتەکەی..

فرانسایی بوو..)، ئەگەر ئەندامەکانی دیکەی کۆمەڵ ئاوەها وەکو تۆ خاوەن هەڵوێست بن، وەکو تۆ بەم ڕەوشتە بەرزە نیشتمانپەروەرەوە بیریان بکردایەوە ئێمەی سەرباز و جەنگاوەران شادتر و چالاکتر دەبووین، ئەم شەکرەش لە دەرەوەی وڵات نەهاتووە، لەو دیارییانەیە سەرۆک بەسەربازە مۆڵەت دراوەکانی ئەدات تا بەدیاری بۆ کەسوکاریانی بهێننەوە٠٠ فەرموو دەتوانیت بەئەوپەڕی دڵنیاییەوە لێم وەرگریت.

گرژییەکەی ڕوخساری خاتوو(لیزەر) بڕێک خاو بۆوە:

– لە بەرەکانی جەنگ هاتوویتەوە؟

– بەڵێ، ئەی گوایە لە کوێوە؟

– لە ڕووسیاوە؟

– بەڵێ

– مێردەکەی منیش لەوێیە.

(گرێبەر) وا خۆی نیشان دا کە باسەکەی زۆر بەلاوە گرنگە:

– بەڕاست.. ئەویش؟ لە چ قۆڵێکەوە خەبات دەکات؟

– لە ڕیزەکانی لەشکری ناوەندە.

– چاکە.. جارێ ئەو لایەی بەرە خامۆشە٠

– نەخێر وا نییە، ئەوان لە چەقی فەرتەنەکەدان، مێردەکەشم لە ڕیزی پێشەوەیە.

(گرێبەر) لە دڵی خۆیا دەیگوت.. (ریزی پێشەوە؟ پێشی چی و پاشی چی، گشتی بەسەریەکدا ترشاوە٠٠ وا هات بەسەریا چی لە هەمبانەکەدایە هەڵی ڕێژی، بەتایبەتی ئەو درۆ و فیشاڵە پووتانەی پەردەی ئابڕووی نیشتمانیان بەسەردا دراوە٠٠ دانی بەخۆیدا گرت، وتی:

– ئومێدەوارم بەم زووانە سەردانێکتان بکات؟

– با لە نۆرەی خۆیدا بێتەوە، ئێمە دووی هەل و بەرژەوەندیی تایبەتی ناکەوین..

(گرێبەر) بەلەرەیەکی برێ تووڕەوە وتی:

– منیش لەو جۆرانەم، ئەم هاتنەوەیەشم پاش دوو ساڵی ڕەبەقی نێوکەند و مەتاریزەکانی بەرەکانی شەڕ بۆ ڕەخساوە.

– بە درێژایی ئەو هەموو ماوەیە لە بەرەکانی جەنگ بوویت؟

– بەڵێ.. ئیتر یان بریندار بووم یان لە ڕیزەکانی پێشەوەی هێرش بردن و بەرگری کردندا بووم..

خراپ لە خاتوو (لیزەر) ورد دەبۆوە، بیری دەکردەوە.. (ئەندامێکی چالاکی نازییە، گیرە، قوفڵێکی ژەنگاویی داخراوە، لە کەلی شەیتان دانابەزێ، بۆ خۆم خستە ئەم هەڵوێستەوە، مەرایی و پاکانە بۆ شتی وا بکەم.. ئەم جۆرانە دەبێ بێ یەک و دوو گوللەباران کرێن، تۆویان لەسەر ڕووی زەمیندا نەمێنێ)..

کیژەکەی خاتوو (لیزەر) لە ژوورێکەوە هاتە دەرەوە، سیسێکی قژ بژ بوو، بەجووتێ چاوی زەقەوە دەینواڕییە (گرێبەر)و بەپەنجەیەکیشی ناو کونە لووتی دەپشکنی.. خاتوو (لیزەر) پرسیاری لێ کردەوە:

– ئەی بۆ بەرگە سەربازییەکانت نەپۆشیووە؟

– ناردوومن خاوێنیان بکەنەوە.

– ئاااا!! وامزانی.

پرسیاری لێ نەکرد چیی زانیوە و چی نەزانیوە، چاوی لە دەمو لەوسی بوو پان دەبێتەوە، ڕیزێک ددانی شاش و کرمۆڵی لێ دەرکەوت، ترسا!.. خاتوو(لیزەر) بەدەم خەندە ترسناکەکەیەوە دەستتی درێژ کرد:

– چاکە، سوپاست دەکەم، ئەم شەکرە بۆ کچەکەم وەردەگرم٠٠ چاوی لێی بوو هەردوو کیسەکان بەدەستتی هەڵدەستەنگێنێ.. لەو باوەڕەشدا بوو هەر ئەوەندەی پشتی تێکرد، خێرا کیسەکەی (ئەلیزابێث) دەکاتەوە بۆ ئەوەی بزانێ ئایا ئەویش شەکرە؟!.. خۆشی ئەمەی مەبەست بوو، چونکە لە شەکر زیاتر هیچی دیکەی تێدا نەبوو.. وتی:

– شادت کردم خانم، ئێستایش دەبێ بچم، ژوانێکی گرنگم هەیە.

ژنەکە لە پڕ گیف بۆوە، ملی درێژ کرد و بەجووتێ چاوی دەرپەڕیوەوە نەڕاندی:

– بژی هیتلەر.

(گرێبەر) بۆی سەندەوە:

– بژی هیتلەر٠٠

***

دابەزییەوە سەر شەقامەکە، دەرگەوانەکە لە تەنیشت دەرگا سەرەکییەکەوە وەستابوو، پشتی نابوو بەپایەیەکی دەرگاکەوە، پیاوێکی شان داکەوتووی ورگنی سینگ تەسک بوو.. پانتۆڵە کۆنێکی سەرەک ڕێکخراوان و جووتێ پێڵاوی پاژنە ئەستووری کردبووە پێی.. ئەو پیاوە بوودەڵەیەش لێی ببووە شت، بەو نیازەی بیدوێنێ لێی نزیک بۆوە:

– ڕۆژەکەی خۆشە، بەهارە٠٠ (پاکەتێک جگەرەی لە باخەڵی دەرهێنا، جگەرەیەکی بۆ خۆی لێ دەرکرد و ئەمجا پاکەتەکەی بەکراوەیی ئاراستە کرد، ئەویش هەر لە چاکەت و پانتۆڵەکەی (گرێبەر) ورد دەبۆوە.. بەدەم ورتەورتێکەوە جگەرەیەکی هەڵگرت:

– پێی دەچێ لە سوپا نەمابیت؟

(گرێبەر) سەرێکی بادا، لە دڵی خۆیدا دەیگوت.. (نابێ هیچ شتێکی دەربارەی «ئەلیزابێث» لە لا باس بکەم):

– ماوم، پاش هەفتەیەک دەبێ پەیوەندی بەهێزەکەمان بکەمەوە، ئەمە چوارهەم جارە.

دەرگەوانەکە جگەرەکەی بەبێباکییەکەوە لە دەمی ڕاکێشا، لە ئاگرەکەی ورد بۆوە، وردە تووتنەکەی بە لێویەوە لکابوو، تفی کردەوە.

(گرێبەر) پرسیاری لێ کرد:

– ناخۆشە؟

– نەخێر، ڕاستییەکەی من جگەرەکێش نیم، چرووت کێشم..

- دەستت ناکەوێت وا نییە؟

- ئەم جۆرە باسانە بەچپە بکرێن باشە.

- برادەرێکم هەیە وابزانم چەند قوتوویەک چرووتی باشی هەیە؟ ئەمجارە بێمەوە چەپکێکت بۆ دێنم.

- دەرەکین؟

- وا بزانم، بەڵام من چرووت ناس نیم، ئەوەی من دیومە لە ناوەڕاستەوە بەبافتەیەکی باریک بەستراوە.

- ئەوە هیچ نییە، دەتوانن گەڵا سڵقیش لوول بکەن و بافتەیەکی وای تێوە بئاڵێنن.

- ئەو جۆرە تەنها لای لێپرسراوی هەرێمەکەمان هەیە، باوەڕ ناکەم ئەو بابەتی خراپ بەکار بهێنێ.

- کێ..؟! لێپرسراوی هەرێم؟!

- بەڵێ.. (ئەلفۆنس بیندینگ)، برادەرمە.

- بیندینگ برادەری تۆیە؟

- بەڵێ، دەمێکە، برادەرین.. بەر لەوەی بێمە ئێرە پێکەوە بووین، ڕێزەی سەرۆک گستابۆشمان لەگەڵ بوو، ئێستاش بۆ لای ئەو دەچم گفتم پێ داوە سەردانێکی بکەم.

دەرگەوانەکە لە(گرێبەر) ورد دەبۆوە، ئەمیش دڵنیا نەبوو باوەڕی پێ کردووە یان نەء.. کە(ڕێزە)و (بیندینگ) برادەرین، کاتیش پێکەوە دەبەنە سەر، کەچی دکتۆر کرۆزەی باوکی (ئەلیزابێث)یش بێ سەروشوێنە، لە یەکێ لە قەڵابەندەکان بزرە.. بەبێ باکییەکەوە وتی:

- لە ڕاستیدا چەند هەڵەیەک ڕووی داوە، ئێستاکە خەریکی ئەوەین ڕاستیان بکەینەوە.. هەموو شتێک بەم زووانە دەچێتەوە سەر باری دروستی، جا ئەوساش گەلێ کەس سەریان دەستوڕمێ.. پیاو پەلە نەکات چاکە، ئەی وانییە؟

دەرگەوانەکە بەباوەڕ هێنانێکی تەواوەوە وەڵامی دایەوە:

- بەڵێ، بەڵێ بێگومان وایە.

(گرێبەر) تەماشایەکی کاتژمێرەکەی کرد:

- ئێستا دەبێ بڕۆم، دڵنیابە چرووتەکەت فەرامۆش ناکەم..

بەدەم ڕۆیشتنەوە بیری دەکردەوە.. (نیشانەی ڕەوشتە نەوییەکانم تێدا دەرکەوتووە، ئاخۆ ئەمەی لێم وەشایەوە هەڵە نەبێ؟!) شەکرەکەی بەدیاری بۆ خاتوو(لیزەر)ی برد و ئاخاوتنەکەی لەگەڵ دەرگەوانەکە کردی، وەک دوو ڕەفتاری منداڵانە هاتنەوە پێش چاوی.. (دەبوایە وام نەکردایە..)، هەڵوێستەیەکی کرد برێ لە قەڵافەتی خۆی ورد بۆوە!.. (هەموویم بەهۆی ئەم بەرگە خوا گرتووەوە لێ وەشایەوە..) خستیە ئەستۆی چاکەت و پانتۆڵەکە..! دەیویست خۆی لە کۆتێکی سەربازی قورتار بکات، بەڵام ئەوەتا هەڵەوەڕی هاوێشتییە جیهانێکی گوماناویی پڕ هەڵوێستی هەڵەشەوە..

ئەمجا کەوتە مەراقی ئەوەی کاتەکەی چۆن بباتە سەر، هەتا ئێوارە، ئەو ساتەی بە(ئەلیزابێث) دەگاتەوە چی بکات؟.

هەر پەست بوو، خۆی سەرکۆنە دەکرد.. پەلەی کرد، نەدەبوو زۆری لە (ئەلیزابێث) بکردایە دەست بە ئامادەکردنی بەڵگەنامە پێویستەکانی شووەکەی بکات و داواکەی بەرز بکاتەوە..! هەر بیری دەکردەوە.. (زۆرم لێکرد، گوتم شوو دەیپارێزێ، کەچی لەوەدەچێ وانەبێ، بارەکە قلْپ بۆتەوە..!).

لە ناکاودا دەنگێکی گڕی تووڕە هەژاندی!

- بەهـ بەهـ بەهـ، ئەم خۆ تاسو لووس کردنەت لە چییە؟.. هەی قەشمەری بێ ئابڕوو، شەرم ناکەیت ئاوەهات لە خۆت کردووە..

سەری هەڵبڕی، ڕووانیی ئەفسەرێکی پیری لێ ڕاستبۆتەوە.. پیرە ئەفسەر لەسەری ڕۆشت:

- دیارە تۆ کابرایەکی بێ هەست و بەرەڵایت، شتێکی پیس و ڕەوشت سووکیت، ئاخر نابێ ئەو برە فامەت هەبێ، هەست بەگرنگی ڕەوشی ناسکی ئەمڕۆی نیشتمان بکەیت؟

(گرێبەر) هەر بەخۆی کاسو وڕ بوو، هەڵوێستەکەش هێندەی دیکە شپرزەی کرد، هۆشی بەلای خۆیەوە نەبوو، بۆیە هەر بەو چاکەت و پانتۆڵە شارستێنییەوە سڵاوێکی سەربازانەی قیتی بۆ پیرە ئەفسەر کرد! زرمەکەی پای زرمە نەبوو..! بۆیە لە ئەفسەرەکە وایە پێی ڕادەبوێرێ.. (گرێبەر) هاتەوە هۆش خۆی، بەپەلە داوای لێبوردنی لێ کرد:

- ببەخشە گەورەم، مەبەستم خراپ نەبوو.

- چی..؟ هێشتا زاتی ئەوەشت ماوە لەسەری بڕۆیت..؟ تۆ سەرباز نیت بۆت نییە..

(گرێبەر) لە وزەیا نەما، لە ئەفسەرەکە ورد بۆوە، ناسییەوە، هەر ئەوەبوو شەوەکە لەبەرچاوی (ئەلیزابێث)دا سەرکۆنەی کرد.. لوورەی ئەفسەرەکە لە پەردەی گوێی دایەوە:

- خوێڕیی وەکو تۆ دەبێ لە تەریبقیا بەناخی زەمیندا بچێ..

ئیتر (گرێبەر) لەوە زیاتر خۆی پێ نەگیرا، پڕ بەدەنگی بەسەر ئەفسەرە پیرەکەدا نەڕاندی:

- ئەوەندە خۆت بەمنەوە ماندوو مەکە.. دەی تا زووە لاچۆ لەبەرچاوم، ڕاستەوخۆ بگەڕێوە ناو سندووقە پڕ مۆرانەکەی تێدا عەمبار کرابوویت..

هەردوو چاوی ئەفسەرەکە لە تاواندا سپی هەڵگەڕان، دەمی کەفی چاند، هەردوو لێوی هاتنە لەرزین و وەک ڕۆبیانێکی دەریا سوور هەڵگەڕا.. بەهەناسەیەکی سوارەوە کەوتە هەڕەشەکردن:

- چارەت دەکەم.. بەسزای خۆت دەگەیەنم.

- فشەفش.. دەی لاچۆ ڕێکە بەردە، کارم هەیە پەلەمە..

- ئاوەها.. (ویستی زیاتر بڵێ، هەنگاوێکی دی لە «گرێبەر» نزیک بۆوە، لە پڕێکا هەردوو کونە پڕ مووەکانی کەپووی فش بوونەوە، کەوتە مشەمش و بۆن کردن..! ماسوولکەکانی دەموچاوی هێندەی دی گرژبوونەوە.. بێزی لە شتێک دەهاتەوە..)

- هەی های!؟.. ئەمجا دەزانم تۆ چیت!.. دەڵێم بۆچی سەرباز نییە.. تۆ پیاونیت.. نێرەمووکیت، دەگ داڕزێیت.. هەی نێرەمووکی کونی.. (تفێکی کرد و ڕدێنی بەپشتی دەستتی سڕی، بەچاوێکی سووکەوە دەینواڕییە گرێبەر.. لە ناکاودا پشتی تێکرد و دوورکەوتەوە)..

بۆنی دەرمانە وەنەوشەییەکە بوو لە (گرێبەر)ەوە دەهات، هەردوو دەستی خۆی بۆن کرد، بۆنێکی هێجگار خەستیان لێوە دەهات.. لە دڵی خۆیا گوتی.. (جا ئەو ئەفسەرە پیرە ڕاستی نەکرد؟.. ئەوەنیم کە ئەو گوتی.. ئەی سووک و ڕیسوای زەبر و دەستەڵاتی ترس و گومان نیم؟.. ترس٠٠ لەوە ناترسم خۆم شتێکم بەسەر بێ..!) بۆ خۆی نەدەترسا.. ترسەکەی بۆ یەکێکی دیکە بوو، یەکێکی نزیک و خۆشەویستە٠٠ دەترسی ئەو تووشی بەڵایەک بێ.. بەڕادەیەکی وا دەترسا، مەرایی و ماستاوی بۆ هەموو جۆرە کەسێک دەکرد.. خاتوو (لیزەر)، دەرگەوانەکە، مەگەر هەر خودا خۆی بزانێت چیدی ئامادەیە لەم جۆرە ئاکارانەی لێ بوەشێتەوە.. بۆ پارێزگاری خۆشەویستەکەی هەموو شتێکی لێ دەوەشایەوە٠٠ لە دڵی خۆیدا دەیگوت٠٠ (ئەوەتا، ڕەوشتە بەها بەرزەکانیشمان بەرە بەرە لەدەست ئەدەین، نەوی دەبنەوە و بەناخی بۆگەناوی ترس و بێ دەستەڵاتییدا دەچن)..

***

دوورەوپەرێز وەستابوو، لە سووچێکی شەقامەکەوە دەینواڕییە دەروازە ئاسنینەکەی بەڕێوەبەرایەتی گستابۆ.. پاسدارێکی لاو بەدەم باوێشکدانەوە بەبەر دەرگاکە دەهاتو دەچوو، دوو ئەفسەر بەدەم قاقای پێکەنینەوە لە ساختمانەکەوە هاتنە دەرەوە.. پیاوێکی بەتەمەن لە پەنا دەرگاکەوە سەرە تاتکێیەکی کرد، ئەمجا لە ناکاودا فرتەیەکی کرد و لەو ناوە دوورکەوتەوە..

دوودڵ بوو، هەر لەو قوژبنەی لێی وەستابوو دەینواڕییە دیوارە بڵندەکانی ئەو ساختمانە، سامناک بوون، ماوەیەکی بەو شێوەیە پێچوو، کارتێکی لە باخەڵدا بوو، دەری هێنا، تەماشای کرد، نواڕییە ئاسمان.. ئەمجا جووڵا سست لە دەرگەی ساختمانەکە نزیک بۆوە.. پاسەوانێک لە کارتەکە وردبۆوە، دایەوە دەستی و ڕەوانەی ناوەوەی کرد، کاتێکی زانی لە حەوشی ساختمانەکەیە، چاوێکی لینج و قورسی هەڵبڕی، بەسامەوە دەینواڕییە پەنجەرە بەرزەکان٠٠ گەلێ جۆر ترسی تاقی کردبۆوە، لە هەموو ڕەنگ و قەوارەیەک، گەورە، گچکە.. هێمن و شپرزە.. بەخورپە و لەسەرخۆ٠٠ بەڵام ئەمەی ئێستا کە هەستی پێدەکات لە جۆرێکە هەناسەی تەنگ دەکات، لە دەروونیا پەنگ دەخواتەوە! لە جۆرێکە مرۆڤ بە ناخی ڕیسوابووندا دەبات و دەیتلیسێنێتەوە، سامێکە سنووری بەربەرکانێی دەستمێت، دوا گەردیلەی ئەو گیانەی تێدا دەهاڕێت، هێزێکە گەماڕۆی داوە، هەموو دەرکێکی قورتار بوونی لێ قوفڵ ئەدات.. هەرەس و گومان و کرمۆڵ بوونە، ترسێکە زەبری گشتی ترسەکانی دیکەی تێدا گردبۆتەوە.. ترسی تووشبوونی خۆشەویستانە، ترسی چارەنووسی تاریک و ڕەشی هەڵاتووان و دەربەدەران و زیندانی کراوەکانە.. ترسە لە مەرگ، لە ژیان، لە خۆ٠٠! لە زەبر و دەستەڵاتی دڕندەی خۆپەرستانە٠٠ ئەو ترسە بێ وێنەیەیە چاخێکی بەگیر هێناوە، مرۆڤ و مرۆڤایەتی یەخسیری شێوەکانی کردووە.

***

لەو بەرەوە، بەرامبەر کارگەی دروومانەکە، چاوەڕوانی (ئەلیزابێث) بوو دەرکەوێت.. فیکەی کۆتایی کاری ئەو ڕۆژەش لێدرا، وەختێ چاوی بە(ئەلیزابێث) کەوت، سام و ترسەکانی هرووژانەوە..

(ئەلیزابێث)ش چاوی بە(گرێبەر) کەوت، بەغار لە شەقامەکەوە پەڕییەوە، بەڕوویەکی گەش و

حەپەساوەوە وتی:

– چەند گۆڕاویت؟ بەم چاکەت و پانتۆڵەوە بەجارێک گەنج بوویتەوە.

– دڵم پێی خۆش نییە.. وا هەست دەکەم تەمەنم سەد ساڵە..

– چی ڕوویداوە٠٠؟! ڕەوانەتان دەکەنەوە؟!

– نەء.

– ئەی هەر لەبەر ئەم چاکەت و پانتۆڵەیە کە پۆشیوتە.

– نازانم! ترسێک لە دڵمایە.. هەست دەکەم پەلەمان لە بڕیاری ئەم ژنهێنانە کرد، دەترسم بەهۆیەوە تووشی بەڵایەک ببیت.

– من تووش بم؟! چۆن؟

(گرێبەر) شڵەژابوو:

– گستابۆ لە ژن هێنانیش دەکۆڵنەوە، وا هاتووە بەبیرما پەشیمان ببینەوە چاترە، نامەوێ ناوت بکەوێتە ناو ناوانەوە.

(ئەلیزابێث) هەڵوەستەیەکی کرد، نواڕییە چاوی (گرێبەر):

– ئێ چیتر؟

– ئەی ئەوە بەس نییە، ترس و خەم لەوە گەورەتر هەیە؟ دڵمی داڕزاندووە.

– دەترسیت زیندانیم بکەن.

– شتی وام نەبیستووە.

– ئەی چی؟.. دەترسیت بزانن کە کیژی دکتۆر کرۆزەم.

– نامەوێ ناوت بکەویتە ناوناوانەوە، بکەوێتە بەرچاوان، تۆ ئەمانە ناناسیت چەند دڕندە و چەپەڵن، کەللەیان بۆگەنە، پڕی جۆرەها نیاز و ئارەزووی قەڵبە.. نەدادیان هەیە نەڕەوا.

برێ مت بوو، (ئەلیزابێث) پرسیاری لێ کرد:

– ئێستا بەڕای تۆ چی بکەین باشە؟

– بەدرێژایی ئەمڕۆ بیرم لێ کردۆتەوە، وا بزانم کار لەکار ترازاوە، خۆ ئەگەر لێشی پەشیمان ببینەوە گومانمان زیاتر لێدەکەن! ئەوسا هەر بەرۆکمان بەرنادەن (سەری داخست، ئەلیزابێث هەر لێی ورد دەبۆوە):

– با هەوڵێک بدەین..

– نەخێر، شتەکە لە دەست دەرچووە، با چاوەڕوان بین بزانین چی ڕوودەدات..

کەوتنەوە ڕێ، بیری دەکردەوە.. (داخی ئەم کارگەیەش، لەم گۆڕەپانە رووتەنییەدا زۆر دیارە، فرۆکە بەئاسانی دەیپێکێ..).

– ئەم کارگەیە هەتا ئێستا بۆمبباران نەکراوە؟

– نەء!

- زۆر بەئاسانی دەزانرێ کە کارگەیە٠٠

- پەناگەی تۆکمەمان هەیە.

- بەرگە دەگرن..؟

- بەڵێ٠٠ وا بزانم.

(گرێبەر) بەدەم ڕۆیشتنەوە دەینوارییە ئاسمان، شانیان نابوو بەشانی یەکەوە، پێکەوە هەنگاویان دەنا.

- بەهەڵە لێم تێ مەگە.. من لەوە ناترسم خۆم شتێکم بەسەر بێت، دەترسم تۆ تووش بیت، ئەوسا خۆم بە تاوانبار دەزانم٠٠ هەتا هەتایە دەبێ پێوەی بناڵم.

- مەترسە.

- ئەی تۆ ناترسیت.

- هەموو جۆرێکیم تاقی کردۆتەوە، دڵ و کەللەم هێندەیان تێدایە جێگەی ترسێکی دیکەیان تێدا نابێتەوە..

- منیش، بەڵام کاتێک یەکێک یەکێکی خۆش دەوێت، جۆرەها شێوازی نوێی ترس تاقی دەکاتەوە، نازانێ لەکوێوە دێن و چۆن چۆنی بەرۆکی دەگرن..

(ئەلیزابێث) گەردەنی بەرزکردەوە، خەندەیەکی گەش ڕوخساری ڕازاندبۆوە، (گرێبەر) نوارییە چاوەکانی:

- ئاخۆ ئەم ترسەش مەرجێ بێ لە مەرجەکانی خۆشەویستی؟.. لەوانەیە خۆشەویستییەکە خۆی بێت بەم شێوەیە هەستی پێ بکەین.

- نازانم، بەڵام گشت ئەو بیرو لێکدانەوانەت کارم تێدەکەن.

- هەمووی بەهۆی ئەم بەرگە نەگبەتەیە کە پۆشیومە، بەیانی زوو فڕێیان ئەدەم، وامدەزانی مرۆ بەم جلوبەرگانەوە کات زۆر بەئاسوودەگی و شادمانیەوە دەباتەسەر.

(ئەلیزابێث) بەدەم پێکەنینەوە پرسیاری لێکرد:

- ئێستاکە گشت خەم و پەژارەکانت بەهۆی ئەم چاکەت و پانتۆڵەیە کە لەبەرت کردووە؟

لەوە دەچوو پەژارەکانی ڕەویبنەوە:

- نەء، بەهۆی ئەوەیە کە حەزم لە ژیانە.. بەڵێ هەر ئەمەیە هۆی ڕاستەقینەی هەموو ترس و مەراقێکم.. کاتێکیش چاوم پێت کەوتەوە هەموو ترس و پەژارەکانم پەرەوازە بوون، ئەگەر چیش هیچ لە هەڵوێستەکە نەگۆڕاوە.. وادەیەکە ترس تیادا پێویستی بەهیچ هۆیەک نییە تا بکەوێتە دڵەوە.

- دەبێ سوپاسی یەزدان بکەین کە خۆشەویستیش هەمان ئاکاری هەیە.

بەدەم ڕۆیشتنەوە لە یەک ورد دەبوونەوە، (ئەلیزابێث) شاد و بێباک شانی نابوو بەشانی گرێبەرەوە بەگوێرەی هەنگاوەکانی هەنگاوی دەنا، (گرێبەر) لە دڵی خۆیدا دەیگوت.. (گۆڕاوە..! ڕۆژ لەدووی ڕۆژ پتر دەگۆڕێ، لە پێشان ئەو دەترسا، ئێستاکە من..!).

لە گۆڕەپانی (هیتلەر) پەڕینەوە، زەردەپەڕی ئێوارە ئاسمانی لەودیو کلێسەکەوە ڕەنگ کردبوو٠.

(ئەلیزابێث) پرسیاری کرد:

- ئاخۆ کوێ بێ، ئاگری تێ بەر بووە؟

- ئاگر نییە، ئەوە خۆرە ئاوا دەبێ..

- ئاوابوون..!؟ دەمێکە ئاوابوون و ڕەنگەکانیمان لەیاد چووە، وا نییە؟

- بەڵێ وایە..

پێکەوە هەنگاویان دەنا، ئارایشتەکەی ئاوابوون تا دەهات خەستتر و تێرتر دەبوو، بەڕوخسار و گەردن و دەست و پەلی ڕووتیانەوە ڕەنگی ئەدایەوە.. تەماشای ڕێبوارانی سەر شەقامەکەی دەکرد، دەهاتن و دەچوون، وەک جاران نەدەهاتنە پێش چاوی، هەر یەکەیان مرۆڤێکی جودا بوو، تایبەت بوو بەخۆی، خاوەنی بوون و قەوارەی خۆی بوو، بیری دەکردەوە٠٠ (خاکساران زۆر زوو دەگەنە بڕیاردان، بەڵام هەر ئەوەندەی بوونە خاوەنی شتێک، خێرا دەکەونە گێژاوی گومان و ڕاڕاییەوە، ترسیان پێ فێر دەبێ، باری ژیانیان قورستر دەکات.. لەوانەیە واش نەبێت!؟.. نەخێر توانای بڕیاردانیان بەیەکجارەکی دەپسێ، خۆ ئەگەر جەربەزە و چاونەترسیش بن، هەرگیز وەکو جاران بڕیاریان بەئاسانی بۆ نادرێت..)، هەناسەیەکی قووڵی هەڵمژی، هەستی دەکرد وەک لە کردەوەیەکی پەی بردنی(٤) دژواری سەربازی گەڕابێتەوە وایە، کردەوەیەک بوو لە گشت کردەوەکانی پێشتر سەخت و سامناکتر.. بۆیە هەستی بە ئارام و ئاسوودەگییەکی قووڵ دەکرد..

(ئەلیزابێث) بەسەر سوڕماندنێکەوە وتی:

- سەیرە، تا چاو بڕ دەکات درەختێکی زیندوو بەدی ناکەم، گشتی سووتاوە، کەچی بۆنێکی خەستی گوڵم بەخەستی بەکەپوودا دێ.. وەنەوشەیە.. سەیرە کەس سەری لە زەبر و بەهرەکانی وەرزی بەهار دەرناچێت..!

١- سەرشۆرگە: گەرماو، حەمام.

٢- پاکۆکەرە کیمیاوییەکان: معقمات کیمیاویە.

٣- کەنیلە: دوێتە- آنسة.

٤- پەی بردن- پەی پێ بردن: استطلاع.

18

له دەوری (بووتشەر) گردبیوونەوە، ئەویش خۆی کۆ دەکردەوە، (گرێبەر) پرسیاری لێکرد:

- بەڕاست، دۆزیتەوە؟!

- بەڵێ، بەڵام چۆن دۆزینەوەک.

- له کوێ بوو؟

- شەقامەکان، شەقامی (کیللار)، له تەنیشت کۆگایەکی چەتر فرۆشییەوە وەستا بوو.. نەمناسییەوە..

- ئەی بەدرێژایی ئەو هەموو ماوەیە له کوێ بوو؟

- له ئۆردووگایەکی نزیک شاری (ئیرفۆرت).. (سەرێکی بادا).. ئەوەندە پرسیارم لێ مەکەن، باسەکەم پێ مەبڕن.. له تەک کۆگایەکی چەتر فرۆشیدا وەستا بوو، من نەمدی، بەلایا ڕەت بووم، ئەو بانگی کردم، گوتی نامناسیتەوە؟! (بڕێ بێ دەنگ بوو، چاوی بەهاوەڵەکانیا گێڕا، هەموو گوێیان بۆ شل کردبوو).. ئاخر چۆن بیناسمەوە.. چل کیلۆ گۆشتی ڕەبەقی کەم کردبوو..!

- له کام ئۆردووگا بوو؟

- نازانم، وا بزانم له ئۆردووگای (ڤاڵدلاگەر)ی ژمارە (٢) بوو.. پرسیاری تەواوی لێدەکەم له کوێ بووە..؟ بەڵام توخوا ئەگەر گوێم لێ نەگرن.. گەیشتمە کوێ..؟ ئا.. وەختێ بەناوی خۆم بانگی کردم ئاوڕم لێ دایەوە، هەردوو چاوم تێبڕی، ئەمجا ناسیمەوە، گوتم: ئەوە تۆیت؟ وەڵامی دامەوە: بەڵێ ئازیزەکەم ئەوە منم، هاوسەرەکەی خۆتم، دڵم خەبەری دابوو کە گەڕاویتەوە، بۆیە منیش گەڕامەوە ئێرە، منیش هەر لێیی ورد دەبوومەوە، خانمێکی کەتە و زلەی وەکو ئەو کە هێندەی ئەسپی عەرەبانەیەک دەبوو، بەچی ئاوەها وشک هەڵگەڕاوە.. پەیکەرێک ئێسکی ڕەقوتەقی لێ مابۆوە و بەرگێکی دەڵب و فشی بەبەردا کرابوو.. (مرقەیەکی کرد).. (فیلڵدمان) چووبووە باسەکەوە، بەبایەخ پێدانێکەوە پرسیاری لێ کرد:

- بالای چەندە؟

- چی؟

- ژنەکەت، بالای چەند بەرزە؟

- مەترێک و شەست سانتیمەترە..! پرسیاری بالای بۆ دەکەیت؟

- کەواتە ئەم سکالا و تالاو ڕشتنەی نەگەرەکە.. هاوسەرەکەت ئا ئێستا له سەنگ و بالای سروشتی خۆیدایەتی.

(بووتشەر) مۆڕەیەکی لێ کرد:

- ئەوە تۆ باسی چی دەکەیت، سەنگی چی و سروشتی چی؟ وەکو چیلکە وشک هەڵگەڕاوە، من ئەو سەنگە سروشتییەم نەگەرەکە کە له کەللەی تۆدایە، من ژنەکەی جارانم گەرەکە، خانمە پانوپۆڕە تێکسمڕاوەکەم.. گوایە بۆ کێ دەجەنگێم، بۆ چەقەڵ؟

(ڕۆیتەر) هەڵی دایێ:

- تۆ بۆ پێشەوا و نیشتمانی پیرۆزت دەجەنگێیت نەک بۆ چەند کیلۆیەک گۆشتی زیادە.. دەبوایە بەو سێ ساڵەی کە له بەرەکانی جەنگدا بردتە سەر بگەیبایەتە ئەم ئەنجامە..

(بووتشەر) نیگایەکی بێ دەستەڵاتانەی پیاگێڕا، ئەمجا وەڵامی (ڕۆیتەر)ی دایەوە:

- کێ باسی زێدە گۆشتی کردووە، من باسی ژنەکەم دەکەم بەقەوارە و کێشەکەی جارانیەوە..

(ڕۆیتەر) پەنجەی هەڵبڕی بەدەم ڕاوەشاندنیەوە وتی:

- ئیتر کۆتایی بەم باسە بێنە، چی له کەللەتدایە با تیایدا بمێنێتەوە، سوپاسی یەزدان بکە کە ژنەکەت ماوە.

- سوپاسم کردووە.. بەڵام ئاخۆ وەک جارانی لێ بێتەوە؟

(فیلڵدمان) وەڵامی دایەوە:

- دەتوانیت وەک جارانی لێ بکەیتەوە.. خواردنی چاکی بدەرێ..

- ئاوەها..!؟ کام خواردن، ئەوەی بە کارت دابەشی دەکەن!..

- هەوڵ بدە لەملاو ئەولاش خواردنی دیکەی بۆ پەیدا بکەیت.

- پەیداکردنی بەگوتن ئاسانە.. بەهەر حاڵ ئامۆژگارییەکانتان جێگەی ڕێزن و لەسەر سەرن بەڵام من تەنها سێ ڕۆژم لێرە ماوە.. ئیتر پێم ناڵێن بەم سێ ڕۆژە چۆن چۆنیی قەڵەوی بکەمەوە، خۆ ئەگەر له ڕۆنی نەهەنگیشدا بیگەوزێنم یان ڕۆژێ حەوت مریشک بکەم بەگەروویدا ناچێتەوە سەر قەوارەکەی جارانی، نەخێر بێ سوودە.. برایان، لێتان ناشارمەوە، بەڕاستی کەوتوومەتە گوزەرانێکی هێجگار ناڕەحەتەوە.

- بۆچی.. ئەگەر ئەوەندە بەعەزرەت پیو و بەزەوەیت، ئەوەتا ئەوە خانمی ڕیستورانەکەت هەیە، یەکپارچە دووگ و ڕۆنە.

- ڕاست دەکەیت.. لەمن وایە بەدیتنەوەی هاوسەرەکەم ئەوم لەبەرچاو دەکەوێت، بڵێم چی، من پیاوێکی داوێن پیس نیم، بەتەنگ خاوێنی ژیانی ژن و مێردایەتییەوە دێم، بەڵام چی لەم دڵە قەڵبەم بکەم ئەوەتا ئێستاکە بۆ خانمی ڕیستورانەکە لێ ئەدات.

(ڕۆیتەر) بەتووڕەبوونێکەوە وەڵامی دایەوە:

- تۆ پیاوێکی خراپیت.. توێکڵ پەرستیت.

- نەء وانیم، من هەمـوو هەست و نەستێکم بەلاوە قووڵ و پڕ بەهایە، هەر ئەمەشە هۆی هەموو نەهامەتییەکم، ئێوەش کۆمەڵێک پیاوی بێ کارەی قەشمەرن، تەشخەڵە بەهەموو شتێک دەکەن، گەمژەشن له هیچ تێناگەن.

(گرێبەر) پرسیاری لێکرد:

- ئایا پەنایەکتان هەیە ئەم چەند ڕۆژەی له مۆڵەتەکەت ماوە تیادا بیبەنەسەر، یان دەچنەوە ماڵەکەی خۆتان؟

– مالّی چی و حالّی چی، خشتی بەسەر خشتەوە نەماوە، بەلاّم کەلاوەکۆنێکی سەد سالّەم بەلاوە لێرە خۆشترە، تەنها خەم لە دلّما بێت ئەوەیە کە ژنەکەم وەک جاری جاران بەدلّ نییە، نالّێم خۆشم ناوێت.. خۆشم دەوێت، بەر لەوەی مارەی کەم خۆشم دەویست، بەلاّم ئەم حالّەی ئێستایم بەدلّ نییە، چی بکەم بەدەست خۆم نییە، دلّم لە هەموو شتێک ساردبۆتەوە، ئەویش هەستی پێ کردووە.

– چەند ڕۆژت لە مۆلّەتەکەت ماوە؟

– سێ.

– هەولّ بدە بەشادومانی لەگەلّیا بیانبەیتە سەر.. وا خۆت نیشان بدە کە شادومانیت..

(بووتشەر) بە کزییەکەوە وەلاّمی دایەوە:

– تەنها ژن دەتوانێت بەپێچەوانەی هەستییەوە خۆی نیشان بدات، ئەم بەهرەیە لە نێرینەدا نییە.. باوەڕتان بێ وا چاکتر بوو خۆمان لە یەکتری هەلّە بکردایە.. یەکمان نەدیبایەوە، ئێستاکە هەردووکمان پێوەی دەنالّێنین.

توربەکەی دا بەکۆلّیا، ڕێی دەرەوەی گرتەبەر، (ڕۆیتەر) لێی ورد دەبۆوە، ئاوڕێکی لێ دانەوە و بە (گریبەر)ی وت:

– ئەی تۆ بڕیاری چیت داوە؟

– بەتەمام سەردانێکی کارگێڕیی سوپا بکەم، بزانم هیچ بەلّگەنامەیەکی دیکەیان بۆ ژن هێنانەکەم پێویست نییە..

(ڕۆیتەر) بەتەشخەلّەوە پێی گوت:

– ئەی ناترسیت وەکو بووتشەرت بەسەر بێ؟

– زۆرن ئەو شتانەی لێیان دەترسم، بەلاّم لەوەی بووتشەر هەرگیز نەء.

***

بۆلّە لە نووسەرەکە بەرز بۆوە:

– کەشەکە تەواو نییە!.. مەبەستم لە بەرەیە (ڕووی کردە گریبەر تەنها هەردووکیان لە نووسینگەکەدا بوون).. پیاو لە کەشی خراپدا چی بکات باشە؟

– خۆی بشارێتەوە.. منداڵیش ئەمە دەزانێت.. ئەوە چ پەیوەندییەکی بەمنەوە هەیە، من سەربازێکی مۆلّەت دراوم، بەفەرمان گەڕاومەتەوە!

– ناشێ بەتەمابیت تەواوی ماوەی مۆلّەتەکەت لێرە تەواوکەیت؟ دەلّێیت چی ئەگەر ئائێستا فەرمانێکت نیشان بدەم!.. نوێیە ئەمڕۆ پێمان گەیشتووە.

– دەکەوێتە سەر ناوەڕۆکی ئەو فەرمانە (پاکەتێک جگەرەی لە باخەلّی دەرهێنا، فڕێی دایە سەر مێزەکە، هەستی دەکرد گەدەی گرژ دەبێتەوە و گەرووی بەیەکدا نووساوە..).

دەنگی نووسەرەکەی هاتەوە گوێ:

– کەشەکە زۆر خراپە، بەجارێک ئالّۆزاوە، زیانەکانمان هێجگار گەورەن، چی زووە دەبێ پڕ بکرێنەوە،

ئەو سەربازە مۆلّەت دراوانەی هیچ پاساوێکی گرینگی مانەوەیان نییە، دەبێت هەر ئێستا پەیوەندی بەهێزەکانیانەوە بکەنەوە.

– پاساوی وەکو چی؟

– مردنی کەسێکی زۆر نزیک، یان کارێکی خێزانی هێجگار گرینگ کە پێویستی بەمانەوەی ئەو کەسە بێت، یان نەخۆشییەکی وا قورس کە پیاو لە پەلوپۆ بخات.. (پاکەتە جگەرەکەی نایە گیرفانییەوە).. خۆت دەرمەخە با لەبەر چاو نەبیت.. هەتا نەدۆزرێیتەوە ڕەوانە ناکرێیتەوە، خۆت لە سوپاگەکان دوور بخەوە، چۆن چۆنی خۆت لە دەردێکی کوشندە دەپارێزیت ئاوەها خۆت لەو تەرحە شوێنانە بپارێزە.. دەی ئازابە، برۆ خۆت لە کونێکدا حەشاردە، کەی ماوەکەت کۆتایی هات ئەوسا دەرکەوە، جا ئەوجاش چییان لە دەست دێ با بیکەن.. بەتاوانی نەدانی ناونیشانی دروستەوە سزات ئەدەن؟.. با بیدەن، هەر ڕەوانە کردنەوەکە نییە؟

– ئەی ژن هێنان بەهانە نییە پیاو خۆی پێ گلبداتەوە؟

– ژن هێنان؟

– بەلّێ، هەر بۆ ئەو مەبەستەش هاتووم، دەمەوێ بزانم ئەو کارە پێویستی بەچییە تا ئامادەی بکەم..

– ژن هێنان..! لەوانەیە.. دەلّێم لەوانەیە، وەکو پاساوێک دەست بدات و ببێتە هۆی مانەوەت.. (جگەرەیەکی داگیرساند).. بەلاّم چی ئەمەی خستۆتە کەللەتەوە.. بەهەرحالّ بێ لە کارتی سەربازییەکەت باوەڕ ناکەم پێویستیت بەهیچی دیکە هەبێت.. ئەگەر شتێکی دیکەیان لێ داوا کردیت سەر لە خۆم بدەوە.. بەخۆم بۆت جێبەجێ دەکەم، هەروەکو ئەمجارە چۆن هاتیت، وا وەرە.. با کەس چاوی لێت نەبێ.. بەرگێکی سەربازی ڕێکوپێکت نییە؟.. بەم شڕەیەی بەرت ژن نەهێنراوە..

– دەتوانم بیانگۆڕمەوە؟

– لەوانەیە، سەرێک لە ئەمباری جلوبەرگە سەربازییەکان بدە، لێرەیە، لە ژێرزەمینەکە، گامێشە زلەکەی ئەوێ حالّی بکە کە ژن دەهێنیت، بەناوی منەوە داوای لێ بکە.. جگەرەی دیکەت پێیە..؟

– نەء، بەلاّم دەتوانم هەندێک پەیدا بکەم.

– بۆ خۆمم ناوێ، بۆ ئەو چاوەشەمە کە ئەمینداری عەمباری جلوبەرگەکەیە.

– زۆر باشە.. بەلاّم وەکو بزانیت ئاخۆ دەستگیرانەکەشم پێویستیی بەو بەلّگەنامە و بەزموڕەزمانە بێت؟

– نازانم، ڕێوڕەسمی ژن هێنانی سەربازان دەبێ خێرا ئەنجام بدرێ (تەماشایەکی کاتژمێرەکەی کرد) دەی زووبە، خۆت بگەیەنە ئەمبارەکە، چاوەشەکە ئێستاکە لەوێیە..

***

(گریبەر) خۆی بەعەمباری بەرگە سەربازییەکاندا کرد، چاوەشەکی زەبەلاحی لێ بوو، چاوەکانی ناوازە و سەرنج ڕاکێشەر بوون، هەر یەکەیان لە ڕەنگێ بوو.. هەستی بە(گریبەر) کرد لە چاوی ورد دەبێتەوە بەپەستییەکەوە نەڕاندی بەسەریا:

– چییه؟ چاوی شووشەت نەدیوە؟

– دیومە؟ بەڵام کەسێکم نەدیوە یەکێ بەکاربێنێ لەگەڵ ڕەنگی چاوە ساغەکەیدا نەگونجێ.

چاوەشەکە پەنجەی بۆ چاوە شینەکەیان ڕاکێشا:

– گەمژە ئەوەی خۆمم لێ بەربۆوە، شکا.. ئەمەم خواستووە، ئەم جۆرە شتانە دەبێ لە شتێک دروست کرێن نەشکێن، شتێکی وەکو باغە و ئەو بابەتانە.

– ئەوانیش چاک دەستووتێن.

بەتەوسەوە دەینوارییە میدالیاکانی (گرێبەر)، گاڵتەی پێیان دەهات، (گرێبەر) پرسیاری لێ کرد:

– دەتوانم ئەم بەرگەی بەرم بەیەکێکی دیکە بگۆڕمەوە؟

– ئەی بۆ نا؟.. بەڵام هەرچییەکمان هەیە لەوەی بەرت شڕترە.

جار جارێک بریسکەیەک لە چاوە شینەکەیەوە دەهات، (گرێبەر) پاکەتێک جگەرەی لە دیارییەکانی بیندینگ نایە سەرمێزەکە، چاوەشەکە خێرا هەستایە سەرپێ، خۆی بەعەمبارەکەدا کرد، زۆری پێ نەچوو بەچاکەتێکەوە گەڕایەوە.

– تەواو ئەمە هەموو توانایەکمانە.

(گرێبەر) دەستی بۆ چاکەتەکە نەبرد، شووشەیەک کۆنیاکی پانکەلەشی لە باخەڵی دەرهێنا، ئەویشی لە تەک پاکەتە جگەرەکە دانا.. چاوەشەکە جارێکی دی خۆی بەعەمبارەکەدا کردەوە، ماوەیەکی پێچوو ئەمجارە بەچاکەتێکی چاکترەوە گەڕایەوە، پانتۆڵێکیشی پێ بوو شتێ لە پانتۆڵێکی نوێ گەڕابۆوە.. پانتۆڵەکەی بەری هێجگار شڕ بوو، بۆیە بەپەرۆشەوە دەستی دایە پانتۆڵەکەی دەست چاوەشەکە، ئەمیش بەشێوەیەکی وا پێچابوویەوە پەڵەیەکی زلەی شاردبۆوە.. بەبێ ورتە نوارییە پەڵەکە.. لایەکی لەقاپە کۆنیاکەکە کردەوە، ئەمجا نوارییە چاوی چاوەشەکە..

چاوەشە زلەکە خێرا وتی:

– خوێن نییە.. چەورییە، ڕۆن زەیتوونێکی ساغە، لە ئیتاڵیا چەور بووە، بەبرێ بانزین خاوێن دەبێتەوە.

– ئەی بۆ خاوەنەکەی خاوێنی نەکردۆتەوە.. بەیەکێکی دیکەی گۆڕیوەتەوە؟

چاوەشەکە ددانی جیڕ کردەوە:

– پرسیارێکی جوانە، لە جێی خۆیدایەتی، بەڵام ئەگەر بێت و بزانیت خاوەنەکەی بۆچی گۆڕیوەتەوە سەرت دەستوڕمێ.

– ئادەی بزانم بۆ؟

– خاوەنەکەی لەدووی پانتۆڵێک دەگەڕا لەوەی بەرت زۆر شڕتر بێ!

– مانای چی؟!.. بۆچی؟

– لەو جۆرانەیە کە هەتا ئێستا بەشداری شەڕێکیان نەکردووە، لە (میلانۆ) بووە، لەوێ لە یەکێ لە نووسینگەکانی سوپا کاری کردووە، زوو زووش نامەی بۆ ژنەکەی نووسیوە، خۆی هەڵکێشاوە گوایە لە

چەقی شەڕەکەدایە، کاتێکیش گەڕایەوە نەیوێرا بەم پانتۆڵە ڕێکوپێکەوە خۆی بکاتەوە بەماڵا نەوەکو درۆکانی ئاشکرا بن، بۆیە هاتە ئێرە و بەپانتۆڵە شڕێکی گۆڕییەوە.. باوەڕم پێ بکە، لەم پانتۆڵە باشتر پانتۆڵێکی دیکەت دەستناکەوێت..

باوەڕی پێ نەکرد، بەڵام هیچ بەرتیلێکی دیکەی پێ نەبوو سەودای چاکتری پێ بکات، سەرێکی لەقاند.. چاوەشەکە بیری دەکردەوە لە پڕێکا گوتی:

– ئەوەی بەریشت هەر بۆ خۆت.. باشە؟.. ڕێکەوتین؟

– ئەی عەمبارەکەت نوقسانی ناهێنێ؟

بریسکەیەک لە چاوە شینەکەیەوە هات.. بەبێ باکییەکەوە وتی:

– دەمێکە نوقستانی هێناوە؟ بۆ هیچ ماوە کورتی نەهێنابێ.. چی بەساغی ماوە؟.. گوایە ئەمە نازانیت؟!

– نەء.

– باشتر.. دەبڕۆ دەی.

***

بەرێکەوت بەبەردەم خەستەخانە گەورەکەی شاردا ڕەت بوو، گفتەکەی هاتەوە یاد کە بە (مۆتیسک)ی دابوو، هەرچەنە دوودڵیش بوو بەڵام خۆی بە خەستەخانەکەدا کرد، وا هات بەبیریا کە کارێکی خێرە و لەڕاهی خودادا دەیکات، دەرهەق بەم ڕەوشتەی لە بەڵای دەپارێزێ..

دەست و لاق بڕاوەکانیان لە نهۆمی سەرەوە دانابوو، بریندارە نوێکان و ئەوانەش کە توانای جووڵەیان نەبوو لە نهۆمی خوارەوە، بۆ ئەوەی ئەگەر هات و بۆمبباران کران بەئاسانی بگوێزرێنەوە پەناگەی خەستەخانەکە.. پەل بڕاوەکان بەیارمەتیدانی یەکتری دەتوانن خۆیان بگەیەننە ئەوێ.. یەکێ هەردوو لاقی قرتابێ، لە توانایدایە خۆی بەملی دووانی بێ قۆڵدا هەڵواسی..! ئیتر بەم شێوەیە هەرسێکیان خۆیان دەگەیەننە پەناگەکە.. نەخۆشەوانەکانیش لەبری ئەوەی بەو کەم ئەندامانەوە خەریک بن دەتوانن کۆمەکی بارە سەختەکان بکەن..!

(موتسیک) بە(گرێبەر)ی وت:

– باوەڕ ناکەم هاتوویت؟!

– ئەوەتا بەچاوی خۆت دەمبینیت.

– ڕەوشتێکی بەرزە.. وەرە، وەرە (ئەرنەست) (شتۆگمان)یش لێرەیە، ئەوەتا.. وا بزانم لە ئەفریقیا پێکەوە بوون.

– بەڵێ.. بەڵێ پێکەوە بووین.

– دەستتی ڕاستی پەڕیوە، ئەوەتا لەگەڵ دوو کۆڵی دیکە پۆکەر دەکەن..

(شتۆگمان) وتی:

– ئەی تۆ بۆ هاتوویت ئەرنەست، چیتە؟ (چاوی بەگیانی گرێبەردا دەگێڕا).

– هیچ، من هیچم نییە.
(گرێبەر) شڵەژا بوو، هەموو وەکو (شتۆگمان) چاویان تێبڕیبوو! تەنها ئەم لە ناویاندا جەستەی تەواو بوو، بۆیە هەستی بەشێوە تاوانێک دەکرد.
– لەمن وایە تۆش وەکو من لە هەراکەی ئەفریقیا ئەوەت بەسەر هاتووە لێرە گل بدرێیتەوە.
– ڕاستییەکەی منیش بریندار بووم، بەڵام لەوێ تیماریان کردم، هەر زووش ڕەوانەی بەرەی ڕووسیایان کردم.
– شانسمان هەبوو، هەریەکەمان بەشێوەیەک، ئەوانەی لەوێ مانەوە، تاقیان لێ دەرنەچوو، ئەوەی کوژرا کوژرا ئەوەشی نەکوژرا بەدیلی گیرا (جوولەیەکی بەپاشماوەی قۆڵە براوەکەی کرد) بەڵێ شانسمان هەبوو.. ئەگەر بەم حاڵە بگوترێ شانس..
پیاوەکەی لەنێوان (شتۆگمان) و پۆکەرچییەکەی تری دانیشتبوو لە ناکاودا تووڕە بوو! کارتەکانی دەستتی توند بەمێزەکەدا دا و نەڕاندی:
– ئەرێ خەریکی یارییەکە بین یان چەنەبازی؟
هەردوو لاقی لە ژوور ئەژنۆیەوە بڕابوونەوە، دوو پەنجەی دەستی ڕاستیشی نەمابوو، سەرباری ئەو حاڵە شڕەشی، سووتا بوو.. پێستی دەموچاوی بەڵەک و پەمەیی هەڵگەڕابوو.
(گرێبەر) وتی:
– بەردەوام بن، خەریکی یارییەکەتان بن، من نەختێک دادەنیشم و دەڕۆم.
(شتۆگمان) وتی:
– تەنها ئەم سووڕەمان ماوە، هەر ئێستا کۆتایی پێ دێنین.
(گرێبەر) لای (موتسیکەوە) لە تەنیشت پەنجەرەکەوە دانیشت، (مۆتسیک) بەگوێی (گرێبەر) دای چپاند:
– ئەو پیاوە تووڕەیە ناوی (ئارنۆڵد)ە.. گوێی مەدەرێ، ئەمڕۆ لە ڕۆژە خراپەکانێتی.
– ئەوەی کە لە ناوەڕاستدا دانیشتووە؟
– بەڵێ، دوێنێ ژنەکەی سەردانی کرد، هەموو جارێک پاش هاتنی ژنەکەی بەزمان پێ دەگێڕێ، بۆ ماوەی چەند ڕۆژێکیش پەستی دای ئەگرێ.
(ئارنۆڵد) هاواری لێ کردن:
– ئەوە چپە چپی چپیتانە؟
– باسی خۆمان و ڕۆژانی دێرینمان دەکەین، ئەوەشمان لێ قەدەغە ناکەیت؟
بۆڵە بۆڵێک لە (ئارنۆڵدەوە) هات لێی حاڵی نەبوون، کەوتەوە پۆکەر کردن، (مۆتیسک) هەر بەگوێی (گرێبەر) دای دەچپاند:
– ئیتر بێ لەم وردە مشتومڕە، جێیەکی ناخۆش نییە و کاتێکی شادی تێدا دەبەینە سەر.. (ئارنۆڵد) وەستای بیناسازی بوو، ئەم گوزەرانەی بەدڵ نییە، بەتایبەتی پاش ئەوەی دایکی حاڵیی کرد کە

هاوسەرەکەی خوێڕییە و بەجارێک دەستی داوەتە بەرەڵایی.
(شتۆگمان) کارتەکانی فڕێ دا، ئەویش کەوتە بۆڵە بۆڵ:
– شانسێکی قۆڕ و قەڵبم هەیە، دەبێ ئاس بیباتەوە، کەچی سێ کوڕم لێ ڕاست دەکاتەوە.
(ئارنۆڵد) شتێکی گوت، کارتەکانی بەپەلە تێکدایەوە، (مۆتیسک) پرسیاری لە (گرێبەر) کرد:
– بۆ ژیانی ژن و مێردایەتی پیاو کامیانی هەبێ باشترە، دەست یان لاق؟
(شتۆگمان) وەڵامی دایەوە:
– دەستتێکی نەبێ.. نەخێر وا نییە، پیاو چۆن بەتەنها دەستێک دەتوانیت باوەش بەهاوسەرەکەیا بکات.
– ئەوانە گرنگ نین، گرنگ ئەوەیە پیاو نەمرێت.
– ڕاستە وایە، بەڵام کوێرەوەریشە پیاو هەتا ماوە ژیانی بەجەستەیەکی ناتەواوەوە بەرێتە سەر.. ئێستا بارەکە جودایە. بەڵام کاتێ کە ئەم جەنگە کۆتایی دێت، بارەکە قلێپ دەبێتەوە، لە جەنگاوەرە فیداکارە خۆبەختکەرەکانەوە دەبینە مەردمێکی ناتەواوی بێ کارە و بێ کەڵک.
– باوەڕ ناکەم، ئێستا پەلوپۆی دەستتکردی چاک دروست دەکەن، پیاو بەهۆیانەوە دەتوانیت ژیانێکی ئاسایی بژی..
– مەبەستم ئەوە نییە، مەبەستم لە کار و توانای کارکردنە.
(ئارنۆڵد) هەڵی دایێ:
– ئەگەر هەموو پەل ساغە خۆ دزەرەوەکان وەکو ئا ئەمەی ئێستاکە لەناوماندایە، سەنگەرەکانیان چۆڵ نەکردایە، قەت ناچار نەدەبووین ئاوەها بەبەردەوامی بکشێینەوە دواوە.
(گرێبەر) هیچی نەگوت، لە ڕەوشتیا نەبوو بەگژ کەم ئەندامانددا بچێ، هەرچییەک بڵێن هەقیانە.. دەتوانێ دەستت بداتە یەخەی یەکێک گوللەیەکی لە سنگدا بێ یان پارچەی نارنجۆکێکی لە گەدە جێ مابێ.. بەڵام لەگەڵ یەکێکی بێ دەست یا بێ لاق هەرگیز هیچی پێ ناکرێت..
(ئارنۆڵد) هەر خەریکی پۆکەرەکە بوو، (مۆتسیک) بە(گرێبەر)ی گوت:
– ئەرنەست، شتێکم بەبیردا هاتووە، دەمەوێ پرسێکت دەربارەی پێ بکەم؟.. لەگەڵ کیژێکی مۆنستەریدا حەزمان لەیەک کردووە، دەمێکە گفتمان بەیەک داوە کە بۆیەک بین، ئێستاکە ئەو وا دەزانێ تەنها گوللەیەک بەڕانمەوەیە، منیش ڕاستیی حاڵەکەم پێ نەگوتووە.. جا نازانم پێی بڵێم باشترە یان نەء؟
– پەلە مەکە.. دەبێ سوپاسی یەزدانیش بکەین کە جارێکی دیکە ناتنێرنەوە بەرە، لەو دۆزەخە ڕزگارت بووە..
– بەگوێت دەکەم؟ بەڵام تا کەی لێی بشارمەوە؟.. ناتوانم هەموو تەمەنم بەچاوەڕوانی بەرمە سەر..
لەپڕێکا دەنگی یەکێ لە پۆکەرچییەکانی هاتە گوێ:
– مەست بن و پیاو بن..!

ئەمجا دایە قاقای پێکەنین، (ئارنۆڵد) لێی تووڕە بوو:

– ئەوە تێکچوویت کابرا؟

– نەء، بەڵام وا هاتووە بەبیرما کە ئەمشەو بۆمبایەکی زلەمان بەسەردا بەردەبێتەوە.. بووم–دەتەقێتەوە، تەنها نەختێ تەڕاییمان لێ جێ دەمێنێ و هیچی تر.. ئیتر ئەم هەموو خەم و خەفەتەی بۆ چییە؟

(گرێبەر) هەستایە سەرپای، تەماشایەکی ئەو زەلامەی کرد، ئەویش هەردوو قاچی نەمابوو.. دەبێ بەهۆی بەفر و بەستەڵەکەوە یان تەقینەوەیەک نەمابن.

بارەی (ئارنۆڵد) بەرز بۆوە:

– نازانم دژە ئاسمانییەکانمان لە کوێن، بۆچی هەموویان ناردۆتە بەرەکانی شەڕ؟

(گرێبەر) زمانی بۆ نەگێرا.

– لەوێش نین.

– چۆن؟!

هەستی کرد وەڵامێکی گەمژانەی لە دەم دەرچووە، ویستی ڕاستی بکاتەوە:

– لەوێ پێویستیمان پێیان نییە، چاوەڕوانی چەکە نهێنییەکانمانین بکەونە کار.. ئاخۆ چی بن، دەبێ زۆر کاریگەر بن..

(ئارنۆڵد) بەجارێک هار بوو:

– هەی بەد، سەد بەد، ئەوە تۆ دەڵێیت چی؟ دەزانیت ئەمەی تۆ دەیڵێیت مانای چییە؟ مانای ئەوەیە هیچمان لە دەستەڵاتدا نەماوە، جەنگمان دۆڕاندووە (مۆرەی لە گرێبەر دەکرد).. نەخێر وا نییە، درۆ ئەکەیت، ئێمەش جارێکی دی وەکو کۆڵەوارەکانی جەنگی پێشوو ناکەوینە پاکەت و شقارتە فرۆشتن؟ نەخێر مافمان هەیە و بەفیڕۆ ناچێ، سەرۆک بەخۆی گفتی داوە..

تووڕە ببوو کارتەکانی فڕێ دایە سەر مێزەکە، پیاوەکەی لاقی نەمابوو بە (مۆتسیک)ی وت:

– ڕادیۆکە بۆ ناکەیتەوە، ئارەزووم لە ئاوازێکی هێمن و لەسەرخۆیە.

(مۆتسیک) ڕادیۆکەی کردەوە، چەند وشەیەکی زلەیان لە دەمی بێژەرێکی دەنگ گڕەوە هاتە گوێ.. خێرا ئێستگەکەی گۆڕی، لەدووی ئاوازێکدا دەگەڕا، (ئارنۆڵد) نەڕاندی:

– بیخەوە سەر وتارەکە.

– بۆ؟

– با گوێمان لێی بێ، وتارێکی ڕامیارییە! ئەگەر بەدڵ و دەروون گوێمان لەم وتارانە بگرتایە قەت بەم حاڵە نەدەگەیشتین.

(مۆتسیک) میلی ڕادیۆکەی بەبێزارییەکەوە گۆڕی، گەڕایەوە سەر وتارەکە، دەنگی بێژەرەکە دەنگی ئەدایەوە، شووشەی پەنجەرەکان دەزرنگانەوە، (ئارنۆڵد) شەویلگ و قەپۆزی جیر کردبۆوە گوێی لێدەگرت، (شتۆگمان) شانێکی هەڵتەکاند و چاوێکیشی لە (گرێبەر) داگرت، (گرێبەر) چووە لای،

بەگوێیدای چپاند:

– دەبێ بچم، ئومێدەوارم شاد بیت.

– بۆچ وا زوو جێمان دێڵی؟ هیچ جێیەکی دیکەی لێرە خۆشترت هەیە بۆی بچیت؟

– نەء، بەڵام دەبێ بڕۆم.

زۆر لەسەرخۆ، بەهەنگاوی کورت بەرەو دەرگای هۆڵەکە جما، لەو شێوازە ڕۆیشتنە هیچ شێوازێکی دیکەی بەبیردا نەهات بواری نێو ئەو کۆمەڵە کەم ئەندامەو دەرگاکەی پێ ببڕێت، (مۆتسیک) بەڕێی کرد، تا ناو دەرکی قاوشەکە لەگەڵیا چوو.. لەبەر ڕووناکاییە کزەکەی ڕاڕەوەکەی گرتبۆوە هەڵوێستەیەکیان کرد:

– سەردانمان بکەوە ئەرنەست، ئەمڕۆ لە تۆ نەبوو.

سروشت تاریک ببوو، دێوەزمەکانی ترس گەمارۆیان دایەوە، دڵی لای (ئەلیزابێث) بوو، بەدرێژایی ئەو ڕۆژەی خۆی لە داوەکانی ترس و گومان پاراستبوو، ئەوەتا دیسانەوە لە ڕووناکاییە لەرزۆکەکانی ئەو ئێوارەیەدا تێوەی ئالاون.. توند بەرۆکیان گرتووە و بەری نادەن..

***

(بۆلمان) وەک چاوەڕوانی یەکێ بێ، یەکسەر دەرگاکەی کردەوە!

– ئەوە تۆیت گرێبەر؟!

– بەڵێ، نامەوێ ماوەت زۆر لێ بگرم، هاتووم لە کارێکدا یارمەتیم بدەیت.

– لە دەرەوە مەوەستە، فەرموو وەرە ژوورەوە.

بۆی شتێکی سووتاوی بەکەپوودا هات.. جگەرە بوو! (بۆلمان) هیچی بەدەستتەوە نەبوو..

– فەرموو (گرێبەر) بزانم چیت دەوێ؟

(گرێبەر) چاوێکی بەو ناوەدا گێڕا:

– هەر ئەم ژوورەت هەیە؟

– بۆچی؟

– ئەگەر جێگەت هەبێ لەوانەیە یەکێک بۆ ماوەی چەند ڕۆژێک لە لات بشارمەوە.. (بۆلمان هیچی نەگوت، گرێبەر لەسەری ڕۆیشت..) یەکێکە لەوانەیە پیاوانی ڕژێم لەدووی بگەڕێن.. گەرەکمە بەر لەوەی کار لەکار بترازێ، جێیەکی بۆ بدۆزمەوە.. لەوانەیە هیچیش ڕوو نەدات، بەڵام ترسێکم هەیە تووش بێت.

– بۆ ئێرەت بە بیردا هاتووە!؟

– لەتۆ زیاتر کەسێکی دیکە ناناسم.

خۆیشی نەیدەزانی بۆ (بۆلمان)ی بەبیردا هاتووە، ئەوەی مەبەستی بوو تەنها دیتنەوەی پەنایەک بوو، (ئەلیزابێث)ی تێدا بشارێتەوە.

– کێیە؟

– کیژێکە دەمەوێ مارەی بکەم، باوکی دەستبەسەرە، لە یەکێ لە قەڵابەندەکان نراوە، دەترسم ئەمیش بگرن، هیچی نەکردووە، ئاگاداری هیچ نییە.. نازانم چی بڵێم، لەوانەیە ترسەکەشم لە جێی خۆیدا نەبێ و بەهەڵەدا چووبم!

– هەڵە نییە پیاو وریا و دووربین بێ، خۆپاراستن لە پەشیمانی چاترە، هەر کاتێک بەپێویستت زانی دەتوانیت ئەم ژوورە بەکاربهێنیت.

(گرێبەر) هەستی بەئارامییێک کرد گرژییەکانی دەروونی خاو دەکاتەوە:

– سوپاست ئەکەم، سوپاسێکی بێ سنوورت دەکەم.

خەندەیەکی بەرین دەموچاوی (بۆڵمان)ی گرتەوە، ڕەنگە پیرە ماندووەکەی لە ڕوخساری سڕییەوە..

(گرێبەر) وتی:

– جارێکی دی سوپاست دەکەمەوە، ئومێدیش دەکەم کە پێویستیم پێی نەبێت..

لەبەر خانەیەکی پڕ کتێبدا وەستا بوون، (بۆڵمان) وتی:

– لەم کتێبانە ئارەزووت لە کامیانە ببیە، جار جارێک یاریدەمان ئەدەن کاتیان پێ بەرینە سەر.

(گرێبەر) سەری بادا:

– یارمەتی من نادەن، تێناگەم.. چۆن ئەم هەموو زانست و هۆنراوە و هونەر و پەندانە لەگەڵ کردەوە ڕەشەکانی نازی و ئەم سەردەمە قەڵبەدا دەگونجێن.

– نەگونجاون، بەڵام پێکەوە لە چاخێکدا سەریان هەڵداوە، خاوەنی ئەم بەرهەمانە ئەگەر ئێستاکە لە ژیاندا مابن، یا لە بەندیخانەکانن یان هەڵاتوو و دەربەدەرن..

– دەبێ وابێ..

(بۆڵمان) لە (گرێبەر) ورد بۆوە.

– کەواتە نیازی ژنهێنانت هەیە؟

– بەڵێ.

(بۆڵمان) کتێبێکی پانی بەرگ تێگیراوی لەنێو ڕیزە کتێبەکاندا دەرهێنا، پێشکەش بە (گرێبەر)ی کرد:

– جگە لەم شتانە هیچی دیکەم نییە پێشکەشتانی بکەم، ئەم دیارییەم لێ وەربگرە، نووسین نییە، گشتی وێنە و دیمەنی سروشتییە، پێکەوە تەماشایان بکەن.. خۆم چەندەها شەوی دوورو درێژم بەتەماشا کردنیان بردۆتە سەر، هۆنراوەم بەسەردا هەڵداون، هەتا نەفتم هەبوو شەوانم بەو شێوەیە دەبردە سەر، ئێستاش لە تاریکاییدا تەنها نوێژ و نزام لە دەست دێ.

– بەڵێ (باوەڕی پێ نەکرد!).

– گرێبەر.. زۆر بیرم لە پرسیارەکانت کردەوە، هەر نە گەیشتمە ئەنجام (دەنگی نەوی کردەوە).. تەنها شتێکمان بەدەستتە ئەوش بیروباوەڕە، لەوە زیاتر هیچ شتێکی دیکەت بەبیردا دێت؟!

– باوەڕ بە چی؟

– بەیەزدان و بەکرداری چاک.

– جا قەت لەم بۆچوونەت دوودڵ نەبوویت؟

– با (خێرا وەڵامی دایەوە).. بەڵێ دوودڵ بووم، ڕاڕای ئەوە بووم چۆن چۆنی باوەڕ بێنم؟ باوەڕ بە چی بێنم؟

***

ڕەشەبایەکی توند هەڵی کردبوو، دوور لە دەرگای کارگەوە وەستا بوو، چاوەڕوانی (ئەلیزابێث) بوو کاری تەواو بێت و بێتە دەرەوە، با ڕەشەکە هەورەکەی لە ئاسماندا دابووە پێش خۆی، پارچە پارچە لە ژوور بانی خانووەکانەوە ڕایدەماڵی.. دەستەیەک سەرباز دەرکەوتن، بەرگی تەواوی کوشتاریان پۆشیبوو، هەگبە و توربەکانیان کردبۆوە شان، لە گۆڕەپانە تاریکەکە پەڕینەوە، ڕووەو وێستگەی شەمەندەفەرەکە ڕێیان گرتبووە بەر، بەپەلە گرد کرابوونەوە، ڕەوانەی بەرەکانی جەنگ دەکرانەوە..

لە دڵی خۆیدا دەیگوت.. (هێندەی نەما بوو منیش بکەومە ناویانەوە).. تەماشایەکی درەختە کافوورەکەی بەردەم خانووە سووتاوەکەی کرد، تاریکی باوەشی پیا کردبوو، بەڵام هەر شۆخ و بڵند بوو.. هەستی بەبوون و ژیانی کردەوە، هەستێکی گەرموگوڕ بوو، پەرەی دەستەند و دەیبووژاندەوە، هەر لەو هەستە بوو کە یەکەم جار بەدیتنی ئەو درەختە لە بوونیا هەڵقولا.. ئەوەتا ئێستاش بەئەوپەڕی جۆشیەوە لە دەروونیا بووژاوەتەوە..

لە دڵی خۆیدا دەیگوت.. (سەیرە، بەزەییم بە بۆڵمان دا دێتەوە..! هیچ توانا و دەستەڵاتێکی نییە، کەچی هەموو جارێکیش پاش دیتنی زیاتر هەست بەتەوژمی ژیان دەکەم گەرموگوڕ لە گیانمدا قوڵپ ئەدات..).

19

فەرمانبەرەکە دەستتی لەنێوان شیشەکانی پەنجەرەکەوە بۆ درێژ کردن، کاغەزەکانی لە (ئەلیزابێث) وەرگرت، چاویلکەکەی کردە چاوی، هەردوو چاوی هەڵبڕی، لە (ئەلیزابێث) وردبۆوە:

– هی تۆن؟

(ئەلیزابێث) سەرێکی بۆ لەقاند:

– چاوەڕوان بە..

هەستایە سەرپێی، بەفیزێکەوە پشتی تێکردن، چووە ئەودیو پەردەیەکەوە ژوورەکەیان لە بەشەکەی بەر پەنجەرەکە پێ جیا کردبۆوە..

ترس و گومان (گرێبەر)ی سڕ کردبوو، چاوەکانی شپرزە بەو ناوەدا دەگێڕا، هەندێ خەڵکی لێ بوو.. بە (ئەلیزابێث)ی گوت:

– لێرە دوور ناکەویتەوە؟.. بڕۆ لەودیو دەرگاکەی دەرەوە چاوەڕوان بە، هەر لەوێوە تەماشام بکە، ئەگەر هاتو بێرێتەکەم[۱] لە سەرم داگرت، بڕۆ و ئازا خۆت بگەیەنە (بۆلمان) لای ئەو خۆت بشارەوە، چاوەڕوانی من مەبە، بڕۆ منیش دێم.. دەی بجوولێ کاتی سەهەندی[۲] نییە.

– ئەی ئەگەر پێویستی بەچەند پرسیارێک کرد لە خۆمی بکەن؟

– خەمت نەبێ.. دەڵێم برێک ناساغیت و چوویت هەوایەکی پاک هەڵمژیت؟

(ئەلیزابێث) دوورکەوتەوە، (گرێبەر) چاوی لێ نەئەترووکاند.. بەدەم خەندەیەکەوە ئاورێکی لە (گرێبەر) دایەوە و لەناو حەشاماتەکەدا بزر بوو..

– کەنیلە کرۆزە، کوا کەنیلە کرۆزە لەکوێیە؟

بەپەشۆکاوی ئاوڕی لە پەنجەرەکە دایەوە، فەرمانبەرەکە گەڕابۆوە جێگەکەی خۆی..

– هەر ئێستا دێتەوە.. هەموو شتێک تەواوە؟

فەرمانبەرەکە سەری بۆ لەقاند، دڵنیای کرد:

– کەی مارەی دەکەیت؟

– ماوەم بەدەستتەوە نییە.. بەزووترین کات.

فەرمانبەرەکە بەڕوویەکی گەشەوە پێی گوت:

– دەتوانیت هەر ئێستا مارەی بکەیت، بۆ سەربازان ئاسانە.. (کاغەزەکانی بەدەستەوە بوو، ڕایدەوەشاندن).

هەستی کرد سەری سوڕ دەخوات، هێزی لێ براوە و هەموو گیانی گەرم داگەڕاوە، چین چین ئارەقەی دەرئەدا، دەموچاوی بەبێریتەکەی سڕی، وەک وڕێنە بکات پرسیاری کردەوە:

– کەواتە هەموو شتێک تەواوە؟

– بەڵێ، کوا کەنیلە کرۆزە لەکوێیە؟

بێریتەکەی نایە سەر لێواری پەنجەرەکە، چاوی بەخەڵکەکەدا گێڕا، قەڵەبالغ بوو، (ئەلیزابێث)ی

نەدیبیەوە، تەماشای ناو پەنجەرەکەی کردەوە.. چاوی بەبێریتەکەی خۆی کەوتەوە، خێرا دەستتی داێ و دایی بەنێوچەوانیا..! تەگبیرەکەی هاتەوە یاد کە بۆ (ئەلیزابێث)ی کرد.. بەشپرزەییەکەوە بەفەرمانبەرەکەی وت:

– هەر ئێستا دەچم بانگی دەکەم.

خۆی هاوێشتە نێو ئاپۆرای خەڵکەکەوە بەشان کوتان خۆی گەیاندە دەرگاکەی دەرەوە.. (ئەلیزابێث) لەوێ بوو، خۆی خزاندبووە پەنایەکەوە، بانگی کرد، ئاوڕێکی پەلەی لە (گرێبەر) دایەوە..

– سوپاس بۆ خوا، باش بوو نەڕۆیشتیت، وەرە هەموو شتێک تەواوە..

گەڕانەوە بەر پەنجەرەکە، فەرمانبەرەکە کاغەزەکانی دایەوە دەست (ئەلیزابێث):

– تۆ کیژی دکتۆر کرۆزەیت؟!

– بەڵێ.

تف لە دەمی (گرێبەر)دا وشک بوو، هەستی کرد گەرووی بەیەکدا نووساوە، خەریکە جەستەی سڕ دەبێ و هەناسەی لێ دەبڕێ..! دەنگی فەرمانبەرەکەی کپ و قورس دەهاتە گوێ.

– من باوکت دەناسم.

(ئەلیزابێث) چاوی لێ نەئەترووکاند.. پاش برێ خامۆشی، پرسیاری لە فەرمانبەرەکە کرد:

– چی دەربارەی دەزانیت؟

– ئەوەی تۆ دەیزانیت.. هیچ هەواڵێکی نوێی نییە؟

– نەء.

فەرمانبەرەکە چاویلکەکانی لە چاوی داگرت.. کورتە باڵایەکی چاو پڕ لە فرمێسک بوو..

– ئومێدەوارم ژیانێکی ئارام و بەختەوەر پێکەوە ببەنە سەر، داواکەتانم گرتبووە ئەستۆی خۆم، بەخۆم ڕامپەڕاند.. ئێستاکە دەتوانن لای دادنووسێک تۆماری بکەن..

(گرێبەر) بە پەرۆشییەکەوە وتی:

– ئامادەین.

(ئەلیزابێث) ڕایەکی دیکەی هەبوو:

– پاش نیوەڕۆ.. کاتژمێری دوو زۆر باشە.

– کەواتە کاتژمێری دوو بچنە یاریگەی قوتابخانە ئامادەییەکە، گرێبەست نووسەکان لەوێ دادەنیشن.

– سوپاست دەکەین.

لەبەر دەرگا سەرەکییەکە هەڵوێستەیەکیان کرد، (گرێبەر) بەدەم نەرمە بۆڵەیەکەوە دەیگوت:

– ئەی بۆ ئێستا نەچین بیبڕینەوە؟.. هیچ بەربەستێک نییە و..

(ئەلیزابێث) بەدەم پێکەنینەوە وتی:

– پێویستیم بەیەک دوو سەعاتێک هەیە دەستێک بەخۆما بێنم، تۆ لەم بەزمانە حاڵی نابیت.. وا

نییە؟

– لە نیوەی حاڵیم.

– کەواتە کاتژمێری دوو چارەک کەم چاوەڕوانت دەبم، وەرە بەدواما.

– ئێستاش باوەڕ ناکەم ئاوەها بەئاسانی ڕزگارمان بووە؟.. نازانم بۆ ئەوەندە دەترسام؟ پێکەنینم بەخۆم دێ.. ئەی تۆ پێکەنینت نەدەهات؟

– نەء.

– نەخێر تۆش پێکەنینت دەهات.

(ئەلیزابێث) سەرێکی بادا:

– باوکم بەر لەوەی زیندانی کرێ گاڵتەی بەهەموو ئەو کەسانە دەهات کە ئاگاداریان دەکردەوە زمانی خۆی بگرێ، بێ سوود بوو.. من و تۆش ئەمجارە شانسمان هەبوو، فەرمانبەرەکە دۆستی باوکم دەرچوو..!

***

شەقامەکانی بەپیاسە گرتە بەر، بەرگدرووەکی بەرێکەوت دیبیەوە، لەبەر جامخانەکەیدا وەستا تەماشایەکی ناوەوەی کرد، بەرگدرووەکە بەرگێکی سەربازی بەدەستتەوە بوو.. زەلامێکی جەستە ناوازەی ناڕێک بوو بەکەللە و قەلافەتی هەر لە کۆنگۆڕ[٣] دەچوو..

خۆی کرد بەژوورا، بەرگدرووەکە سەری هەڵبڕی، (گرێبەر) پرسیاری لێ کرد:

– دەتوانن ئەم پانتۆڵەی بەرم خاوێن بکەنەوە:

بەرگدرووەکە بەنیگایەکی مۆنەوە وەڵامی دایەوە:

– ئێرە جێی بەرگ درووینە.. جلوبەرگ خاوێن ناکەینەوە.

– ئەزانم، دەمەوێ لە ئوتووش بدرێ؟!

– ئەمەی بەرت؟

– بەڵێ.

بەرگدرووەکە مرقەیەکی کرد، (گرێبەر) پانتۆڵەکەی لە پەنایەکی دوکانەکەدا داکەند و دایە دەستت بەرگدرووەکە، ئەویش برێ لە پەڵەکە ورد بۆوە، (گرێبەر) خێرا وتی:

– خوێن نییە، چەورییە، ڕۆن زەیتونە، بانزین خاوێنی دەکاتەوە.

– جا کە ئەمە دەزانییت، بۆ بەخۆت خاوێنت نەکردۆتەوە؟.. نەخێر بانزین ئەم جۆرە پەڵانە لانادات.

– لەوانەیە، تۆ شارەزا تریت.. (تەماشایەکی قاچوقوڵی خۆی کرد).. هیچ پانتۆڵێک، شتێک شک نابەیت لەپێی کەم؟

بەرگدرووەکە لەودیو پەردەیەکەوە چاکەتێکی سپی و پانتۆڵێکی دێزی خەت خەتی بۆ هێنا، (گرێبەر) بەسڵەمینەوەیەکەوە تەماشای کردن، شتێکی ناشرین و نەگونجاو بوو.

– کەی تەواوی دەکەیت؟ دەستوبردێکت بکردایە لە چاکەت دەرنەئەچووم، بەتەمای ژن مارەکردنم..

– سەعاتێک دەخایێنێ.

– زۆر باشە، دەچم پاش سەعاتێکی دیکە دێمەوە.

بەرگدرووەکە بەگومانەوە تەماشایەکی کرد، بەتەما بوو (گرێبەر) بەدیاریەوە دابنیشێت، (گرێبەر) لەو تێڕوانینەی حاڵی بوو.

– مەترسە، لە بری ئەم چاکەت و پانتۆڵە عەنتیکەیەی لەبەرم کردووە، بەرگە سەربازییەکانت لەلایە.

بەرگدرووەکە دەمی داچەقاند:

– ئەوەی جێی دێڵی ماڵی میرییە.. دەی قەیناکە، برۆ سەریشت تراش کە، پێویستیت بە سەرتراشینێک هەیە.

– ڕاست ئەفەرموویت، دەبێ دەستێک بەخۆما بهێنم.

***

سەرتاشەکە خانمێکی باریکەلە بوو! بە (گرێبەر)ی گوت:

– پیاوەکەم لە بەرەی شەڕە، من لەجیاتی ئەو کارەکە بەڕێوە دەبەم، فەرموو دانیشە، ڕدێنت دەتراشیت؟

– نەء، سەرم.. دەیزانیت؟

– خوا مەرگ.. هەموو ئەو پرسیارەم لێ دەکەن، ئەی بۆ نایزانم، زۆر شارەزام، بۆ سەرت ناشۆریت، سابوونێکی چاکمان هەیە.

– باشە دەیشۆم.

خانمە سەرتاشێکی گورج بوو، هەر زوو سەری (گرێبەر)ی چاک کرد، بۆی شۆرد و پاشانیش بەخاولییەکی نەرمو شل وشکی کردەوە.

– ڕۆنە پرچێکی فرانسایی نایابمان هەیە، بریقە بەقژت دێنی، خاو و نەرمی دەکاتەوە، بۆ نەختێکی لێ بەکار ناهێنیت؟

(گرێبەر) چاوی کردەوە، نواڕییە ئاوێنەکەی بەردەمی، تەزوویەکی بەگیاندا هات..! گوێچکەکانی قوت و درێژ هاتنە بەرچاوی، هەردوو لاجانگیشی بەجارێک کورت کرابوونەوە.. دەنگی خانمە سەرتاشەکەی بەگوێدا هات:

– ڕۆنی بریقەت ناوێ؟

دەرمانە وەنەوشەییەکەی (بیندینگی) هاتەوە یاد.

– بمدەرێ با بۆنێکی بکەم.

بۆنی کرد، لە دڵی خۆیدا وتی.. (کۆنە، هێندەی وادەی سەرکەوتنەکانمان کۆنە..) تەماشایەکی ئاوێنەکەی کردەوە، هەنێ لە تاڵە مووەکانی سەری وەکو درکی ژیشک ڕەپ وەستا بوون.

– نەختێک بۆ نەرم کردنەوەی ئەم تاڵە موانە بەکار بهێنە.. زۆر کەم..

گەڕایەوە لای بەرگدرووەکە.

– زوو گەڕایتەوە؟
بەبێ ورتە لە پەنایەکدا دانیشت، بەرگدرووەکە پانتۆڵەکەی لە ئوتوو ئەدا، گەرمی شوێنەکە و خامۆشی ناوچەکە سستیان کرد، خەو دەیبردەوە.. هەستی دەکرد لە جەنگەوە دوورە، جەستەی تا دەهات خاوتر دەبۆوە، ویزە ویزی مێشکی زلەی هاتە گوێ، گێژ دەفڕی.. جار جارێکیش چزە چزی ئوتوویەک دەهات.. هەر چەندە شوێنەکە شوێنێکی تەنگ و گچکە بوو، بەڵام هەستی دەکرد هەموو ئاسایشی گێتی تێدا گرد بۆتەوە.. ئاسایشێکی لەیاد چوو بوو..!
– تەواو، لەمە زیاترم لە دەستەڵاتدا نییە.
چاوێکی قورسی هەڵهێنا، بەرگدرووەکە لە بەردەمیا قووت ببۆوە، پانتۆڵەکەی بەباری درێژی بۆ شۆڕ کردبۆوە.. پەڵەکە نەمابوو:
– دەست خۆش.. (بۆی بانزینی لێدەهات، توانجی نەدا..).
خێرا پانتۆڵەکەی لە پێ کردەوە:
– پرچت لای کێ چاک کرد؟
– خانمێک بوو، لەجیاتی مێردە سەربازەکەی کاری دەکرد.
– ئەوە بۆیە وا قۆچکەتاش کراویت.. ئادەی مەجوولێ.. (گرێبەر ملی بۆ لار کردەوە، بەرگدرووەکە هەندێ مووی نارێکی بەمەقەسی دروومانەکەی بڕی..) ئێستا لە یەکێک دەچیت لای سەرتاش هاتبێتەوە..
– سوپاست دەکەم (دەستتی نایە باخەڵیەوە).. کردیە چەند؟
بەرگدرووەکە هەردوو دەستی پان کردەوە:
– دەکاتە هەزار مارک..! نیتە، وا نییە؟.. کەواتە هیچ، لەسەرخۆمە، دیاری ژن هێنانەکەتە.
– سوپاسی هەستت دەکەم.. هیچ گوڵفرۆشێک لەم دەوروبەرە نییە..
– یەکێک لە شەقامی (شبایشەر) هەیە، هەر لای ڕاستی شەقامەکە بگرە دەیگەیتێ.

***

پێشانگای گوڵفرۆشییەکە کرابۆوە، دوو پیرەژنی لێ بوو، خەریکی سەوداکردنی گوڵ بوون، کیژە فرۆشیارەکەیان بێزار کردبوو، دەیانویست لە نرخی چەپکێ گوڵی پێ کەم بکەنەوە، کیژەکە گیر بوو:
– شتی وا نییە، ئەم چەپکە گوڵە بۆیە گرانە چونکە نایاب و ڕەسەنە.
پیرەژنێکیان زۆر بەفیز و مۆن بوو، سووکایەتی بەگوڵفرۆشەکە دەکرد.. کوڵمە چرچە شۆڕەکانی هاتنە لەرزین:
– ئەم نرخەی تۆ باسی لێدەکەیت گیرفان بڕینە، تالآنییە (ڕووی کردە هاوڕێکەی) لێی گەڕێ، دەچین لە شوێنێکی دیکە بەهەرزانتر دەستمان دەکەوێت.
کیژە گوڵفرۆشەکە هەر لەسەر هەڵوێستەکەی خۆی بوو:
– ئارەزووی خۆتانە، مەیبەن، موشتەری خۆی هەر ئێستا پەیدا دەبێ بەبێ قڕە و درێژەپێدان

دەیفرۆشم، بابەتی وا نامێنێتەوە.
– بەو نرخەی بۆت داناوە؟
– ئەی چی، تا ئێوارە چڵکێکی لێ نامێنێتەوە.. کوانێ، گوڵ لە کوێ دەست ئەکەوێ.
– ئەمەی تۆ دەیکەیت، بازاڕی ڕەشە.
هەردوو پیرەژنەکە بەپەلە چوونە دەرەوە، کیژەکە ئۆفێکی بەدووادا کردن، دەمولێوی دەلەرزی لەوە دەچوو لەژێر لێوەوە جنێویان پێبدات، ئاوڕێکی پەستی لە (گرێبەر) دایەوە:
– فەرموو گەورەم، تۆچی دەفەرموویت.. هیچ بابەتێکی مردوو بەرێ کردنمان نییە.
– شتی وام ناوێت!
– ئەی چیت دەوێ؟
– گوڵ.
– گوڵ..! گوڵی (لیلی)[٤]مان هەیە.
– لیلیم ناوێ، شتێکم گەرەکە بۆ ژنهێنان بشێ.
– لیلی دەشێ، هێمای پاکی و بێ گەردییە گەورەم.
– ڕاستە وایە.. ئەی گوڵە باختان نییە؟
– گوڵە باخ و ئەم وەرزەیان گوتووە؟ لە کوێی پەیدا کەین، ئەو شووشە بەندانەی[٥] تێدا پەروەردە دەکران ئێستاکە سەوزەیان تێدا دەچێنن.. نەخێر گوڵەباخمان نییە، لەهیچ لایەک دەست ناکەوێت.
کەوتە تەماشاکردنی گوڵە نمایش کراوەکان، بەدەوری مێزێکدا گەڕا، چەپکێک گوڵە نێرگسی بەدی کرد لە شێوەی خاچێکی نازیدا ڕێکخرا بوو..
– ئەو چەپکە نێرگسەم بۆ بپێچەوە..
کیژەکە دەستی دایە چەپکە نێرگسەکە، تەڕ بوو، بەنەرمی تەکاندی:
– ناچارم بەپارچە کاغەزێکی ڕۆژنامەی بپێچمەوە، کاغەزی پێچانەوەمان نییە.. دەست ناکەوێ.
– گرنگ نییە.
پارەکەی دا و شوێنەکەی بەجێهێشت..
چەپکە گوڵەکە گرفتی بۆ نایەوە، وای دەزانی هەرچی هەیە و نییە چاویان بڕیووەتە دەستی و تەماشای دەکەن.. لەپێشان چەپکە گوڵەکەی سەربەرەوخوار هەڵگرتبوو، ئەمجا گواستیەوە دەستەکەی دیی، کاتێکیش ویستی بینێتە بن هەنگڵی، چاوی بەمانشێتە پانەکەی سەر پارچە گۆڤارەکە کەوت، وێنەی پیاوێکی دەم زلی لەژێردا بوو، دەمی داچەقاندبوو، لە کونە ئەشکەوتێکی قووڵ و تاریک دەچوو.. سەرۆکی دادگای گەل بوو!.. بەدەم ڕۆیشتنەوە کەوتە خوێندنەوەی هەواڵەکە، چوار مرۆڤیان لەسەر پروپاگەندەی دژ بەپارت و نەتەوە لەناو بردبوو.. بەتەور لە ملیان دابوون.. باوەڕیان بەسەرکەوتنی ئەڵمانیا نەبوو..
پارچە گۆڤارەکەی لە چەپکە گوڵەکە کردەوە، گرمۆڵەی کرد و تا هێزی تیا بوو، دوور فڕێی دا..

***

هەروەکو ناسیاوەکەی باوکی (ئەلیزابێث) بۆی هەڵدان لە یاریگەی قوتابخانە ئامادەییەکە گرێبەست نووسێک نووسینگەکەی لە بازگەی جومناستیکەکەدا دامەزراندبوو، مێزەکەی لەبەردەم ڕیزێک گوریسی شۆڕەوەبووی بازی کردندا دانا بوو، وێنەیەکی پانوپۆڕی هیتلەریشی بە بەرگی سەربازییەوە بە گوریسەکاندا هەڵواسیبوو، هەر لە دامێنیا دروشمی خاچە چەماوەکەی نازی و داڵە جێرمانییەکەشی چەسپ کردبوو..

سەربازێک و دەستگیرانەکەی لە پێشیانەوە بوون، سەربازەکە لە نێوەندی تەمەنیا دەبوو، دەستگیرانەکەی لە خۆی منداڵتر بوو، پیاوەکە شپرزە دیار بوو خانمەکەش هێمن و ئاغر لە تەنیشتیەوە وەستا بوو، سینگی بە بروشێکی زێڕین ڕازاندبۆوە.. زوو زوو بەدەم خەندەیەکی شادەوە تەماشایەکی ئەلیزابێثی دەکرد، مارەنووسەکە وتی:

– کوا؟ شایەتەکانتان لە کوێن؟

سەربازەکە هێندەی تر شپرزە بوو:

– لە من وایە پێویستی بە گەواه نییە.

– وا بوایە داوام نەدەکردن.. ئەمە یاسایە یاسا، هەموو شتێک بەگوێرەی یاسا ئەنجام ئەدەین.

سەربازەکە ئاوڕێکی لە (گرێبەر) دایەوە:

– هاوڕێ.. دەتوانیت یارمەتیمان بدەیت؟ خۆت و ئەو کەنیلە بەڕێزەی دەستگیرانت ئیمزایەکمان بۆ بکەن؟

– قەیدی چییە، ئەڵبەتە ئێوەش یاریدەمان ئەدەن، منیش وەکو تۆ وامزانی پێویستی بەگەواهان ناکات.

– ئەمە بەبیری کەسدا نایێت.

نووسەرەکە وتی:

– یاسا یاسایە کەس لە کەس جیا ناکاتەوە، هەموو بەیەک چاو تەماشا دەکرێن، دەبێ وردبین بین تا دروست بیر بکەینەوە، ئایا ئێوە بەبێ چەک دەتوانن بچنە گۆڕەپانی جەنگەوە؟

– ئەوە باسێکی ترە، نە گەواهان چەکن، نە ژنهێنانیش جەنگە.

– مەبەستم ئەوە نییە، تەنها بەراورد کردنێکە، نمونەیەکە بۆ ڕوونکردنەوە.. دەی گەیشتنە کوێ، گەواهتان پەیدا کرد؟ دووانتان پێویستە.

– بەڵێ، ئەم هاوەڵە و دەستگیرانەکەی ئامادەن.

نووسەرەکە بەلایەکی چاوی نواڕییە (گرێبەر)، بەدڵی نەبوو مەسەلەکە وا زوو کۆتایی پێ بێت، پرسیاری لە (گرێبەر) کرد:

– پێناسەت پێیە؟

– بەڵێ، منیش بۆ ژن مارەکردن هاتووم.

پێناسەکەی بەدەم خوتە و بۆڵەوە لێ وەرگرت، ناوی (گرێبەر) و (ئەلیزابێث)ی تۆمار کرد:

– سەرو ئیمزایەک لە ژوور ناوەکانتانەوە بکەن.

ئیمزاکانیان کرد، نووسەرەکە بەئاوازێکی ساردەوە وتی:

– بەناوی پێشەوا (هیتلەر)ەوە پیرۆزباییتان لێ دەکەم.. (ڕووی کردەوە گرێبەر).. ئەی گەواهەکانی ئێوە کامانەن.

– ئەم بەڕێزانەن.

مارەنووسەکە سەرێکی بادا:

– تەنها یەکێکیان مەرجی تێدایە.

– بۆ؟ ئەی ئیمزای ئێمەت بۆ وەرگرت؟

– ئێوە هێشتا ژن و مێرد نین، ژن و مێرد تەنها یەکێکیان مافی گەواهی هەیە.. (بەنیگایەکی سەرکەوتووانەوە دەینواڕییە «گرێبەر»، ئەمیش نەیدەزانی بەڕاستێتی یان درۆ..!)

– ئەی کەسێک لەم ناوە نییە ئەم ئیمزایەمان بۆ بکات؟ بێ لەخۆت فەرمانبەرێکی دیکە لێرە نییە.

– ئەوە کاری من نییە، تا یەکێکیش پەیدا نەکەن ناتوانم گرێبەستەکەتان تۆمار بکەم..

(گرێبەر) بەدۆش داماوییەکەوە چاوی دەگێڕا، لە ناکاودا دەنگی یەکێکیان هاتە گوێ، هەموو لایان لێ کردەوە:

– چیتان پێویستە؟ (پیاوێکی قەیرە بوو، دیار بوو ئاگای لەو کێشە و مشتومڕە بوو) گەواهتان دەوێ؟ من ئامادەم (لێیان نزیک بۆوە، لە تەنیشت ئەلیزابێثەوە وەستا، فەرمانبەرەکە بەساردییەکەوە تەماشای کرد):

– پێناسەت پێیە؟

– بێ گومان، (دەستێکی بەخاووخلیچکی کرد بەباخەڵیا، پاسپۆرتێکی دەرهێنا و هاوێشتیە سەر مێزەکە)..

فەرمانبەرەکە پاسپۆرتەکەی کردەوە، چاوێکی بەناوی خاوەنەکەیدا خشاند، لەپڕێکا وەک شتێکی پیادا چزابێت ڕاچڵەکی، هەڵبەزییەوە و هەڵسایە سەر پێی، بەبێ لەرە باسکی درێژ کرد و نەڕاندی.

– بژی هیتلەر.. سڵاوت لێ بێ گەورەم، بەخێر بێن (ڕووی کردەوە ئەلیزابێث و گرێبەر.. شڵەژابوو).. وریابن، ڕێز و ستایش لە بەڕێز فەرماندەی گشتی هێزەکانی شلێوە بگرن.. بژی هیتلەر..

(هیلدا براندنت) بەپەستی وەڵامی دایەوە:

– بژی هیتلەر، دەی دەستوبردکە، ئیتر گرفت بۆ بووک و زاواکانمان مەنێرەوە، جارێکی دی تەگەرە مەخەرە بەرێکردنی کاری جەنگاوەرانەوە، تێگەیشتیت؟

– بەڵێ گەورەم، ئەگەر بەئەرکی نەزانن بفەرموون ئیمزایەکمان ئا لێرەدا بۆ بکەن.

فەرماندەی گشتی هێزەکانی شلێوە بووە گەواهی دووهەمی مارەبەستنیان، (کلۆتس)ی سەربازیش گەواهی یەکەمیان بوو.

(هیلدا براندنت) پیرۆزبایی لێ کردن و لەو ناوە دوور کەوتەوە، فەرمانبەرەکە ساکا بوو، دەستی بۆ

درێژ کردن، دوو بەرگی لە کتێبی خەباتنامەکەی هیتلەر پێشکەش کردن..
– ئەم دوو کتێبەش دیاری کارگێڕی شارەکەمانە.. (هێلدا براندنت دوور کەوتبۆوە، نووسەرەکە تەماشای دەکرد..) ئاخر کێ بەو جلوبەرگەی بەریەوە دەیناسێتەوە!؟

***

هەر چواریان، پێکەوە بەناو کەلوپەلە وەرزشییەکاندا ڕێیان دییەوە، لە بازگەکە دەرچوون، (گرێبەر) پرسیاری لە (کلۆتس) کرد:
– کەی دەگەڕێیتەوە بەرەی جەنگ؟
(کلۆتس) ددانی جیڕ کردەوە:
– سبەی.. دەبوایە ئەم ژنهێنانەم لەمێژا ئەنجام بدایە، ئەی ئەو مووچەیە بۆ بۆ میری بمێنێتەوە، ئێستاکە دڵنیام، ئەگەر شتێکم بەسەر بێت، (ماری) پەکی ناکەوێت، وا بزانم تۆش هەمان بیرت بەمێشکدا هاتووە؟
– بەڵێ.
(کلۆتس) هەگبەکەی کردەوە..
– هاوەڵە ئازیزەکەم، فەرموو ئەم پارچە سۆسێجەت پێشکەش دەکەم، وەری گرە، تەریقم مەکەوە، جۆرێکی نایابە، بەخۆمان ئامادەی دەکەین، من جووتیارم، ئێمەومانان زۆرمان لەم بابەتانە هەیە، گەرەکم بوو بەدیاری بیدەمە ئەو گرێبەندنووسە نالەبارە.. بەڵام بەئێوە ڕەواترە.
(گرێبەر) سۆسێجەکەی لێ وەرگرت:
– فەرموو تۆش ئەم کتێبەم لێ وەربگرە، هیچی دیکەم پێ نییە پێشکەشتانی بکەم.
– دانەیەکیشیان بەئێمە داوە!
– قەیدی چییە، بیگرە با لەبری یەکێک دووانتان هەبێ، یەکێکیان بۆ تۆ ئەوی دیشیان بۆ هامسەرەکەت، بۆ خۆتان بەشەو بیخوێننەوە.
(کلۆتس) لە کتێبەکە ورد دەبۆوە:
– بەڕاست خۆت پێویستیت پێی نییە؟
– دانەیەکم لە ماڵەوە هەیە بەچەرمێکی نایاب تێگیراوە، ناونیشانەکەشی بەزێڕ نووسراوە.
– کەوابوو سوپاست دەکەم، لە کانگای دڵمانەوە پیرۆزباییتان لێ دەکەینەوە.
– ئێمەش هەروەها، پیرۆزبێ، بەشادی و بەختەوەری..

***

(گرێبەر) بە(ئەلیزابێث)ی گووت:
– ئەلفۆنس بیندینگم بۆیە ئاگادار نەکردەوە بۆ ئەوەی خۆی لە مارەبەستنەکەمان هەڵنەقورتێنێ، ناوی نەکەوێتە تەک ناومانەوە، کەچی ئەوەتا ناوی سەرۆکی گشتی هێزەکانی شلێوەمان بوو بەتووشەوە.
(ئەلیزابێث) بەدەم پێکەنینەوە وتی:

– تۆش لە پاداشتی ئەم چاکەیە ئینجیلی نازییەکانت بەپارچە سۆسێجێک گۆڕییەوە!
لە گۆڕەپانی بازاڕەکەوە پەڕینەوە، پەیکەرەکەی بەسمارک تەنها لاقی مابوو.. پۆلێ کۆتر لە دەوری یەکێ لە قوولەکانی کڵێسەی ماریبیا دەخولانەوە، (گرێبەر) لە (ئەلیزابێث) ورد دەبۆوە و لە دڵی خۆیدا دەیگوت.. (دەبوایە ئێستاکە دڵم زۆر خۆش بوایە.. کەچی هەست بەهیچ ناکەم!).
لە بێشەکەی دەرەوەی شار، نزیک یەکێ لە ڕاڕەوەکان درێژ ببوون، بریسکەیەکی مۆر لە درەختەکانەوە دەهات، گوڵە وەنەوشە و دەمەشێرێکی زۆر لە دامێنی چڕەکەدا گەشابوونەوە..
(ئەلیزابێث) چاوی کردەوە، شتێکی بریقەدار بەچڵوچێوی درەختەکانەوە هەڵواسرابوو، چاوی بەدرەختەکاندا گێڕا، دەزوولە و بافتەیەکی زۆر وەک لە ئاسمانەوە باریبێ بەدرەختەکانەوە دەبریسکانەوە، بەدەم دانیشتنانەوە وتی:
– ئەوانە چین؟! خەو دەبینم یان لە بێشەیەکی تەلیسماوین، ئەو بافتە و دەزوولانە چین، چاوت لێیانە؟
شنەبایەکی هەبوو، دەزوولە بریقەدارەکانی هێنا بووە لەرینەوە، (گرێبەر) ملی لار کردبۆوە، لێیان ورد دەبۆوە.
– لە بافتە زیوییەکانی جێژنی زایشت[٥] دەکەن.
– ئاخۆ چی بن؟
– کاغەز نین، فافۆنن، تەنک و باریک چنراون و، ئەم بافتە و دەزوولانەیان لێ پێکهاتووە.
– لە هەموو شتێکەوە ئاڵاون، لەکوێوە هاتوون، وەک لە ئاسمانەوە باریبن وایە.
– فڕۆکە.. فڕۆکەکانی دوژمن بەریان داونەتەوە، بەم دەزوولانە پەیوەندی نێوان ئامێرە بێ تەلەکانمان دەشێوێنن، شەپۆڵەکانیان تێک ئەدەن بەتایبەتی لە کاتێکدا کە ئاوەها بەدەم تەوژمی باوە دەلەرێنەوە و لوول دەبن.
– داخی گرانم، لە بێشەیەک درەختی جێژنی زایشت دەچوو، هەستم دەکرد لە جەنگ دوورکەوتووینەتەوە، نەمزانی لە هەموو لا و شوێنێکەوە، هەزاران شێوە و ڕوخساری هەیە.
هەر تەماشایان دەکردن، لە لقوپۆپی گشت درەختەکانی سەر ڕاڕەوەکەوە ئاڵا بوون، تیشکی خۆر لەنێو پەڵە هەورەکانەوە پەلی درێژ دەکرد، دەزوولەکان هاتنە باقوبریق، دیمەنێکی ئەفسووناوی بریقەدار بوو، ئەو بافتە و دەزوولانەی لەگەڵ مەرگدا لە ئاسمانەوە بەردرابوونەوە، ببوونە زیو و بریسکە بریسکی ئاهەنگەکانی وادەی منداڵی، جێژنەکانی سەردەمی ئاشتی و ئاسایشێکی لەیادچوویان دەهێنایەوە یاد.
(ئەلیزابێث) سەری نابوو بەسینگی (گرێبەر)ەوە، بەنووزەیەکی خەواڵوەوە وتی:
– چۆن دێنە پێش چاومان، باوا تەماشایان بکەین، لە بنج و بناوانیان نەکۆڵینەوە.
(گرێبەر) کتێبەکەی بۆلمانی لە توربەکەی دەرهێنا.
– وا دەکەین.. (پەڕەکانی هەڵدایەوە).. داخەکەم کە ناتوانین مانگی هەنگوینیمان لە وڵاتێکی قەشەنگ ببەینە سەر.. (بۆلمان) ئەم کتێبە پڕ وێنە ڕەنگاو ڕەنگەی پێشکەش کردووین، لە دیمەنە سروشتییەکانی سویسران، کاتێ ئەم جەنگە کۆتایی دێت دەچین، لەوێ هەموو ئەم دیمەنە چاپکراوانە

بەچاوی خۆمان دەبینین و دەگەڕێین.

– سویسرا؟! ئەو وڵاتە نییە کە هێشتا بەشەو ڕووناکە؟

– ئەویش وا نەما، تاریکیمان بەسەر ئەوانیشدا سەپاند، شەوگاری ئەوێشمان ڕەش کرد.

– بۆچی، خۆ وڵاتێکی بێ لایەنە.

– کاتێک کە فڕۆکەکانی ئێمە کەڵکیان لە شەوگاری ڕووناکی ئەوێ وەردەگرت هیچ گلەییەکمان نەبوو، بەڵام پاش ئەوەی فڕۆکە جەنگاوەرییەکانی هاوپەیمانەکانیش فێر بوون بەشەو لە ئاسمانی سویسراوە بێنە سەرمان، بەهەڕەشەوە داوامان لە سویسرایییەکان کرد شارەکانیان بەشەو تاریک بکەن.

– کەواتە سەردەمی ڕووناکی ئەوێش کۆتایی هات.

– بەڵێ، بەڵام ئەو کاتەی ئێمە دەچین ئەم جەنگە کۆتایی هاتووە، هەموو ئەم شوێنانە دەچین، وەکو خۆیان ماون چنگ و چەمۆڵەی جەنگیان پێ نەگەیشتووە، ئەم شوێنانە ئەگەر لە ئیتالیا یان فرانسا یان ئینگلتەرا بوونایە جارێکی دی نەدەبینرانەوە، دیمەنەکانی ئەوێ بەجارێک گۆڕاون، وەکو خۆیان نەماون.

– لای ئێمەش هەمووی گۆڕاوە، کاول بووە.

لاپەڕەکانیان نەرم نەرم هەڵئەدایەوە:

– چیا.. هەر کەژوچیایە، بێ لە کەژ و چیا هیچی دیکەی لێ نییە؟ دەشتاییان نییە.

– هەیانە، بنواڕە ئەم دیمەنانە، لە باشووری سویسران، سویسرای ئیتالیی پێ دەڵێن، ئەمە شاری (لۆسرن)ە.

– (لۆسرن)..؟ لەوێ نەبوو پاش جەنگی یەکەم کۆنگرەیەکیان بەست؟.. بەڵێ زلهێزەکان بڕیاری ئەوەیان مۆر کرد کە جارێکی دیکە گیروگرفتەکانی نێوانیان بەجەنگ و کوشتار چارەسەر نەکەن.

– بەڵێ وایە.

– بڕیارێکی پووچ بوو.

– بەڵێ تەماشای ئەم وێنەیە بکە، ئەم درەختانە دارخورمان! بنواڕە ئەو کڵێسە کۆنە و ئەو دوورگە و دەریاچە پیرۆزەیە.. ئەی ئەم گوڵانە بۆ ناڵێیت، چەند قەشەنگ و ڕازاوەن، ئەمانە ئەزالیان ئەوانەش میمۆزان.

– بەڵێ، بەڵێ، ئەی ئەوە کوێیە؟

– پۆرتۆ ڕۆنکۆ.

(ئەلیزابێث) پاڵی دایەوە:

– چاکە، با ئەمانە لەیادماندا تۆمارکەین، کاتێک چووینە سویسرا سەردانیان دەکەین.. (ئەمجا بەناز و مەکرێکەوە وتی).. بەڵام ئێستا ئارەزووم لەو جۆرە گەشتانە نییە.

***

کتێبەکەی داخست، تەماشایەکی بافتە بریقەدارەکانی کردەوە، بەدەم باوە لوولیان دەخوارد، بریسکەیان دەهات، دەستی کردە ملی (ئەلیزابێث) هەستێکی بەهێزی بەهبوون و مانی کرد.. لەپڕێکا، پانتاییەکی سەوز و بەرینی پڕ گژ و گیای بەهارەی لێ دەرکەوت، ئەمجا ڕووەکە خۆهەڵواسەکانی هاتە بەرچاو،

بەدرەختەکانەوە هەڵگەڕابوون، تەرزیان هاوێشتبوو توند و چەسپ لە قەد و لقەکانەوە ئاڵا بوون، گوڵێکی سووری پەڕە تەنک هێدی هێدی لە ئاست چاویا گەش بۆوە، گەشەی کرد، تا دەهات گەورەتر دەبوو، بەری هەموو جیهانی لێ گرت.. هەردوو چاوی قوچاند.

باکەی خست، سروش تاریکی کرد، گرمەیەکی دووری هاتە گوێ، خەواڵوو بوو، وای زانی دژە ئاسمانییەکانن!.. (لە کوێوە هات؟.. ئێرە کوێیە؟.. بەرە لە کوێیە..؟) کاتێک هەستی بە(ئەلیزابێث) کرد لە تەنیشتییەوەیەتی وشیارتر بۆوە.. بەڵام ئەو تۆپانە لە کوێوە دەتەقێن؟.. بۆ زرمەیان دێ، ئاخۆ مەشق بکەن؟!..

(ئەلیزابێث) جووڵەیەکی کرد، خەو بەری نەدابوو:

– کوان لە کوێن؟ بۆمبباران دەکەن یان ڕۆیشتن؟

– فڕۆکە نییە.

گرمە گرمەکەیان هاتەوە گوێ، (گرێبەر) ڕاستبۆوە، ماوەیەک گوێی هەڵخست، ئەمجا وتی:

– نە بۆمبە، نە تۆپە، فڕۆکەش نییە.. ئەلیزابێث، وا بزانم تاوێک بارانی خەست بەڕێوەیە.

– کەی وەرزی ئەم جۆرە بارانانەیە.

– با و باران یاسایان نییە.

چاویان بەیەکەمین هەورە برووسکەی تاوە بارانەکە کەوت، لە تەک برووسکەی وەیشوومە دەستتکردەکانی مرۆڤدا شتێکی بێ زەبری لاواز بوو!

دایکردە باران، پەنایان بردە ناو چرەکەوە، بارانەکە بەخوڕی، توند لە گەڵای درەختەکانی ئەدا، وەک هاڕەی چەپڵەڕێزانێکی دوور دەهاتە گوێیان.. دەزوولە زیوینەکان لە پرچی ئەلیزابێثەوە ئاڵا بوون، دەبریسکانەوە، سەروقژی لە تۆڕێک دەچوو ڕووناکیی ڕاو کردبێت!

***

گەڕانەوە ناو شار، بارانەکە نم نم دەباری، گەیشتنە بەر چەترێک، کۆنە وێستگەیەکی ترام بوو، خەڵکێکی زۆر چووبوونە ژێری، دوو پاسداری لاوی نازیان لەنێو بوو، زەق لە (ئەلیزابێث) ورد دەبوونەوە، بارانەکە نیو سەعاتێکی خایاند، (گرێبەر) بە (ئەلیزابێث)ی وت:

– شارەزای ئەم دەوروبەرە نیم، کام ڕێگە بگرینە بەر باشە؟

– لای ڕاست.

لە شەقامەکە پەڕینەوە، لایان دا، تووشیان بوو بەتووشی ژمارەیەکی زۆر کرێکارەوە، ڕیزێکی دوور و درێژیان بەستبوو، هەر هەموویان یەک جۆر بەرگیان پۆشیبوو، کالایەکی دێزی میلدار بوو، سەرو ژمارەیەک لەسەر سینگ و ناوشانیان تۆمار کرابوو!، سەرقاڵی بەستنی هێڵێک بۆ ڕێی ئەستووری ئاو گەیاندن بوون.. هەر ئەوەندەی (ئەلیزابێث) چاوی پێیان کەوت، لە (گرێبەر) جیا بۆوە، خێرا ڕووە و ڕیزی کرێکارەکان هەنگاوی نا، کاتێک گەیشتە سەرەتای ڕیزەکە، هەنگاوەکانی خاوبوونەوە، بەپێ دزکە یەک یەک وەک لەدووی یەکێکدا بگەڕێ لێیان ورد دەبۆوە.. لە دیلەکانی جەنگ بوون، بۆ کاری سوخرە لە ئۆردووگایەکی چەوساندنەوەوە هێنرابوون، کۆمابوونەوە بەر پێیی خۆیان نەبێ بۆیان نەبوو بنواڕنە هیچ